

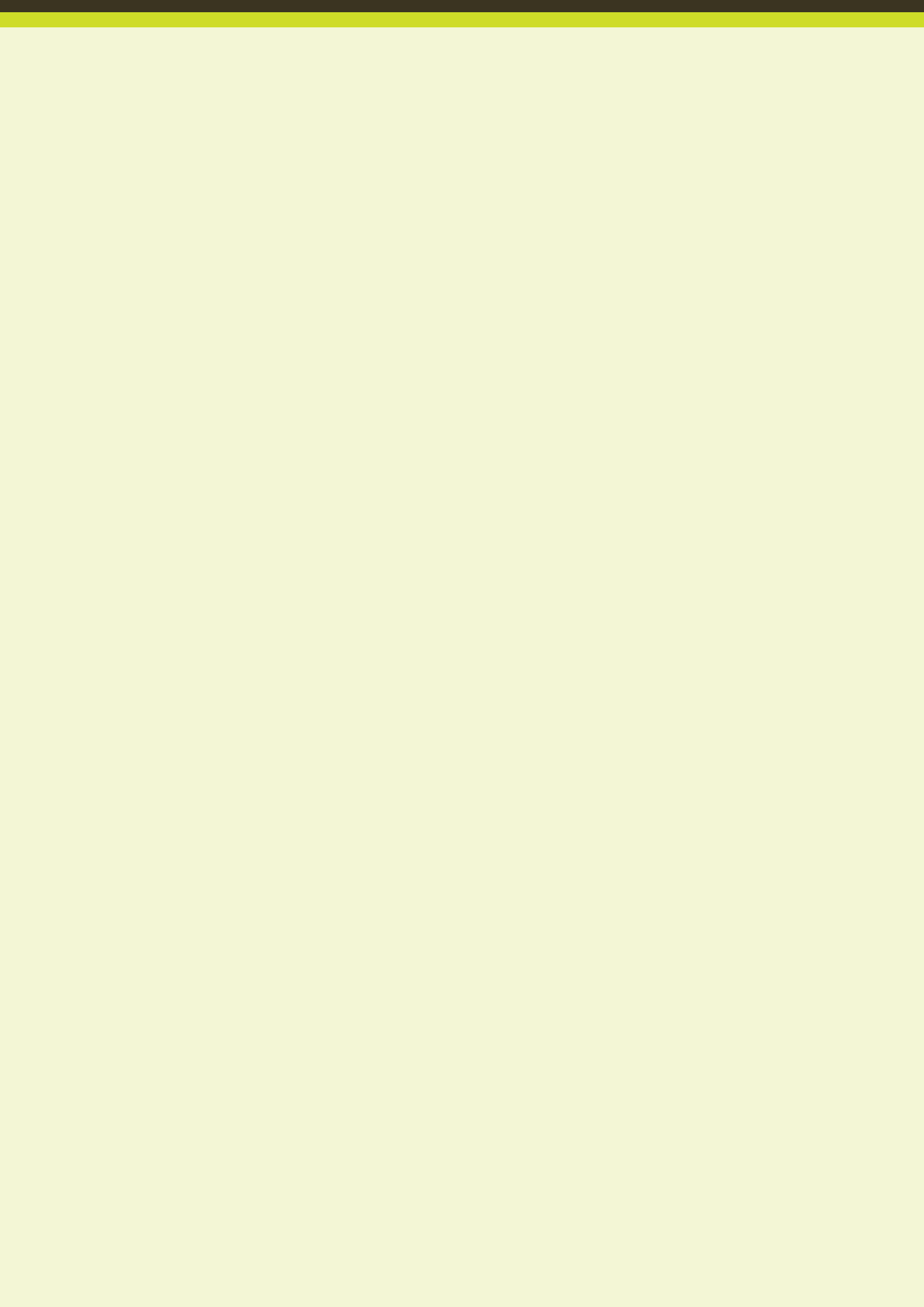

J A A R V E R S L A G
— 2004 —

Vlaams Fonds
voor sociale integratie van personen met een handicap

VLAAMS FONDS
VOOR SOCIALE INTEGRATIE VAN
PERSONEN MET EEN HANDICAP

J A A R V E R S L A G
— 2004 —

Vlaams Fonds
voor sociale integratie van personen met een handicap

inhoud

	Voorwoord	04
HFDST	01 De cliënten van het Vlaams Fonds	09
HFDST	02 Bijstand aan individuen	13
	2.1. Overzicht van de sector	15
	2.2. Kennis- en Ondersteuningscentrum	16
	2.3. Communicatie Assistentie Bureau (CAB)	18
	2.4. Persoonlijke-assistentiebudget (PAB)	18
	2.5. Werking Multidisciplinaire Teams gestroomlijnd	20
	2.6. Hulpmiddelenaanvragen gestabiliseerd	21
	2.7. Toekomstperspectieven en studies	25
HFDST	03 Zorg	27
	3.1. Overzicht van de sector	29
	3.2. Centrale Registratie van Zorgvragen (CRZ)	31
	3.3. Zorgregie	34
	3.4. Subsidiëring	35
	3.5. Toekomstperspectieven en studies	38
HFDST	04 Opleiding en werk	41
	4.1. Overzicht van de sector	45
	4.2. Toekomstperspectieven en studies	47
HFDST	05 Inspectie	49
	5.1. Verslagen gestroomlijnd	51
	5.2. ISO-certificaat verlengd	51
	5.3. Kwaliteitszorg in de voorzieningen	52

HFDST	06	Andere activiteiten	55
	6.1.	Communicatie	57
	6.2.	Klachtenbehandeling	60
	6.3.	Bijzondere subsidies aan voorzieningen	62
	6.4.	Inclusief beleid	64
	6.5.	Internationale activiteiten	68
	6.6.	Integrale jeugdhulp	72
	6.7.	Wettelijke subrogatie	74
	6.8.	Steunpunt Expertisenetwerken	76
HFDST	07	Middelen en mensen	79
	7.1.	Medewerkers	81
	7.2.	Logistiek	84
	7.3.	ICT	86
HFDST	08	Vlaams Fonds financieel	89
	8.1.	Werking van de dienst boekhouding	92
	8.2.	Begroting	94
	8.3.	Uitvoering van de begroting	98
	8.4.	Thesaurie	106
HFDST	09	Bestuursorganen en structuren	117
	9.1.	Organogram	119
	9.2.	Raad van Bestuur	120
	9.3.	Bureau	121
	9.4.	Ad-hoccommissies	122
	9.5.	Provinciale evaluatiecommissies	126
	9.6.	Adviescommissie voor heroverweging	129
	9.7.	Bijzondere bijstandscmissie	130
	9.8.	PAB-deskundigencommissie	131
	9.9.	Directieraad	132
	9.10.	KOC-toezichtscmité	132
	9.11.	Beheerscomité sociale dienst	133
		Adressen Vlaams Fonds	134

voorwoord

“

**vernieuwing stimuleren,
continuïteit bewaken**

”

De gehandicaptensector is in volle beweging

Organisatorisch zal Beter Bestuurlijk Beleid, de grootscheepse hervorming van de Vlaamse overheid, ingrijpende gevolgen hebben voor de werking van het Vlaams Fonds. Maar ook maatschappelijk is de sector in enkele jaren tijd sterk geëvolueerd. In 2004 heeft het Vlaams Fonds belangrijke inspanningen gedaan om die evoluties te begeleiden en te stimuleren, en tegelijk de continuïteit van de dienstverlening veilig te stellen.

Beter Bestuurlijk Beleid

Met de oprichting van het Vlaams agentschap voor Personen met een Handicap zijn de contouren van de hervormingsoperatie Beter Bestuurlijk Beleid in 2004 een stuk scherper gesteld. Hoewel de overstap van het huidige Vlaams Fonds naar het nieuwe agentschap in de praktijk nog niet gerealiseerd is, zijn de grote lijnen van de hervorming nu duidelijk. De belangrijkste verandering is de overheveling van de professionele integratie van personen met een handicap naar het beleidsdomein Werk en Sociale Economie.

Het wordt een belangrijke uitdaging ervoor te zorgen dat de overgang naar de nieuwe instellingen zo vlot mogelijk verloopt. Het Vlaams Fonds zal er in elk geval alles aan doen om de tewerkstellingskansen van personen met een handicap ook binnen de nieuwe structuren te handhaven en te stimuleren.

Belangrijk en onomkeerbaar is de sterke emancipatiebeweging in de gehandicaptensector. Die beweging vindt in heel Europa plaats en heeft er onder andere toe geleid dat alle 46 landen van de Raad van Europa hebben toegezegd om de burgerrechten van personen met een handicap te vrijwaren en te bevorderen. Werden mensen met een handicap tot voor kort nog vaak beschouwd als een onmondige 'patiënt', dan hebben lidstaten tot ver in het vroegere Oostblok nu vastgelegd dat ze volwaardige burgers zijn, met dezelfde rechten als anderen – rechten die bovendien via concrete actieplannen in de praktijk zullen worden gebracht. Het Vlaams Fonds is hier een duidelijke voortrekker geweest en blijft die rol ook de volgende jaren opnemen.

Overall eisen mensen met een handicap hun plaats in de maatschappij op, waarbij ze er steeds meer van uitgaan dat niet (alleen) zij zich aan de maatschappij moeten aanpassen, maar (ook) omgekeerd. Gebouwen en gebruiksvoorwerpen worden ontwikkeld volgens de Design for All-principes in plaats van aparte oplossingen te zoeken voor mensen met en zonder handicap. Ook op onderwijsgebied wordt steeds meer inclusief gedacht, zodat kinderen met een handicap in gewone scholen les kunnen volgen. Qua tewerkstelling zijn ook in 2004 extra inspanningen geleverd om mensen met een handicap in het normaal economisch circuit aan de slag te laten gaan. Op het gebied van de zorg voor mensen met een handicap, ten slotte, is er een vraag naar meer zorg-op-maat aanpak, meer thuiszorg en meer zelfbeschikking.

Meer zorg-op-maat

Het Vlaams Fonds juicht die evolutie toe en heeft ze actief gestimuleerd. De voorbije jaren is onder meer geïnvesteerd in flexibeler opvangmogelijkheden, ambulante opvang waardoor mensen met een handicap langer thuis kunnen worden verzorgd, en in het persoonlijke-assistentiebudget. Daarnaast zijn er forse inspanningen gedaan om de toeleiding van de zorgvragers met de meest ernstige beperkingen en de langste wachttijden tot de zorgvoorzieningen beter aan te sturen.

Ook werd er een definitieve start gemaakt met Integrale Jeugdhulp, een hulpverlening die meer dan nu het geval is uitgaat van de noden van de cliënt en minder vertrekt vanuit het beschikbare zorgaanbod. De tussenschotten tussen de verschillende sectoren, zoals bijvoorbeeld Kind en Gezin of het Vlaams Fonds, zullen daarbij op termijn plaats maken voor een integrale aanpak.

Een ander voorbeeld is het project **Zorggradatie**. Zorg zal in de (nabije) toekomst in modules worden aangeboden, zodat personen met een handicap zorg op maat kunnen krijgen en de vergoeding van de voorzieningen nauwer aansluit bij de werkelijke zorgzwaarte die hun cliënten nodig hebben. Het zijn maar twee voorbeelden, maar ze bewijzen dat het Vlaams Fonds, samen met andere actoren, de evolutie naar meer maatwerk wel degelijk faciliteert en stimuleert.

Bij die evolutie naar **zorgvernieuwing en zorgverbetering** zijn organisatorische problemen en kinderziekten zo goed als onvermijdelijk. Het is niet altijd eenvoudig om tegemoet te komen aan de gerechtvaardigde wensen van personen met een handicap en tegelijk de maatschappelijke kosten onder controle te houden, of te streven naar maatwerk en tegelijk de dienstverlening voor iedereen in gelijke mate beschikbaar te houden. Onder meer op het gebied van Individuele Materiële Bijstand is dat de voorbije jaren gebleken: een vernieuwing van het systeem dat de persoon met een handicap meer keuzevrijheid moest geven, veroorzaakte helaas een explosieve stijging van het aantal aangevraagde hulpmiddelen, met budgetoverschrijdingen en langere wachttijden tot gevolg. Voorts kampt de zorgsector met structurele tekorten die pas de laatste jaren duidelijk in kaart zijn gebracht via een doorgedreven vorm van zorgvraagregistraties.

Beide problemen lijken in 2004 tot staan te zijn gebracht of evolueren minstens in de goede richting. Na een aantal bijstellingen lijkt de vloed van hulpmiddelenaanvragen ingedijkt. En het uitbreidingsbeleid in de zorgsector dat in 2002 werd uitgetekend, is in 2004 onverminderd voortgezet. Als de inspanningen worden volgehouden, zullen de structurele tekorten in de zorgcapaciteit in 2009 tot het verleden behoren. Wat uiteraard niet betekent dat personen met een handicap tot dan in de kou blijven staan: voor de dringende zorgvragen wordt ook nu al een oplossing gevonden.

Permanent wordt gewerkt aan structurele oplossingen om problemen te voorkomen, de kwaliteit van de dienstverlening op te drijven en de continuïteit te verzekeren. Via kwaliteitsaudits bewaakt het Vlaams Fonds steeds nauwer de dienstverlening van de

voorzieningen. In 2004 is de werking van de multidisciplinaire teams, die mensen met een handicap moeten bijstaan bij hun zoektocht naar het juiste hulpmiddel en de passende bijstand, verder gestroomlijnd. Belangrijk is ook het nieuwe besluit Zorgregie dat in 2004 werd voorbereid. Dat besluit moet er onder meer toe leiden dat mensen met een handicap sneller de juiste zorg krijgen toebedeeld en dat de dienstverlening van de verschillende voorzieningen in een regio op elkaar afgestemd is, zodat overlappingsen en lacunes zoveel mogelijk worden vermeden. Bovendien garandeert enkel een goed werkende zorgregie dat de in het kader van het uitbreidingsbeleid ingezette middelen op de meest efficiënte manier de bestaande noden helpen lenigen. Dat illustreert nogmaals het belang van die zorgregie.

Een lenige organisatie

Het Vlaams Fonds is intern bezig aan een verregaande modernisering en stroomlijning van zijn dienstverlening. In 2004 werd de laatste hand gelegd aan de nieuwe informatica - architectuur die de basis vormt voor alle Vlaams Fonds bedrijfsapplicaties en voor e-government. Er is een begin gemaakt met de modernisering van aankopen en stockbeheer, het personeelsbeheersysteem is vernieuwd en de kostprijsanalytische boekhouding van het Vlaams Fonds is verder uitgebouwd. We durven gerust zeggen dat het Vlaams Fonds op dat gebied een voorloper is binnen de Vlaamse overheid.

Een ander aspect van die interne stroomlijning is de **grootscheepse reorganisatie van de interne en externe communicatie**. De bestaande communicatiekanalen worden systematisch geherprofileerd en voor sommige doelgroepen worden nieuwe initiatieven opgezet. Er komt een nieuwe huisstijl en onder meer de website van het Vlaams Fonds zal grondig worden geherstructureerd.

Die inspanningen om de communicatie met de buitenwereld beter te verzorgen, zijn zeker geen loutere public relations oefening. Door de noden van zijn doelgroepen beter te detecteren en er gericht op in te spelen, zal de dienstverlening van het Vlaams Fonds verbeteren en worden mensen met een handicap een stuk zichtbaarder in de maatschappij. Een duidelijk signaal van wat die proactievare communicatie kan opleveren, was het evenement Handdruk, dat de klemtoon legde op de ontmoeting tussen mensen met en zonder handicap.

De mensen achter het Fonds

We willen tot slot de medewerkers van het Vlaams Fonds bedanken voor hun inzet en creativiteit. Dankzij hen kan het Vlaams Fonds de moeilijke evenwichtsoefening tussen vernieuwing en continuïteit tot een goed einde brengen – in 2004 en in de volgende jaren.

Jef Foubert
Administrateur-generaal

Gui Abrahams
Voorzitter van de Raad van Bestuur

Fien (hemiparese)

Fien samen met haar mama tijdens hun wekelijks uurtje waterpret.

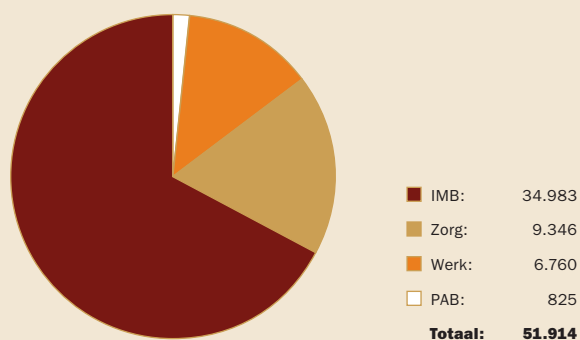
hoofdstuk

— 1 —

de cliënten van het Vlaams Fonds

GRAFIEK 1.1: AANTAL ZORGVRAGEN IN 2004

TABEL 1.1: INGEDIENDE BEROEPEN BIJ DE ARBEIDSRECHTBANK IN 2004

Over het al dan niet behoren tot de doelgroep van het decreet	13
Over de verblijfsvoorwaarden	2
Over de aanvangsdatum van tenlasteneming	0
Over tewerkstelling en opleiding	10
Over tenlasteneming van opname in voorzieningen/ambulante begeleiding	19
Over individuele materiële hulp	132
Over persoonlijke-assistentiebudget	5
Diversen, bijvoorbeeld verplaatsingskosten	2
TOTAAL	183

TABEL 1.2: VONNISSEN BIJ DE ARBEIDSRECHTBANK IN 2004

	Behoren tot de doelgroep	Opname in voorziening	Tewerkstelling opleiding	Individuele materiële bijstand	Persoonlijke-assistentiebudget	Diversen	TOTAAL
Ontvankelijk en gegrond	15	0	7	35	1	0	58
Ontvankelijk en ongegrond	12	5	1	40	4	1	63
Ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond	1	1	1	9	2	1	15
Onontvankelijk	1	2	1	2	0	1	7
Zonder voorwerp/afstand van geding/ buiten de zaakstelling	0	0	0	10	0	0	10
TOTAAL	29	8	10	96	7	3	153

In 2004 heeft het Vlaams Fonds 21.648 aanvraagformulieren ontvangen van personen met een handicap. Die aanvragen waren voor het verkrijgen van een hulpmiddel, aanpassing of persoonlijke-assistentiebudget, een 'toegangsticket' voor een zorgvoorziening of de dienstverlening rond tewerkstelling. Vaak gaat het om aanvragen die deze vier categorieën combineren.

Het cijfer 21.648 komt ongeveer overeen met het aantal *mensen* die in 2004 een beroep hebben gedaan op het Vlaams Fonds, maar niet volledig. Mensen die aan het begin van het jaar bijvoorbeeld een aanvraag deden voor een bepaald hulpmiddel, en aan het einde van het jaar een aanvraag om opgenomen te worden in een zorgvoorziening, worden tweemaal geteld.

Aantal zorgvragen

Per aanvraagformulier wordt meestal meer dan één zorgvraag gesteld. Een persoon met een handicap kan immers verschillende zorgbehoeften hebben: hij of zij heeft hulpmiddelen nodig voor het dagelijkse leven maar ook voor tijdens de werkuren, en er is soms overdag en 's nachts bijstand nodig. De multidisciplinaire teams die de mensen met een handicap bijstaan bij hun aanvraag, proberen al die zorgbehoeften zo precies en volledig mogelijk te definiëren in één multidisciplinair verslag dat wordt voorgelegd aan het Vlaams Fonds.

In totaal bevatten de 21.648 aanvraagformulieren die in 2004 bij het Vlaams Fonds aankwamen, ongeveer 52.000 zorgvragen (zie grafiek 1.1). Bijna 35.000 daarvan (iets meer dan 67 %) zijn vragen voor Individuele Materiële Bijstand (IMB): vragen voor een hulpmiddel of een aanpassing. Vragen voor opname in een zorgvoorziening (ongeveer 9.000) of voor tewerkstelling in een beschutte werkplaats of in het normaal economisch circuit (ongeveer 7.000) komen minder voor. Dat is ook normaal: iemand met een handicap heeft meestal meer dan één hulpmiddel nodig, maar doet doorgaans maar een beroep op één of twee soorten zorgvoorziening. Voorts waren er in 2004 iets meer dan 800 vragen voor een persoonlijke-assistentiebudget, een relatief nieuwe zorgvorm (zie p. 18).

Ingewilligde zorgvragen

Dat iemand een aanvraag doet, betekent uiteraard niet dat het Vlaams Fonds die automatisch inwilligt. Maar over het overgrote deel van de aanvragen wordt wel degelijk positief beslist.

Heroverwegingen en beroepsprocedures

Wie van het Vlaams Fonds een ongunstige beslissing krijgt, kan in sommige gevallen een heroverweging vragen. In dat geval wordt de aanvraag opnieuw bekeken door een aparte adviescommissie. Zo'n heroverwegingsprocedure is niet mogelijk als de ongunstige beslissing gestoeld is op duidelijk reglementaire redenen, zoals een aanvraag voor een hulpmiddel waarvoor het Vlaams Fonds niet bevoegd is.

In 2004 waren er 706 heroverwegingsaanvragen. Van de mensen die ze indienden, verkreeg ongeveer 40 % een gunstige beslissing. Dat hoge cijfer is te verklaren doordat de dossiers in deze fase vaak vollediger zijn dan bij de eerste aanvraag. Bovendien komen de aanvragers in deze fase hun aanvraag vaker persoonlijk toelichten.

Tegen beslissingen van het Vlaams Fonds kan ook beroep worden aangetekend bij de arbeidsrechtbank. In 2004 werden 183 dergelijke beroepsprocedures bij de arbeidsrechtbank ingeleid. Het overgrote deel daarvan, 132, gaat over het verkrijgen van individuele materiële bijstand. Van alle beroepen wordt grosso modo iets minder dan de helft ontvankelijk en (gedeeltelijk) gegrond verklaard.

Zeno (hydrocefalie)
Zeno draagt zijn meester Bert op handen.

hoofdstuk

— 2 —

bijstand aan individuen

Een belangrijke pijler van de Vlaams Fonds-werking is de rechtstreekse ondersteuning van individuele personen met een handicap. Het Vlaams Fonds kan tussenkomen in de kosten van hulpmiddelen, aanpassingen (bijvoorbeeld aan een woning of auto), of bijstand (bijvoorbeeld assistentie door een doventolk).

Ook inzake tewerkstelling geeft het Vlaams Fonds rechtstreekse ondersteuning aan personen met een handicap. Daarover leest u meer in hoofdstuk 4, Opleiding en werk.

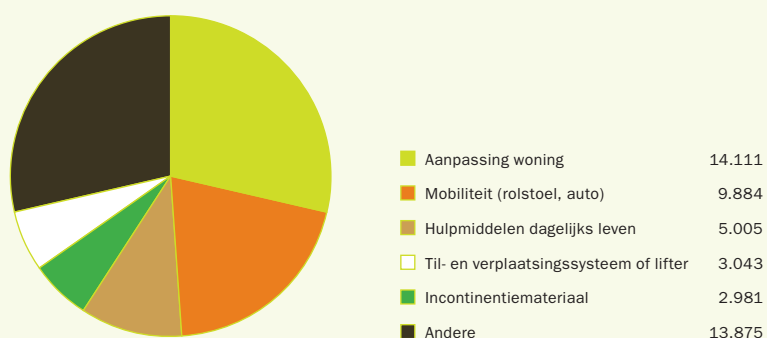
2.1 Overzicht van de sector

De rechtstreekse bijstand aan individuen is grotendeels een zaak van Individuele Materiële Bijstand (IMB). Zoals ook al uit hoofdstuk 1 bleek, staat IMB in voor het gros van de zorgvragen die bij het Vlaams Fonds worden ingediend. In 2004 was de sector goed voor bijna 35.000 zorgvragen: meer dan 67 % van het totaal en dus veel meer dan de sectoren Zorg (18 %) en Tewerkstelling (13 %) bij elkaar. Het persoonlijke-assistentiebudget, een vrij nieuwe zorgvorm, is met 825 aanvragen in 2004 goed voor 1,5 %.

Qua budget neemt IMB echter een veel bescheidener plaats in. In de sectoren Zorg en Tewerkstelling gaat immers veel geld naar personeel en gebouwen en dat is bij IMB uiteraard niet het geval. Met ongeveer 29 miljoen euro neemt IMB ongeveer 2,5 % van het totale Vlaams Fonds-budget in.

Welke soorten hulpmiddelen en aanpassingen het meest worden aangevraagd, is te zien in grafiek 2.1.

GRAFIEK 2.1: DE MEEST AANGEVRAAGDE HULPMIDDELEN

Een aparte plaats binnen het IMB-budget nemen de rolstoelen in. Momenteel worden die vooral terugbetaald door het Rijksinstituut voor ziekte en invaliditeitsverzekering (Riziv). Het Vlaams Fonds verleent in principe alleen tussenkomsten als het Riziv dat niet doet. In 2004 is echter gewerkt aan een nieuwe, eenvoudiger regelgeving die normaal in 2005 in voege zal treden.

2.2 Kennis- en Ondersteuningscentrum

Het is voor iemand met een handicap niet gemakkelijk om een overzicht te krijgen van de duizenden bestaande hulpmiddelen. Zelfs de multidisciplinaire teams, die de personen met een handicap bijstaan bij hun aanvraag, hebben vaak vragen over bepaalde (nieuwe) hulpmiddelen. Daarom bestaat binnen het Vlaams Fonds het Kennis- en Ondersteuningscentrum (KOC). Het KOC heeft drie taken.

- * Het zorgt voor de opbouw, structurering en verspreiding van kennis op het domein van hulpmiddelen en (arbeidspost)aanpassingen.
- * Het ondersteunt de persoon met een handicap, de multidisciplinaire teams en andere actoren bij de zoektocht naar een hulpmiddel of (arbeidspost)aanpassing.
- * Het heeft een beleidsvoorbereidende en beleidsopvolgende taak.

2.2.1 Aantal nieuwe hulpmiddelen stijgt

In 2004 werden 770 vragen gesteld aan het KOC. Dit is een stijging van 20 % tegenover 2003 en van 65 % tegenover 2002. Eén reden voor die stijging is uiteraard dat het KOC steeds bekender wordt en dat met name de multidisciplinaire teams worden aangemoedigd om het KOC te raadplegen. Anderzijds lijkt de forse stijging van het aantal vragen er ook op te wijzen dat de hulpmiddelenmarkt volop in beweging is en dat er steeds meer nieuwe, geavanceerde hulpmiddelen worden ontwikkeld.

Een eerste vaststelling die daarop wijst, is het aantal keren dat het KOC heeft doorverwezen naar een expert. Die mogelijkheid is er niet bij vragen van particulieren maar wel bij vragen van bijvoorbeeld multidisciplinaire teams. Van de 294 vragen die deze teams stelden, heeft het KOC er 134 doorverwezen naar een expert, wat wijst op de hoge specialisatiegraad van de vragen.

Ten tweede is er een sterke stijging van het aantal vragen dat de Bijzondere Bijstandsc commissie aan het Vlaams Fonds heeft gesteld: van 78 in 2003 naar 155 in 2004. Die commissie wordt ingeschakeld als iemand een hulpmiddel wil aanvragen dat niet op de referentielijst van het Vlaams Fonds staat of een stuk duurder is dan het referentiebedrag.

Het stijgend aantal vragen van de Bijzondere Bijstandsc commissie aan het KOC loopt parallel met het stijgend aantal dossiers dat die commissie te behandelen kreeg. In 2004 werden er 832 dossiers aan de bijzondere commissie voorgelegd, tegenover 'slechts' 484 dossiers in 2003. Die toename is grotendeels het gevolg van de uitbreiding van de hulpmiddelenmarkt met enkele nieuwe toestellen voor blinden zoals daisyspelers, labellezers, toestellen voor het uitlezen van televisieondertiteling en sprekende microgolfovens. Daarnaast nam ook het aantal vragen toe voor domotica, alsook voor geavanceerde toestellen voor personen met spraak- of communicatieproblemen.

TABEL 2.1: EVOLUTIE VAN HET AANTAL VRAGEN AAN HET KOC

	2002	2003	2004
Multidisciplinaire teams	109	277	294
Bijzondere Bijstandsc commissie	72	78	155
Provinciale afdelingen	35	61	81
Andere	250	228	240
Totaal	466	644	770

2.2.2 Publicaties van het KOC

Het KOC zorgt ervoor dat de vragen die het binnenkrijgt en de knowhow die in het centrum wordt opgebouwd, verspreid wordt naar het werkveld. Daarvoor zijn verschillende publicaties opgezet.

Vlibank

Vlibank is de Vlaamse databank over hulpmiddelen. Ze staat open voor professionele gebruikers maar ook voor mensen met een handicap zelf. Eind 2004 bevatte ze informatie over meer dan 10.400 hulpmiddelen. Alle multidisciplinaire teams die de personen met een handicap moeten helpen bij de keuze van een hulpmiddel, krijgen geregeld een opleiding over Vlibank.

De databank wordt continu geactualiseerd. In 2004 heeft het KOC bovendien een document opgemaakt dat jaarlijks naar alle Belgische handelaars wordt gestuurd en dat naast algemene informatie over Vlibank alle producten van de handelaar bevat die in Vlibank zijn opgenomen. Op die manier kunnen de handelaars de Vlibank-gegevens op een eenvoudige manier verbeteren en aanvullen.

Sinds september 2004 is het KOC met Vlibank opgenomen als lid van de *International Alliance of Assistive Technology Information Providers*, een internationaal samenwerkingsverband van eigenaars van gelijkaardige databases. Naast het KOC zijn daar ook Italiaanse, Deense, Nederlandse, Duitse, Spaanse, Britse, Amerikaanse en Franse databank-eigenaars vertegenwoordigd.

Keuzewijzers

Keuzewijzers bevatten informatie, tips en richtlijnen die helpen bij de keuze van het meest adequate hulpmiddel. In 2004 werden 3 keuzewijzers gepubliceerd.

Hulpmiddelenflashes

Hulpmiddelenflash zijn fiches met een korte uitleg over (meestal nieuwe) hulpmiddelen en de werking ervan.

Magazines

Het KOC werkt mee aan verschillende informatiemagazines voor mensen met een handicap en professionelen. Het belangrijkste is Infovisie Magazine, een driemaandelijks tijdschrift met hoofdzakelijk informatie over geavanceerde hulpmiddelen voor blinden en slechtzienden. Medewerkers van het KOC behoren tot de vaste redactiekern. Het KOC verzorgt bovendien de abonneeregistratie, de verzending en de html-versie. Voorts verzorgt het KOC de rubriek Communicatiehulpmiddelen van het tijdschrift Communicatie Drieluik.

Signaalboek

In oktober 2004 publiceerde het KOC haar eerste signaalboek met artikels over nieuwe, innovatieve hulpmiddelen, technische ontwikkelingen, door het KOC behandelde dossiers en resultaten van KOC-studies.

Het signaalboek is vooral bedoeld als beleidsondersteuning: het signaleert onder meer lacunes in de hulpmiddelensector en niet ingevulde gebruikersbehoeften.

2.3 Communicatie Assistentie Bureau (CAB)

Het Communicatie Assistentie Bureau organiseert in opdracht van het Vlaams Fonds tolkondersteuning voor doven en slechthorenden. In 2004 ontving het CAB daarvoor een forfaitaire subsidie van 237.450 euro, goed voor 7.500 uren. Dat was iets meer dan in 2002, het eerste werkingsjaar, toen in totaal 7.432 tolkuren werden uitbetaald. Ongeveer de helft van die uren wordt benut in arbeidssituaties, de andere helft in leefsituaties. Iets minder dan 600 mensen hebben in 2004 van deze service gebruikgemaakt op een totaal van ongeveer 1.400 dove cliënten.

Al na het eerste kwartaal van 2004 werd duidelijk dat de begrote 7.500 uren onvoldoende zouden zijn om alle behoeften voor 2004 te dekken. Een voorstel om het aantal uren te verhogen tot 8000 werd aan de regering voorgelegd maar om budgettaire redenen niet goedgekeurd. In december 2004 bleek het aantal tolkuren inderdaad volledig te zijn opgebruikt. Bovendien:

- * werden 53 opdrachten, in totaal 115 uur, afgelast,
- * werden 24 tolkuren door de cliënt zelf betaald omdat het CAB-budget op dat ogenblik opgebruikt was,
- * hebben de tolken 20 tolkuren gratis gepresteerd,
- * waren er ongetwijfeld doven die geen tolk meer hebben gevraagd omdat ze ervan op de hoogte waren dat het geld was opgebruikt.

Rekening houdend met deze elementen mag worden aangenomen dat het aantal tolkuren in 2004 een 'natuurlijke' stijging zou hebben gekend van 4,7 % tot ongeveer 8.000 uren.

2.4 Persoonlijke-assistentiebudget (PAB)

Met een persoonlijke-assistentiebudget kan een persoon met een handicap iemand in dienst nemen die hem of haar thuis, op school of op het werk praktische en organisatorische hulp biedt. Het aantal PAB's is niet onbeperkt: in het PAB-besluit van de Vlaamse regering van 15 december 2000 is vastgelegd hoeveel mensen er maximum een PAB kunnen hebben in een bepaald jaar. Voor 2004 waren dat er 935. Daarnaast zijn er ook budgettaire beperkingen.

Prioriteiten

PAB's werden in 2004 prioritair toegekend aan mensen die:

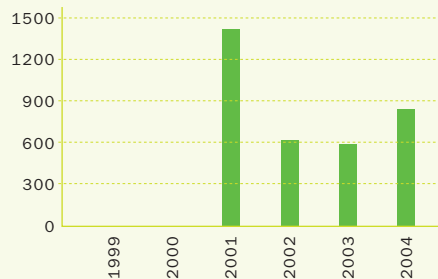
- * een zware zorgbehoefte hebben, wat wordt bepaald door de aard en de ernst van de handicap,
- * een hoogurgente vraag voor een PAB hebben: mensen die binnen het jaar een PAB nodig hebben,
- * vóór 31 december 2003 een aanvraag voor een PAB hadden ingediend
- * dankzij het PAB een voorziening kunnen verlaten.

Er waren twee toekenningsrondes:

- * in de eerste helft van 2004 werden 60 PAB's toegekend,
- * in het laatste kwartaal van 2004 werden de overige 167 PAB's toegekend.

In 2004 zijn in totaal dus 227 budgetten toegekend. Daarmee kwam het totaal aantal toegekende budgetten op 876 personen, voor een jaarlijks bedrag van 23,6 miljoen euro. Van die 876 zijn er eind 2004 692 effectief gestart. De budgetten die in het laatste kwartaal van 2004 werden toegekend, starten normaal in 2005.

GRAFIEK 2.2: EVOLUTIE VAN HET AANTAL PAB-AANVRAGEN

Zoals uit grafiek 2.2 blijkt, ligt het aantal aanvragen voor een PAB een stuk hoger dan het aantal beschikbare PAB's. Eind 2004 waren er ongeveer 2500 mensen die de voorbije jaren een budget hebben aangevraagd, maar niet hebben verkregen. In 2004 is het aantal aanvragers zelfs fors gestegen (met 44 % tegenover 2003), waarschijnlijk door berichten in de media dat het beschikbare budget voor de PAB's zou worden verhoogd.

Inschaling geoptimaliseerd

Bij de toekenning van het PAB bepaalt de bevoegde deskundigencommissie de budgetgrootte. Dat gebeurt op basis van een inschalingsdossier dat eind 2003 door de Vlaams Fonds studiecél werd geoptimaliseerd. Begin 2004 gingen alle multidisciplinaire teams met het nieuwe dossier aan de slag.

Studie drie jaar PAB

In 2004 werd de studie *Drie jaar later: evaluatie van het PAB-gebruik* opgeleverd die het Vlaams Fonds in 2003 bij de Universiteit Antwerpen bestelde.

Zowel de budgethouders als de assistenten zijn volgens de studie vrij tevreden over het PAB. Voor de persoon met een handicap staat het PAB duidelijk garant voor een toegenomen keuzevrijheid.

De meest opmerkelijke vaststellingen zijn de volgende:

- * Minderjarigen hanteren het PAB meestal als een instrument om inclusief onderwijs te faciliteren. Meerderjarigen gebruiken het bij functionele taken om zelfstandig leven mogelijk te maken.
- * Externe persoonlijke assistenten (die geen band hebben met de budgethouder) worden vooral ingezet bij taken buitenshuis die meer inhoudelijke begeleiding vereisen. Betaalde mantelzorgers worden breder ingezet en voeren vooral praktische taken uit.
- * De meeste budgethouders schakelen meer dan één assistent in. De zoektocht naar geschikte assistenten verloopt vaak moeizaam en de werkgeversfunctie van de budgethouder weegt meestal zwaar. Daarom beroept men zich als budgethouder dan ook op de diverse ondersteuningsvormen die budgethoudersverenigingen aanbieden. De wettelijke arbeidsvoorwaarden voor de assistenten blijken vaak problematisch, wat voor een groot verloop zorgt.

Voorts stelt de studie vast dat het aanvankelijke opzet van de overheid, mensen uit residentiële voorzieningen weghalen, niet wordt behaald. Het PAB wordt veeleer preventief gebruikt om een opname te voorkomen. Ook wordt het PAB in de praktijk soms gecombineerd met andere overheidstussenkomsten, waardoor vraagtekens kunnen worden geplaatst bij de budgettaire neutraliteit tegenover de zorg in een voorziening.

2.5 Werking multidisciplinaire teams gestroomlijnd

Multidisciplinaire teams zijn cruciaal in de begeleiding van personen met een handicap. Ze moeten hun behoeften juist diagnosticeren, advies geven over de adequate middelen om die behoeften in te vullen en dat advies beargumenteren in het multidisciplinair verslag. In 2004 heeft het Vlaams Fonds stappen ondernomen om de teams verder bij die taken te ondersteunen.

Uniforme methode voor persoonlijke adviesverlening

Op 1 februari 2004 werd een nieuwe adviesverleningsmethode verplicht voor alle gespecialiseerde teams inzake materiële bijstand. De methode, die ontwikkeld werd door het KOC, bestaat uit een stappenplan dat in een eerste fase de persoon met een handicap, de activiteiten die hij of zij wil uitvoeren en de omgeving waarin dat gebeurt grondig analyseert en pas dan overgaat tot de keuze voor een bepaald hulpmiddel. Aangezien bij elke stap ook een motivatie moet worden geschreven, kan het plan meteen dienen als grondig gemotiveerd rapport voor het Vlaams Fonds.

De methodische aanpak biedt het voordeel dat niet alleen hulpmiddelen worden overwogen die het team goed kent of veel gebruikt. Dankzij het stappenplan wordt er strak gefocust op de werkelijke behoeften van de cliënt en de meest adequate oplossing ervoor. Via de grondige motivatie van elke stap krijgt het Vlaams Fonds een rapport zonder lacunes op basis waarvan het een gefundeerde keuze kan maken om het IMB-budget al dan niet toe te kennen.

De teams kregen voorts de mogelijkheid om feedback te vragen over de manier waarop ze hun adviesrapporten opstellen. 27 teams gingen op deze mogelijkheid in en stuurden één of meerdere adviesrapporten op. Bevindingen en suggesties werden individueel teruggekoppeld.

Studies

In 2004 is een aantal studies opgestart of gefinaliseerd over de werking van de multidisciplinaire teams en de manier waarop die verder kan worden geoptimaliseerd.

- * De behoeftestudie inzake individuele materiële bijstand concentreerde zich in een eerste fase op de adviseringsmethode van de multidisciplinaire teams. De conclusies ervan worden in 2005 bekendgemaakt.
- * Het Centrum voor Orthopedagogiek van de KUL deed een onderzoek naar het diagnostisch aanbod in Vlaanderen. Veel teams hebben besloten om niet aan de studie mee te werken, hoewel het de bedoeling was om het aanbod duidelijker in kaart te brengen. Uit de studie bleek onder meer dat er een ruim maar erg versnipperd aanbod bestaat en dat de multidisciplinaire teams daarbij geen uniforme methode hanteren. Ook werd een tekort aan tijd, middelen en personeel gesignaleerd. In 2005 zullen initiatieven worden genomen om de conclusies van het onderzoek verder uit te diepen en maatregelen te nemen om de aangetoonde lacunes te verhelpen.
- * In de loop van 2004 voerde het adviesbureau Amelior in opdracht van het Vlaams Fonds een studie uit over de werking van de multidisciplinaire teams en de samenwerking met de provinciale afdelingen van het Fonds. De conclusies ervan worden in 2005 bekendgemaakt.

2.6 Hulpmiddelenaanvragen gestabiliseerd

Sinds 2002 hanteert het Vlaams Fonds een nieuwe manier om Individuele Materiële Bijstand toe te kennen. Het systeem introduceerde onder meer een aantal maatregelen die de persoon met een handicap meer vrijheid gaven bij het beheer van hun hulpmiddelenbudget. De gebruikers kregen een 'bijstandskorf' toegekend met een aantal hulpmiddelen die ze binnen vier jaar konden aankopen. Binnen die korf konden ze in zekere mate zelf hun budget beheren door bijvoorbeeld aan het ene hulpmiddel meer en aan het andere hulpmiddel minder uit te geven dan het voorziene refertebedrag.

Van bij het begin bleek het nieuwe systeem een aantal onbedoelde gevolgen te hebben die het hele IMB-beleid op de helling dreigden te zetten.

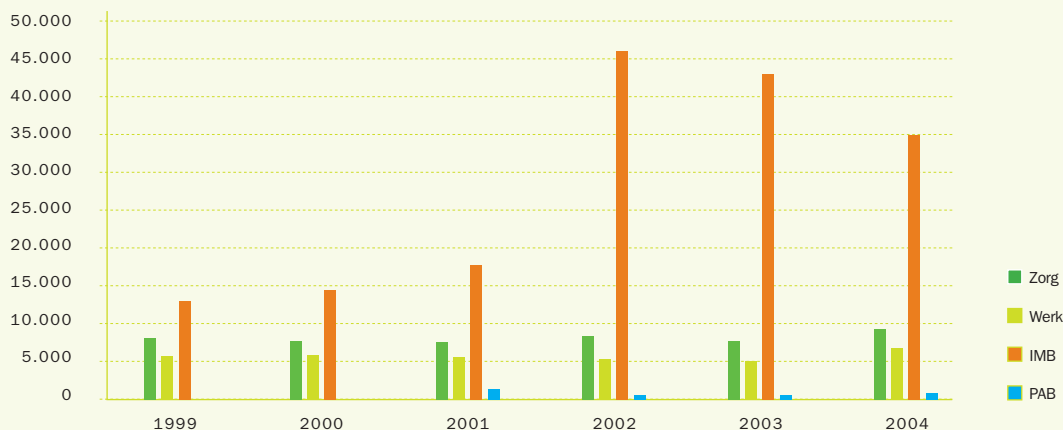
2.6.1 Onbedoelde effecten

Tabel 2.2 en grafiek 2.3 tonen de evolutie van het totaal aantal zorgvragen sinds 2001 en (vooral) het aandeel van IMB daarin. Het aantal aangevraagde hulpmiddelen stijgt in 2002 met meer dan 60 %.

TABEL 2.2: EVOLUTIE VAN HET TOTAAL AANTAL ZORGVRAGEN BIJ HET VLAAMS FONDS

	Zorg	Werk	IMB	PAB	Totaal
1999	8.190	5.715	13.056	-	26.961
2000	7.806	5.859	14.511	-	28.176
2001	7.610	5.569	17.807	1.378	32.364
2002	8.347	5.368	46.128	610	60.453
2003	7.832	5.151	43.014	574	56.571
2004	9.346	6.760	34.983	825	51.914

GRAFIEK 2.3: EVOLUTIE VAN HET TOTAAL AANTAL ZORGVRAGEN BIJ HET VLAAMS FONDS

Explosie zorgvragen

Een deel van die stijging was verwacht: als mensen hulpmiddelen moeten aanvragen voor vier jaar in plaats van voor kortere periodes, is het logisch dat hun aanvraag meer hulpmiddelen zal bevatten. Maar die verwachte aangroei verklaart niet alles. Er bleek namelijk ook een beweging te ontstaan waarbij mensen zoveel mogelijk hulpmiddelen aanvroegen om een zo groot mogelijke bijstandskorf te krijgen: hoe meer hulpmiddelen, hoe meer mogelijkheden om binnen de korf met bedragen te schuiven. Daarnaast bleven mensen het gevoel hebben dat ze voor vier jaar vastzaten aan de bijstandskorf waardoor ze zoveel mogelijk hulpmiddelen aanvroegen om er zeker van te zijn dat voor vier jaar zeker alles in hun korf opgenomen werd.

Verhoogde wachttijden

Door die explosieve toename van vragen ontspoorde het budget voor materiële bijstand. Bovendien moesten ook de multidisciplinaire teams per verslag veel meer hulpmiddelen motiveren dan tevoren, waardoor ze de werkdruk niet langer aankonden en de wachttijden bij de teams langer werden. Ook de administratie liep vertraging op door de grotere hoeveelheid zorgvragen en de zeer arbeidsintensieve opvolging van de bijstandskorven.

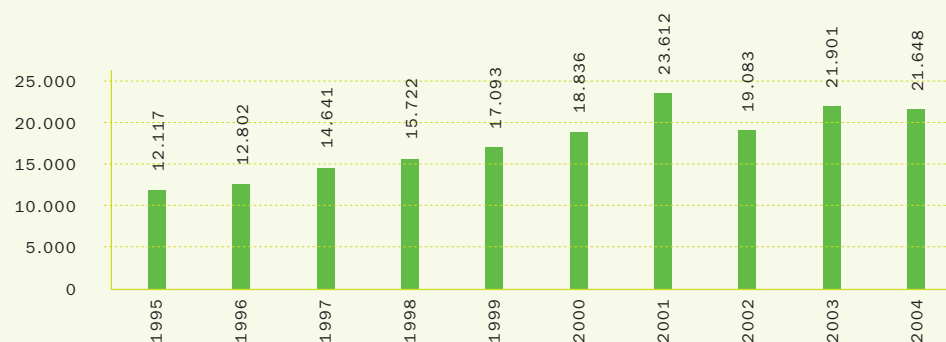
De verhoogde wachttijden blijken uit grafiek 2.4. Die laat een opvallende piek zien in het aantal aanvragers in 2001, een stijging die te verklaren is doordat heel wat mensen in dat jaar nog wilden genieten van het oude IMB-systeem. Maar in 2002 is er een duidelijke terugval te zien in het aantal *aanvragers*: de teams lopen een achterstand op en er worden minder aanvragen ingediend. Het aantal *zorgvragen*, daarentegen, stijgt sterk omdat de meeste aanvragers meer hulpmiddelen vragen dan tevoren.

Maatregelen

Om de onbedoelde effecten van het Hulpmiddelenbesluit in te dammen, werden de voorbije jaren verschillende maatregelen genomen. Enerzijds versoepelde het Vlaams Fonds een aantal administratieve procedures om de doorlooptijd van de dossiers te verkorten. Anderzijds kwamen er aanpassingen aan de referentielijst. Ook in 2004 stelde het KOC overigens een aantal aanpassingen voor, die door de Vlaamse regering echter niet werden overgenomen.

De maatregelen van de voorbije jaren hadden echter niet (volledig) het gewenste effect. Ook in 2004 is daarom een aantal veranderingen doorgevoerd. Andere bijsturingen werden voortgezet.

GRAFIEK 2.4: EVOLUTIE VAN HET TOTAAL AANTAL AANVRAGEN BIJ HET VLAAMS FONDS

2.6.2 Voortzetting noodscenario

Het zogenaamde 'noodscenario' werd in 2002 ingevoerd en moest helpen om de behandelingstermijnen te verkorten. Het werd in 2003, 2004 en 2005 verlengd.

Om de multidisciplinaire teams minder te belasten bepaalt het noodscenario het volgende:

- * Als het Vlaams Fonds uit andere dossiers al voldoende informatie heeft, hoeft het multidisciplinair team geen bijkomend multidisciplinair verslag op te stellen: een adviesrapport volstaat. Die maatregel geldt overigens niet alleen voor Individuele Materiële Bijstand maar voor alle multidisciplinaire verslagen.
- * Het adviesrapport wordt vereenvoudigd tot een enkele bladzijde. Bovendien kunnen hulpmiddelen die bij elkaar horen, voortaan geclusterd worden gemotiveerd op één adviesrapport. Er moet dus niet meer voor elk hulpmiddel een apart adviesrapport worden opgesteld.

Om ook de doorlooptijd bij de Provinciale Evaluatiecommissie te versnellen, maakt de administratie van het Vlaams Fonds vooraf een lijst van dossiers waarover geen discussie bestaat en waarvan de zorgvraag volledig kan worden ingewilligd. De Provinciale Evaluatiecommissie moet alleen nog ten gronde discussiëren over de andere dossiers.

2.6.3 Uitbetaling incontinentiemateriaal

Een groot deel van de werklust van de provinciale afdelingen bestond uit de behandeling van dossiers inzake incontinentiemateriaal. Net als andere facturen werden die namelijk één per één betaald op het ogenblik dat ze bij het Vlaams Fonds binnenkwamen, maar omdat het om vele kleine facturen ging, was dat een tijdrovende werkwijze.

Daarom besliste het Vlaams Fonds in 2004 om de terugbetaling van incontinentiemateriaal te beperken tot twee betalingen per jaar, aan de hand van een periodieke verzamelstaat waarop de verschillende aankopen worden vermeld. Op die manier wordt de werklust van de provinciale afdelingen fors gereduceerd.

2.6.4 Veranderingen in de regelgeving

Op 1 juli 2004, ten slotte, werd de IMB-regeling grondig aangepast. Om die wijziging uit te leggen werd er een informatiecampagne opgezet die ook rechtstreeks naar alle betrokken cliënten gericht was. Er werd een brief gestuurd naar alle 18.000 personen die sinds 1 januari 2002 een bijstandskorf hadden aangevraagd.

Vierjarenregel afgeschaft

De toekenningsperiode van vier jaar voor een bijstandskorf was een van de oorzaken voor de sterke stijging van de aanvragen en de bijbehorende problemen. Daarom wordt de periode van vier jaar afgeschaft voor wie na 1 juli een bijstandskorf aanvraagt.

De voordelen van de bijstandskorf blijven ongewijzigd: de cliënt hoeft niet voor elk apart hulpmiddel een aanvraag te doen, maar kan een aanvraag doen voor alle hulpmiddelen die hij of zij in de nabije toekomst nodig heeft. En de cliënt beslist zelf op welk moment hij of zij een hulpmiddel uit de korf aankoopt, huurt of leest.

Mogelijkheid tot 'schuiven' beperkt

Ook de mogelijkheid om binnen de korf te schuiven leidde tot een verhoogd aantal aanvragen en stijgende uitgaven. Daarom wordt ook de mogelijkheid om binnen de korf te schuiven met bedragen afgeschaft. Vanaf 1 juli 2004 betaalt het Vlaams Fonds alleen nog het factuurbedrag uit met als maximum het refertebedrag. Interne verschuivingen in de korf zijn niet toegelaten: wie op het ene hulpmiddel geld uitspaart, kan dat geld niet besteden aan een ander hulpmiddel.

Functioneringsdomeinen door administratie toegekend

De Provinciale Evaluatiecommissie kent vanaf 1 juli 2004 geen functioneringsdomeinen meer toe (zoals bijvoorbeeld het domein Woning of het domein Communicatie). Dat gebeurt voortaan door de administratie van het Vlaams Fonds. Daardoor kunnen veel dossiers eenvoudig door de administratie worden beslist zonder de 'omweg' via de PEC. Als het gaat over het type en de ernst van een handicap, moet een dossier wel nog via de PEC passeren.

Geen kopie naar het KOC

Vanaf 1 juli 2004 moeten de multidisciplinaire teams geen kopie van hun adviesrapporten meer bezorgen aan het KOC.

2.6.5 Resultaten

De maatregelen van 2004 lijken het beoogde effect te bereiken. Dat is ook te zien in de grafieken 2.3 en 2.4 hierboven. Voor IMB werden in 2004 34.983 zorgvragen ingediend: een daling van 18 % tegenover 2003, hoewel het aantal aanvragen nog altijd dubbel zo hoog ligt als in 2001. Ook het aantal aanvraagformulieren bij het Vlaams Fonds lijkt zich te stabiliseren: na de inzinking van 2002, die wees op een achterstand bij de multidisciplinaire teams, blijft het aantal aanvragen min of meer stabiel tussen de 21.000 en 22.000.

2.7 Toekomstperspectieven en studies

Zoals hierboven al werd vermeld, is de bijstand aan individuen in volle beweging. Het Vlaams Fonds houdt de vinger aan de pols van de evoluties in de sector en neemt ook zelf een aantal initiatieven om de veranderingen in goede banen te leiden.

KOC-studies en werkgroepen

In 2004 heeft het KOC onder meer onderzoeken opgestart naar het gebruik van pedagogische hulp bij hogere studies, de criteria voor de terugbetaling van een blindengeleidehond en de cumulatie van PAB en hulpmiddelen. Dergelijke onderzoeken komen meestal voort uit een concrete vraag die aan het KOC wordt gesteld. Voorts zetelt het KOC in verschillende binnen- en buitenlandse organisaties en werkgroepen.

Recuperatie en het hergebruik van hulpmiddelen

Het Vlaams Fonds bestelde in 2004 een actieonderzoek bij de ALS-liga waarbij het georganiseerde hergebruik van hulpmiddelen in kaart wordt gebracht en de verdiensten van dat systeem worden onderzocht. Het onderzoek moet een blauwdruk opleveren om de recuperatie en het hergebruik van hulpmiddelen in Vlaanderen te organiseren en te stimuleren. Het onderzoek loopt van 1 september 2004 tot uiterlijk 31 augustus 2005.

Gebruikersbetrokkenheid

In 2003 heeft het KOC een korte bevraging uitgevoerd bij een tiental organisaties die gebruikers betrekken bij de ontwikkeling van hulpmiddelen. In 2004 werd verder geïnventariseerd in hoeverre gebruikers betrokken werden bij de ontwikkeling van hulpmiddelen op niveau van bedrijven en research door een bevraging van bedrijven die hiervoor een subsidie kregen van het IWT (het Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen). Er werd onder meer een samenwerking opgestart met het project In-Ham en met het project van Blindenzorg Licht en Liefde.

Nieuwe refertelijst

Het KOC ontwikkelde in 2004 een nieuw concept van refertelijst voor Individuele Materiële Bijstand die niet langer uitgaat van de hulpmiddelen zelf maar van te compenseren activiteiten. Ook de indeling per handicap of functiebeperking zou in het nieuwe concept verdwijnen.

De nieuwe refertelijst sluit beter aan bij de uniforme manier van persoonlijke adviesverlening die de multidisciplinaire teams sinds 2004 gebruiken en zou ook flexibeler te hanteren zijn. Om hem in werking te laten treden, moet de huidige IMB-regelgeving echter worden aangepast. Het nieuwe concept is intussen intern besproken binnen het Vlaams Fonds.

Roger (slechtziend)
Geboeid door de onderwereld.

hoofdstuk

– 3 –

zorg

De dienstverlening van het Vlaams Fonds is voornamelijk een tweedelijnsdienst: het Vlaams Fonds heeft zelf geen voorzieningen of begeleidingsdiensten, maar subsidieert ze wel en controleert of ze hun werk goed doen. Dat is onder meer zo voor de sector Zorg.

In 2004 bedroeg het budget voor de sector Zorg 746,1 miljoen euro: bijna 68 % van het totaalbudget.

3.1 Overzicht van de sector

De sector Zorg bestaat uit twee grote onderdelen:

- * residentiële en semi-residentiële voorzieningen, zoals internaten, semi-internaten, tehuizen en dagcentra voor niet-werkenden,
- * ambulante diensten, die de personen met een handicap binnen hun eigen leef- en woonsituatie of binnen een meer geïntegreerde woonvorm begeleiden.

Daarnaast zijn er nog de revalidatiecentra. De eigenlijke revalidatiekosten van die centra worden betaald door het Riziv (federale overheid) maar het Vlaams Fonds:

- * houdt toezicht op de erkenning, zowel van de intramurale centra (gebonden aan een ziekenhuis) als van de extramurale of autonome centra. Die erkenning is nodig om een bijkomende erkenning te krijgen als multidisciplinair team,
- * betaalt trimestriële onderhoudstoelagen uit aan de extramurale centra,
- * betaalt investeringsstoelagen uit voor (nieuwe) gebouwen van de extramurale centra.

Eind 2004 waren er 79 erkende intramurale en 62 extramurale centra. 43 intramurale en 20 extramurale centra zijn erkend als multidisciplinair team.

De overheveling van de aansturing van de revalidatiesector naar het nieuwe agentschap Zorg en Gezondheid, in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid, de bestuurlijke reorganisatie van de Vlaamse administratie, kreeg in 2004 nog geen concrete gestalte. Wel werd het oprichtingsbesluit van het Intern Verzelfstandigd Agentschap Zorg en Gezondheid gepubliceerd. In de algemene toelichting bij het besluit worden de revalidatiecentra uitdrukkelijk vermeld bij de voorzieningen waarover dat agentschap inzake programmatie, erkenning en subsidiëring toezicht moet houden. Het is nu wachten op de uitvoeringsbesluiten.

Tot slot zijn er de Centra voor Ontwikkelingsstoornissen. In 2004 voerden die bijna 3.500 multidisciplinaire onderzoeken uit. Zij komen niet voor in de tabellen die bij dit hoofdstuk horen, omdat de uitbetaling ervan gebeurt door de dienst Individuele Prestaties.

Tabel 3.1 geeft het aantal personen dat opvang, behandeling of begeleiding kreeg in 2004 en het aantal door het Vlaams Fonds erkende plaatsen, zoals die plaatsen in de praktijk ingevuld werden. Naast de in juni 2004 erkende plaatsen geven we ook het aantal plaatsen dat er in september 2004 bijkwam door de realisatie van het uitbreidingsbeleid, dat hierna wordt besproken. De som van beide geeft de situatie in december 2004.

Bekijken we het effectief aantal plaatsen in exploitatie, dan blijkt de ambulante sector ongeveer een vierde van het aantal plaatsen in te nemen en de residentiële sector drie vierden. Bij de ambulante diensten valt voorts het grote aantal plaatsen voor thuisbegeleiding op. Het gaat daarbij vooral om vroegbegeleidingen van kinderen waarvan de diagnose of ze al dan niet een handicap hebben, nog niet is gesteld.

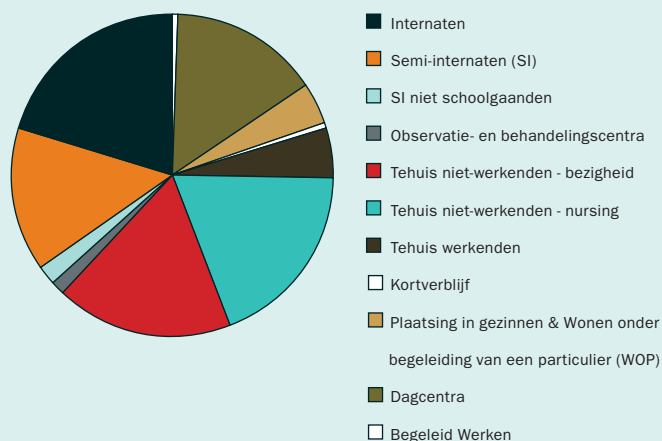
In de tabel wordt ook meteen het aantal personen weergegeven dat tijdens de eerste jaarlhelft van 2004 gebruik maakte van deze voorzieningen. Dat aantal kennen we dankzij de cliëntenregistratie die de studiedienst van het Vlaams Fonds tweemaal per jaar uitvoert. Met die cliëntenregistratie kan niet alleen worden vastgesteld hoeveel 'koppen' in werkelijkheid gebruik maken van voorzieningen, maar ook wat de omvang is van de instroom en de uitstroom.

TABEL 3.1: BEZETTING VAN DE VOORZIENINGEN IN 2004

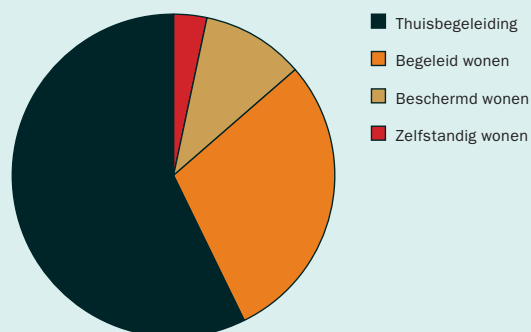
	Aantal personen in voorzieningen in juni 2004	Feitelijke invulling van de erkende plaatsen in juni 2004	Uitbreidingsbeleid 2004 in plaatsen	Resultaat: aantal plaatsen eind 2004
Internaten	4.639	4.723	34	4.757
Semi-internaten (SI)	3.520	3.236	64	3.300
SI niet schoolgaanden	460	460		460
Observatie- en behandelingscentra	320	331	6	337
Tehuis niet-werkenden - bezigheid	4.032	4.051	90	4.141
Tehuis niet-werkenden - nursing	4.255	4.300	45	4.345
Tehuis werkenden	1.151	1.154	7	1.161
Kortverblijf	777	120	17	137
Plaatsing in gezinnen & Wonen onder begeleiding van een particulier (WOP)	904	959	43	1.002
Dagcentra	4.101	3.368	89	3.457
Begeleid Werken	230	89		89
Subtotaal 1	24.389	22.791	395	23.186
Thuisbegeleiding	3.817	3.875	315	4.190
Begeleid wonen	2.129	1.957	172	2.129
Beschermd wonen	212	606	139	745
Zelfstandig wonen	619	223	13*	236
Subtotaal 2	6.777	6.661	639	7.300
Algemeen totaal	31.166	29.452	1.034	30.486

* Plaatsen die in september 2004 werden gerealiseerd maar al enkele jaren geleden werden vergund. Strikt genomen horen ze niet thuis onder het uitbreidingsbeleid 2004, maar om een volledig beeld te geven van het aanbod, worden ze in deze tabel opgenomen.

GRAFIEK 3.1:
AANTAL PLAATSEN IN DE RESIDENTIELE SECTOR, EIND 2004

GRAFIEK 3.2:
AANTAL PLAATSEN IN DE AMBULANTE SECTOR, EIND 2004

3.2 Centrale Registratie van Zorgvragen (CRZ)

De bovenstaande gegevens tonen het zorgaanbod zoals het momenteel in de gehandicaptensector bestaat. Dat aanbod is een antwoord op de zorgvragen die zich in de loop der jaren in de gehandicaptensector hebben gemanifesteerd, maar komt daar niet perfect mee overeen. Niet elke evolutie in het aantal zorgvragen is voorspelbaar, evoluties worden soms over- of onderschat, en bovendien zijn er niet genoeg middelen om elke zorgvraag onmiddellijk te beantwoorden.

Om de evoluties in het aantal zorgvragen zo nauwkeurig mogelijk te kunnen volgen, werkt het Vlaams Fonds met een systeem van Centrale Registratie van Zorgvragen (CRZ) dat gebaseerd is op gegevens die per provincie worden verzameld. Samen met de cliëntenregistratie maakt de CRZ het mogelijk om de werkelijke zorgnoden op dit moment en in de nabije toekomst beter in te schatten. Het beleid kan daar dan op inspelen door het aantal plaatsen in bepaalde zorgtypes uit te breiden of juist te verminderen, of door interne verschuivingen door te voeren.

Sinds 2001 maakt de Vlaams Fonds studiedienst de gegevens van die CRZ elke zes maanden bekend. Voor elk type zorgvraag en per provincie publiceert het Vlaams Fonds tabellen met onder meer leeftijd en handicap van de zorgvrager, zijn of haar huidige dagbesteding en woonsituatie, en de tijd dat de mensen die een definitieve oplossing kregen, op die oplossing moesten wachten. Deze gegevens, die al snel de naam 'wachtlijsten' kregen, geven een volledig beeld van alle zorgvragen die in de provinciale overlegplatforms worden genoteerd: dringende zorgvragen die zo snel mogelijk een oplossing moeten krijgen, maar ook zorgvragen voor binnen enkele jaren. Ook over de zorgvragen die tijdens de voorgaande 6 maanden werden afgesloten worden een aantal gegevens geregistreerd en gerapporteerd: de reden waarom de zorgvraag werd afgesloten, de datum waarop ze werd afgesloten, enzovoort.

Nieuwe rapporteringswijze

Hoewel de gegevens in se werkgegevens zijn voor het Vlaams Fonds, worden ze vaak ook gebruikt door mensen en instanties die niet over de nodige achtergrondinformatie beschikken om ze correct te interpreteren. Het resultaat was tot voor kort dat het aantal wachtenden met een urgente, niet opgeloste zorgvraag (die er inderdaad zijn) systematisch werd overschat door ze samen te voegen met de andere categorieën. Ook werd uit het stijgende aantal registraties afgeleid dat het aantal effectief 'wachtenden' toenam, terwijl de stijging vooral het resultaat was van een steeds betere registratie.

Voor de rapportering over de eerste jaarhelft van 2004 geeft het Vlaams Fonds daarom niet langer de naakte cijfers, maar een goed gestoffeerd rapport met de nodige informatie om die cijfers goed te kunnen interpreteren, onder de titel Centrale Registratie van Zorgvragen. De nieuwe titel is correcter dan de vroegere Centrale Wachtlijstwerking: niet iedereen die met een zorgvraag geregistreerd staat, kan als 'wachtend' worden beschouwd en een toename van het aantal geregistreerde zorgvragen betekent niet noodzakelijk dat het aantal effectief 'wachtenden' is toegenomen.

Door de nieuwe rapporteringswijze liep de rapportering over de eerste jaarhelft van 2004 vertraging op. Intussen is die achterstand ingehaald en is het rapport gepubliceerd op www.vlafo.be.

Planning

Samen met de cliëntenregistratie en de erkende plaatsen geeft de Centrale Registratie van Zorgvragen per zorgvorm een beeld van de structurele tekorten. Tabel 3.2 vormt daarvan een weergave.

De eerste kolom geeft het structureel tekort weer, uitgedrukt in een aantal plaatsen, zoals kon worden afgeleid uit de CRZ-cijfers van 30 juni 2004. Die kolom bevat per zorgvorm het aantal personen dat als 'echte wachtenden' kan worden beschouwd:

- * het aantal personen met een dringende vraag die langer wachten dan de aan de urgentiecode verbonden termijn aangeeft, en die niet opgenomen zijn in de zorgvorm die ze vragen,
- * personen die minder lang wachten maar waarvan we, gegeven de mogelijkheden tot instroom, kunnen voorspellen dat ze de 'redelijke wachttijd' zullen overschrijden.

De tweede kolom van de tabel geeft het verschil weer tussen het aantal erkende plaatsen en de effectieve bezetting van die zorgvorm. We gaan er immers van uit dat pas van een daadwerkelijk tekort kan gesproken worden als de bezetting van het bestaande aanbod 100 % is. Plaatsen die niet bezet zijn, moeten van de erkende plaatsen worden afgetrokken om het netto structureel tekort te kunnen berekenen.

Tot slot wordt rekening gehouden met het uitbreidingsbeleid 2004. Die plaatsen werden immers gerealiseerd in september 2004 en moeten dus afgetrokken worden van een 'structureel tekort' afgeleid op basis van CRZ-cijfers van eind juni 2004.

Het resultaat van die berekeningen wordt weergegeven in de laatste kolom, die dus het 'netto structureel tekort' bevat, zoals berekend kon worden op basis van de gegevens van 2004.

TABEL 3.2: UITBREIDINGSBELEID-2004 EN NETTO STRUCTUREEL TEKORT EIND 2004

	Structureel tekort in aantal plaatsen afgeleid uit CRZ van 30/6/2004	Vershil tussen erkenningscijfer en bezettingsgegevens	Uitbreidings- beleid 2004	Netto structureel tekort in december 2004
Internaten	205	216	34	-45
Semi-internaten (SI)	123	51	64	8
SI niet schoolgaanden	30	19		11
Observatie- en behandelingscentra	27		6	21
Tehuis niet-werkenden - bezigheid	782	21	90	671
Tehuis niet-werkenden - nursing	490	45	45	400
Tehuis werkenden	148	3	7	138
Kortverblijf	2		17	-15
Plaatsing in gezinnen & Wonen onder begeleiding van een particulier (WOP)	33	55	43	-65
Dagcentra	388		89	299
Begeleid Werken	22			22
Subtotaal 1	2.252	410	395	1.571
Thuisbegeleiding	910		315	595
Begeleid wonen	764		172	592
Beschermd wonen	321		139	182
Zelfstandig wonen	86	11	13	62
Subtotaal 2	2082	11	639	1.431
Algemeen totaal	4.333	421	1.034	3.002

Uitbreidingsbeleid

Om de structurele tekorten in de voorzieningen weg te werken, tekende de Vlaamse overheid een uitbreidingsbeleid uit op twee sporen.

- * Enerzijds wordt, gespreid over verschillende jaren, het aantal erkende plaatsen uitgebreid (en worden dus de budgetten verhoogd om tussen te komen in de exploitatiekosten van die plaatsen)
- * Anderzijds moeten er ook meer gebouwen komen om de structurele tekorten volledig weg te werken. Daarom wordt ook geld uitgetrokken voor bijkomende investeringssubsidies.

Zoals blijkt uit tabel 3.2, zijn er in 2004 in totaal 395 erkende plaatsen bijgekomen in de residentiële sector en 639 in de ambulante sector (waarvan 626 in het kader van het uitbreidingsbeleid 2004 en 13 plaatsen zelfstandig wonen, op basis van vroeger verleende vergunningen). Naast de uitbreidingen die in 2004 zijn gerealiseerd, werden het voorbije jaar ook voor 404 plaatsen in de residentiële sector enkel vergunningen afgeleverd. Dat betekent dat die plaatsen nog niet effectief gerealiseerd zijn (bijvoorbeeld omdat er nog een gebouw moet worden opgetrokken), maar het Vlaams Fonds verbindt er zich wel toe om:

- * in de investeringskosten voor het gebouw tussen te komen,
- * in de exploitatiekosten van de gecreëerde plaatsen tussen te komen als het gebouw er eenmaal staat (en de voorziening aan de erkenningsvoorwaarden voldoet).

De grootste uitbreidingen komen overeen met de grootste noden:

- * de tehuizen voor niet-werkenden en de dagcentra in de residentiële sector,
- * thuisbegeleiding en begeleid wonen in de ambulante sector.

Net als in 2003 werd een bedrag van 500.000 euro uitgetrokken voor de uitbouw van aangepaste opvang voor personen met een mentale handicap die verblijven in gevangenissen onder het statuut van internering. Met dat bedrag zal een voorziening een project uitbouwen voor tien plaatsen (tehuis niet-werkenden), waarbij het engagement aangegaan wordt om daadwerkelijk personen vanuit de gevangenis te laten doorstromen naar langdurige opvang buiten de gevangenis. Voorts zijn er ook drie diensten zelfstandig wonen vergund voor in totaal minimum 36 plaatsen. In totaal werd in 2004 voor het uitbreidingsbeleid 14,3 miljoen euro extra uitgetrokken.

Zoals uit tabel 3.2 blijkt, nemen de ambulante zorgvormen een groot deel in van het uitbreidingsbeleid. Dat is ook logisch: ambulante plaatsen zijn veel goedkoper en dus kan men binnen een beperkt budget meer doen. Bovendien moet in de residentiële en semi-residentiële sector de nodige infrastructuur voorhanden zijn om plaatsen te kunnen creëren. Soms vereist dat nieuwbouw en daarvoor is vanzelfsprekend tijd nodig. Het is dan ook niet altijd mogelijk om op korte termijn veel nieuwe plaatsen te creëren in de residentiële en semi-residentiële sector.

3.3 Zorgregie

De gegevens van de CRZ worden tot nu toe hoofdzakelijk gebruikt voor planning. Gegevens over zorgvragers en hun zorgvragen kunnen echter een veel ruimer doel dienen: ze kunnen ook worden gebruikt voor:

- * zorgbemiddeling (een gepaste oplossing zoeken voor de meest urgente zorgvragen),
- * zorgafstemming (de dienstverlening van de verschillende voorzieningen in een regio op elkaar afstemmen, zodat overlappingsen en lacunes zoveel mogelijk worden vermeden).

Nu al gebruiken de provincies de CRZ-gegevens in beperkte mate voor die doeleinden. Het is de bedoeling dat dat in de toekomst veel intensiever en voor alle provincies op dezelfde manier gebeurt. Daarom werd al in de loop van 2002 en 2003 een klemtoonverschuiving ingezet naar een meer regionale 'Zorgregie'.

Eerste regeling zorgregie en zorgtrajectbegeleiding

In de loop van 2004 werd een en ander vertaald in het besluit van de Vlaamse regering van 28 mei 2004, dat zeer gedetailleerde regelingen omvatte rond zorgvraagregistratie, zorgbemiddeling, zorgafstemming en zorgplanning. Een tweede besluit van de Vlaamse regering regelde de organisatie van Zorgtrajectbegeleiding, een nieuwe werkvorm die werd gekoppeld aan een platform van gebruikersorganisaties. Hiermee kregen de gebruikersorganisaties de middelen in handen om zorgvragende personen met een handicap voortaan te begeleiden van bij hun initiële zorgvraag tot en met de zorgbemiddeling en de zorgtoeleiding.

Beide besluiten hebben de juridische basis gelegd voor een uniforme, transparante en meer regionaal aangestuurde zorgregie, waarbij de systematische zorgvraagregistratie de hoeksteen vormt van het toekomstige plannings- en programmatiebeleid om het zorgaanbod uit te bouwen.

Nieuw besluit zorgregie

In september 2004 besloot de nieuwe bevoegde minister om beide besluiten tijdelijk op te schorten en de inwerkingtreding van de zorgregie en de zorgtrajectbegeleiding te faseren. Als eerste prioriteit moest het besluit Zorgregie worden herwerkt en aangescherpt. Het besluit Zorgtrajectbegeleiding zal in een latere fase in aanmerking komen.

De door de minister gevraagde aanscherping van het besluit Zorgregie is meer dan symbolisch. De minister wenst voortaan de voorzieningen per regio collectief te responsabiliseren voor het opnamebeleid tegenover personen met een handicap. Zowel verwijzers en gebruikers als voorzieningen zullen voortaan als partners aan de zorgregie moeten participeren via een provinciaal georganiseerd overlegorgaan. Het vernieuwde besluit zorgregie moet ervoor zorgen dat de verschillende stukjes van de hierboven beschreven puzzel nog beter in elkaar passen zodat zorgvraagregistratie, zorgbemiddeling, zorgafstemming en zorgplanning op de best mogelijke manier gebeuren en alle mogelijkheden van de verzamelde gegevens optimaal worden benut.

3.4 Subsidiëring

Zowel voor de (semi-)residentiële voorzieningen als voor de ambulante diensten subsidieert het Vlaams Fonds de exploitatiekosten en de investeringen in (vooral) gebouwen. Die investeringskost ligt bij de residentiële voorzieningen logischerwijs veel hoger dan bij de ambulante diensten.

De exploitatiekosten worden uitgedrukt in een 'dagprijs', die wordt onderverdeeld in:

- * de personeelskost van de voorziening, die varieert volgens het type voorziening, de personeelsnorm die voor dat type bepaald is en de effectieve lonen die daaraan vasthangen (op basis van onder meer diploma en anciënniteit),
- * de werkingskost van de voorziening, opnieuw variërend per type voorziening.

Het Vlaams Fonds betaalt die dagprijs niet volledig uit: een deel wordt gedragen door de personen met een handicap zelf. Het Vlaams Fonds betaalt de dagprijs min die bijdrage. Aan de betrokkenen wordt wel een gewaarborgd persoonlijk inkomen gegarandeerd.

Voorschotten

De eigenlijke subsidies van het Vlaams Fonds kunnen pas worden berekend nadat de kosten zijn gemaakt. Zowel het aantal personeelsleden als het aantal cliënten in de voorzieningen zijn aan fluctuaties onderhevig zodat de exacte personeelskosten en cliëntenbijdragen niet vooraf kunnen worden berekend. Daarom wordt gewerkt met een systeem van voorschotten:

- * de voorziening krijgt voor het lopende werkingsjaar een voorschot uitgekeerd dat gelijk is aan de laatste, geïndexeerde, eindafrekening,
- * op het einde van het werkingsjaar stuurt de voorziening alle personeels- en andere gegevens naar het Vlaams Fonds, dat daarmee de werkelijk gemaakte kosten berekent en het eindbedrag uitbetaalt (uiteraard zonder de al uitbetaalde voorschotten).

Momenteel bestaat er een zekere achterstand bij de berekening van de eindafrekeningen (maar niet bij de uitbetaling van de voorschotten). Die achterstand is ontstaan bij de automatisering van de dagprijsberekening in de jaren 1998-2001. Los van de verwachte achterstand die een dergelijke grootscheepse operatie altijd met zich brengt, heeft de automatisering vooral ook een veel grotere transparantie meegebracht van de gegevens die aan de voorzieningen worden meegegeed. Voorzieningen kregen vaak een beter beeld van de voordeligste manier om hun personeel in te zetten en subsidies aan te vragen. Ongeveer 90 % van de voorzieningen vraagt sindsdien een herrekening van de gegevens aan, waardoor het aantal dossiers dat tweemaal moet worden berekend, verviervoudigd is tegenover de periode vóór de automatisering.

In 2004 is een groot deel van die achterstand weggewerkt. Op een paar probleemdossiers na zijn in 2004 de eindafrekeningen gebeurd van alle dossiers uit 2001, wat voor de meerderheid binnen de wettelijke termijn valt van 30 maanden na de gemaakte kosten. Te verwachten valt dat in 2007 de achterstand helemaal weggewerkt zal zijn en dat de dossiers dan zullen worden behandeld binnen 18 maanden na de gemaakte kosten. Dat is een correcte kruissnelheid omdat de berekening gebeurt op basis van jaarlijks ingediende dossiers: de dossiers 2004 worden bij het Vlaams Fonds binnengebracht ten laatste op 30 juni 2005. Als de verwerking 12 maand in beslag neemt, is de afhandeling rond binnen de 18 maanden na het dienstjaar.

Budget verhoogd

Dat de achterstand in de eindafrekening wordt ingelopen, heeft onder meer gevolgen voor de budgetten die het Vlaams Fonds voor de uitbetaling van de exploitatiekosten moet vrijmaken. Er worden nu jaarlijks meer dossiers afgehandeld. Om die uitgavenstijging op te vangen, is in 2004 69 miljoen euro extra uitgekeerd aan het Vlaams Fonds. Een deel van dat geld (22 miljoen euro) moest worden gebruikt om achterstallige voorschotten uit te betalen van december 2003. De rest van het geld werd besteed aan de uitbetaling van de eindafrekeningen. Ook voor 2005 is 17,5 miljoen euro uitgetrokken om achterstallige eindafrekeningen te financieren.

Sinds 2002 worden ook bijkomende werkingssubsidies, afkomstig van de toebedeelde winst van de Nationale Loterij, door de diensten van het Vlaams Fonds uitgekeerd. De bedragen worden automatisch toegekend en worden berekend op basis van de personeelsnorm.

Personeel

We geven tot slot nog een overzicht van het aantal tewerkgestelde personeelsleden in de voorzieningen, per type voorziening en per functie. Het gaat daarbij om fulltime equivalenten. Tabel 3.3 geeft de situatie weer eind 2004, ervan uitgaand dat het uitbreidingsbeleid van 2004 maximaal omgezet wordt in extra personeel. Tegenover 2003 is de totale personeelsbezetting gestegen met 229 voltijdsequivalenten.

In 2004 was er een overdracht van vastleggingsmachtigingen ten bedrage van 14,3 miljoen euro in de residentiële sector. Samen met de kredieten uit het constant beleid kon voor 31,9 miljoen euro aan subsidiebeloften worden goedgekeurd. Een belangrijk deel van de kredieten ging naar uitbreidingscapaciteit.

TABEL 3.3: TEWERKGESTELDE PERSONEELSLEDEN IN DE VOORZIENINGEN

functies	internaten	semi-internaten	tehuizen voor werkenden	tehuizen voor niet-werkenden	dagcentra	tehuizen voor kortverblijf	plaatsingsdiensten	observatiecentra	totaal
	59	61	56	161	125	19	12	6	499
Directeur	59,0893	40,4890	29,9515	124,1152	96,6099	6,9224	9,6544	5,4382	372,2699
Onderdirecteur	32,1559	1,8823	1,2100	40,8979	5,3616	0,0000	0,0000	1,3909	82,8986
Directiemedewerker	6,7968	2,3970	0,1872	9,5691	3,8895	0,0000	0,8711	0,3791	24,0898
Administratief	158,6068	31,2716	65,6829	256,8133	81,7524	18,4439	17,3537	15,4024	645,3271
(opsteller, klerk)	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
Econoom	20,3442	1,8823	1,2100	25,7595	0,0000	2,8090	0,0000	1,3909	53,3959
Boekhouder	37,9987	16,7999	2,2329	42,9703	10,1985	2,8090	0,0000	3,4146	116,4238
Logistiek	709,2049	232,1125	135,0826	1059,8498	277,1783	12,7664	2,7345	47,3191	2476,2481
Geneesheer	36,0915	12,2387	0,6066	48,7390	9,0400	1,9990	1,1242	4,1431	113,9821
Licentiaat	125,7214	45,3076	2,0000	92,0473	15,2470	5,2771	12,1021	13,1247	310,8271
Paramedicus	321,2763	229,4972	0,0000	481,6302	120,7036	12,3815	0,0000	13,7507	1179,2396
Sociale Dienst	113,2316	44,7702	16,1131	67,9373	34,6638	6,8904	25,7607	14,8361	324,2033
Begeleidend	2081,3175	473,3878	356,2680	4927,7448	545,2299	46,2525	1,6894	158,7602	8590,6502
Hoofdopvoeders	1,7512	50,7324	0,0000	13,7484	83,7431	2,8090	0,0000	0,0000	152,7841
Groepschef	142,8399	25,3877	0,0000	204,6260	36,7607	3,6823	0,0000	12,9359	426,2325
Bijz. Pers.	7,9472	5,7944	0,0000	19,2791	2,6277	0,0000	0,0000	0,0000	35,6484
Totaal	3854,3733	1213,9507	610,5448	7415,7271	1323,0059	123,0426	71,2901	292,2860	14904,2205

TABEL 3.3: SUBSIDIEBELOFTEN 2004 (= VASTLEGGINGEN 2004)

OPSPLITSING PER PROVINCIE EN PER SECTOR

	Antwerpen	Brabant	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Bedrag	Aantal
Residentiële voorzieningen	8.535.968,76 €	4.690.707,42 €	3.674.446,45 €	6.017.732,18 €	4.223.597,70 €	27.142.452,51 €	55
Sector Tewerkstelling	58.551,77 €	1.631,32 €	0,00 €	2.268,69 euro	1.815.477,23 €	1.877.929,01 €	10
Revalidatiecentra	442.070,44 €	40.405,11 €	0,00 €	531.486,24 €	1.888.846,33 €	2.902.808,12 €	6
Ambulante sector	37.200,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	37.200,00 €	1
Combinatie	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0
	9.073.790,97 €	4.732.743,85 €	3.674.446,45 €	6.551.487,11 €	7.927.921,26 €	31.960.389,64 €	72

DETAIL RESIDENTIËLE VOORZIENINGEN (27.142.452,51 €)

	Bedrag	Aantal
M.b.t. capaciteitsuitbreiding	8.481.419,36 €	202
M.b.t. reeds erkende plaatsen en/of bedden	5.965.993,76 €	262
Gemengd	12.695.037,39 €	Capaciteitsuitbreiding: 103 Reeds erkend: 455
Totaal	27.142.450,51 €	

In 2004 was er een overdracht van vastleggingsmachtigingen ten bedrage van 14, 3 miljoen euro in de residentiële sector. Samen met de kredieten uit het constant beleid kon voor 31,9 miljoen euro aan subsidiebeloften worden goedgekeurd. Een belangrijk deel van de kredieten ging naar uitbreidingscapaciteit.

3.5 Toekomstperspectieven en studies

Project Zorggradatie

In de jaren 90 ontstond in de gehandicaptensector een algemeen ongenoegen over de vrij beperkte keuzemogelijkheden binnen het zorgaanbod (het 'alles-of-niets'-principe) en de bestaande financieringswijze die (tot op vandaag) te weinig rekening houdt met de feitelijke verschillen in de ondersteuning die personen met een handicap vragen.

Verschillende externe en interne Vlaams Fonds-onderzoeken en eigen initiatieven van vooruitstrevende voorzieningen volgden elkaar op in een poging om meer differentiatie in het aanbod en de financieringswijze te brengen. Een samenwerking tussen de studiecél en deskundigen uit de verschillende types voorzieningen leidde uiteindelijk tot een theoretische opsplitsing van het bestaande aanbod in een gedifferentieerd geheel van type-zorgprogramma's, opgebouwd uit afzonderlijke ondersteuningsmodules. De basisondersteuning binnen deze zorgprogramma's varieert van weinig tot zeer intensief en is een explicitering van de differentiatie - of zorggradatie - die de voorzieningen nu al impliciet toepassen bij het ondersteunen van hun cliënten.

Om deze veronderstelling te toetsen aan de praktijk, werden de ontwikkelde programma's in 2004 voorgelegd aan een dertigtal erkende voorzieningen (15 tehuizen voor niet-werkenden, 5 dagcentra, 3 diensten voor begeleid wonen, 6 diensten voor beschermd wonen en 3 tehuizen voor werkenden) die bereid waren om de programma's nauwkeurig te bestuderen en een aantal van hun cliënten eraan toe te wijzen. De feedback van al deze voorzieningen heeft geleid tot enige inhoudelijke bijsturing en tot een herformulering van de programma's, die eerst ondersteuningspakketten heetten maar nu typemodules worden genoemd. Daarnaast werden ook beslissingsbomen ontwikkeld die het toewijzen van typemodules aan cliënten moeten vereenvoudigen.

Vanaf 2005 zal het Vlaams Fonds beschikken over een instrument waarmee de zorggraad (de mate waarin een cliënt ondersteuning nodig heeft) van alle huidige cliënten van volwassenenvoorzieningen in kaart kan worden gebracht. Die omvangrijke inschalingsoefening zal medio 2005 plaatsvinden.

Parallel hiermee kan ook het financiële luik van het project Zorggradatie van start gaan. Deskundigen uit het werkveld zullen zich samen met de studiecél buigen over de financieel-technische problemen die zich zouden kunnen stellen bij het invoeren van de type-zorgmodules en/of die zich nu reeds stellen bij de huidige financieringswijze. Een andere groep deskundigen zal intussen zicht proberen te krijgen op de huidige personeelsmiddelen en op de wijze waarop ze momenteel door de voorzieningen ingezet worden. Dat alles zou eind 2005 moeten resulteren in een prijsvoorstel voor elke typemodule en in verschillende mogelijke modaliteiten voor de eigenlijke realisatie van zorggradatie. De foto van de zorggraad van alle huidige cliënten en een meer correcte prijssetting zullen het uiteindelijk mogelijk maken om de beschikbare financiële middelen beter te verdelen over de verschillende cliënten, diensten en voorzieningen. Cliënten met een grotere zorgnood zullen meer financiële middelen genereren dan cliënten met een lagere zorgnood.

De uitvoering van het hele project wordt gestuurd door een stuurgroep waarin vertegenwoordigers van de gebruikers, de voorzieningen en het Vlaams Fonds participeren. Op sleutelmomenten wordt gerapporteerd aan de Raad Van Bestuur van het Vlaams Fonds. Het project Zorggradatie beperkt zich voorlopig tot de voorzieningen en diensten voor volwassen personen met een handicap om de ontwikkelingen binnen Integrale Jeugdhulp (zie p. 72) niet te doorkruisen.

Studie PGB en zorgvernieuwing

Door het PGB-decreet van 21 december 2001 krijgt het Vlaams Fonds de mogelijkheid om persoonsgebonden budgetten (PGB) voor zorg, persoonlijke-assistentiebudgetten en persoonsgebonden budgetten voor individuele materiële bijstand toe te kennen. In de praktijk is dat momenteel alleen het geval voor het PAB: voor de andere onderdelen van het decreet zijn nog geen uitvoeringsbesluiten opgemaakt.

Op vraag van de minister heeft een speciale taskforce bestaande uit medewerkers van het Fonds en externe experts een studie gemaakt onder de titel: *Conceptontwikkeling PGB en zorgvernieuwing*. De studie vat een aantal voorstellen samen om het PGB-decreet, met name de persoonsgebonden budgetten, in de praktijk te brengen. De studie hangt in zekere zin samen met het project Zorggradatie, omdat een PGB een van de mogelijke manieren is om de nieuwe, gedifferentieerde zorgmodules te financieren.

Zorg als nieuw sociaal risico

Het Vlaams Fonds financiert mee een studie van de Universiteit Antwerpen en het Centrum voor Sociaal Beleid over zorg als nieuw sociaal risico. De studie kadert in de vaststelling dat, anders dan bijvoorbeeld ziekte (ziekteverzekering) of werkloosheid (werkloosheidsuitkering), zorg tot nu toe niet wordt erkend als een sociaal risico waar de burgers van een samenleving tegen moeten worden verzekerd. Het onderzoek focust op de mogelijkheden om het kostwinnersmodel om te buigen naar een zorgondersteunend beleid voor gezinnen met kinderen.

Het Vlaams Fonds werkt ook inhoudelijk mee aan het onderzoek, meer bepaald aan het onderdeel dat probeert een beter zicht te krijgen op de extra zorglast die kinderen met bijzondere behoeften met zich meebrengen. In 2004 heeft de studiecél van het Vlaams Fonds voor het onderzoek twee onafhankelijke steekproeven getrokken:

- * een steekproef van kinderen die gebruik maken van Vlaams Fonds-voorzieningen,
- * een steekproef van kinderen die zijn ingeschreven maar die geen gebruik maken van een Vlaams Fonds-voorziening.

Het onderzoek wordt in 2005 beëindigd.

Opvoedingsondersteuning

Het Vlaams Fonds leverde een inhoudelijke bijdrage tot een onderzoek over opvoedingsondersteuning, in opdracht van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het programma beleidsgericht onderzoek (PBO). De Vlaams Fonds-bijdrage spitte zich toe op het onderscheid tussen (algemene) opvoedingsondersteuning en (specifieke) opvoedingshulp in de context van de hulpverlening.

Michel (verstandelijke handicap)
"De renovatie van dit begijnhuisje is mijn project."

hoofdstuk

— 4 —

opleiding en werk

Net als bij de sector Zorg is de dienstverlening rond opleiding en werk van het Vlaams Fonds grotendeels een tweedelijnservice: het Vlaams Fonds heeft zelf geen voorzieningen of begeleidingsdiensten, maar subsidieert ze wel en controleert of ze hun werk goed doen. Ook hier worden zowel exploitatiekosten als investeringen gesubsidieerd. In 2004 bedroegen de uitgaven voor de sector Opleiding en Werk 32.326.068 euro: 20,3 % van de totale statutaire uitgaven.

Naast die tweedelijnservice biedt het Vlaams Fonds ook rechtstreekse ondersteuning aan werknemers met een handicap en hun werkgevers, onder meer via tegemoetkomingen in het loon van een werknemer en tussenkomsten in aanpassingen van de arbeidspost, arbeidsgereedschap, arbeidskledij en verplaatsingskosten.

Overheveling sector professionele integratie

In 2001 heeft de Vlaamse regering besloten om de professionele integratie van personen met een handicap over te hevelen van het beleidsdomein Welzijn naar het beleidsdomein Werkgelegenheid. Die overheveling past in de operatie Beter Bestuurlijk Beleid, die onder meer de interne structuur van de volledige Vlaamse overheid reorganiseert. In het voorjaar van 2004 werd deze overheveling geformaliseerd door de oprichting van drie nieuwe agentschappen:

- * extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB),
- * het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Subsidieagentschap voor Economie en Werkgelegenheid. Intussen is besloten dat dat agentschap verder zal worden opgesplitst in een subsidieagentschap Werk en Sociale Economie, en een subsidieagentschap Economie.
- * het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Vlaams agentschap voor Personen met een Handicap.

Het Vlaams agentschap voor Personen met een Handicap is de opvolger van het Vlaams Fonds, zonder:

- * het luik arbeidstrajectbegeleiding, beroepsoriëntering en beroepsopleiding (de huidige sector Opleiding en Tewerkstelling) en het luik individugerichte tegemoetkomingen van de inschakeling op de arbeidsmarkt (zoals de tegemoetkomingen in het loon en de aanpassingen aan een arbeidspost). Deze luiken worden overgeheveld naar de VDAB, net als het beslissingsrecht over wie toegang krijgt tot een beschutte werkplaats,
- * de rest van het luik beschutte tewerkstelling, dat naar het subsidieagentschap Werk en Sociale Economie gaat.

Het Vlaams Fonds blijft dus bevoegd voor de erkenning van personen met een handicap. Maar voor een toegangsticket tot een beschutte werkplaats, begeleidingsmaatregelen of tewerkstellingsubsidies wordt de VDAB bevoegd. De overheveling volgt de logica dat personen met een handicap één van de kansengroepen zijn op de arbeidsmarkt, en dat het beter is om het beleid voor die kansengroepen in één dienst te concentreren.

Verdere stappen

De streefdatum voor de overheveling van de sector is vastgesteld op 1 januari 2006. Ter voorbereiding zijn in 2004 verschillende visie- en studiedagen georganiseerd voor de respectieve onderdelen van de sector. Daarbij werden de volgende aandachtspunten besproken.

- * Het beleid inzake de beschutte en de sociale werkplaatsen zal in de toekomst vanuit eenzelfde beleidsdomein aangestuurd worden. De mogelijke doelgroepverruiming mag geen verdringingseffecten hebben op de erkende personen met een handicap. De VDAB en het Vlaams agentschap voor Personen met een Handicap zullen samenwerkingsakkoorden afsluiten om dat te vermijden.
- * De opsplitsing van de toeleiding naar tewerkstellingsmaatregelen (VDAB) en de erkenning als persoon met een handicap (agentschap voor Personen met een Handicap) mag voor de personen met een handicap geen negatieve gevolgen hebben en de doorlooptijd van hun dossiers niet verhogen.
- * De doelgroep van mensen met een arbeidshandicap die de VDAB zou bedienen, is ruimer dan die van erkende personen met een handicap die het Vlaams Fonds nu bedient. Het Vlaams Fonds stelt voor na de overheveling een getrapte procedure voor waarbij de erkende personen met een handicap recht hebben op de vroegere Vlaams Fonds-ondersteuningsmaatregelen.

4.1 Overzicht van de sector

Tegemoetkomingen in het loon

Het Vlaams Fonds keert twee soorten tegemoetkomingen uit in het loon van een werknemer met een handicap:

- * een gedeeltelijke terugbetaling van het loon en de sociale lasten in uitvoering van de (federale) Collectieve Arbeidsovereenkomst nr. 26,
- * de Vlaamse inschakelingspremie, die werd ingevoerd als een Vlaams alternatief voor de loonsubsidie van CAO 26. De inschakelingspremie ligt gemiddeld iets lager dan de CAO 26-premie, maar brengt minder papierwerk met zich voor de werkgever en wordt sneller uitbetaald.

De cijfers tonen aan dat werkgevers nu eerder voor de inschakelingspremie dan voor de CAO 26-loonsubsidie kiezen (zie tabel 4.1). Eind 2004 waren in totaal 2.276 mensen met een VIP aan het werk.

TABEL 4.1: TEWERKSTELLING MET CAO NR. 26 OF VLAAMSE INSCHAKELINGSPREMIE

Aantal tewerkgestelde personen	Antwerpen	Brabant	Limburg	Oost-Vl.	West-Vl.	Totaal
CAO nr. 26 op 31 december 2003	703	580	753	473	538	3.047
VIP op 31 december 2003	454	206	121	461	529	1.771
CAO 26 + VIP op 31 december 2003	1.157	786	874	934	1.067	4.818
CAO nr. 26 op 31 december 2004	728	613	826	435	523	3.125
VIP op 31 december 2004	549	298	200	585	644	2.276
CAO 26 + VIP op 31 december 2004	1.277	911	1.026	1.020	1.167	5.401

ATB-diensten

Een arbeidstrajectbegeleidingsdienst biedt een intensieve, planmatige en fasegewijze begeleiding naar een plaats op de arbeidsmarkt of naar een beschermd arbeidscircuit. Het traject wordt op maat gemaakt, rekening houdend met de individuele beperkingen en mogelijkheden van de werkzoekende. Het Vlaams Fonds erkent één ATB-dienst per provincie.

Sinds 2001 zijn de ATB-diensten geïntegreerd in de Lokale Werkwinkels, samen met de VDAB en andere partners. Voorts is de doelgroep van de ATB-diensten sinds 2001 uitgebreid tot arbeidsgehandicapten. Die groep bestaat uit:

- * mensen die als persoon met een handicap erkend zijn door het Vlaams Fonds,
- * personen die als hoogste onderwijsniveau Buitengewoon Secundair Onderwijs hebben genoten,
- * personen die door de VDAB als gedeeltelijk of zeer beperkt geschikt voor de arbeidsmarkt bevonden worden.

De begeleidingskosten voor de laatste twee categorieën arbeidsgehandicapten worden momenteel betaald door de VDAB terwijl het Vlaams Fonds het budget voor de werkzaamheden rond erkende personen met een handicap op zich neemt.

In 2004 maakten 3.452 mensen gebruik van de door het Vlaams Fonds gesubsidieerde ATB-dienstverlening.

CGVB's

Centra voor Gespecialiseerde Voorlichting bij Beroepskeuze voor personen met een handicap adviseren de persoon met een handicap bij het kiezen van een geschikte beroepsopleiding, omscholing of herscholing. Jaarlijks begeleiden de CGVB's ongeveer 3.000 mensen voor zorgvragen rond dagbesteding, opleiding en werk.

CBO's

Centra voor Beroepsopleiding en Omscholing van personen met een handicap brengen personen met een handicap de nodige professionele vaardigheden bij om in het normale economische circuit tewerkgesteld te worden. In totaal waren in 2004 876 cursisten in de CBO's ingeschreven.

Een gelijkaardige dienstverlening van het Vlaams Fonds zijn de bedrijfsopleidingen. Die dienstverlening dooft uit omdat het verschil met de CBO-opleiding, die sinds 1997 voor de helft uit een bedrijfsstage bestaat, sterk vervaagd is. Ook van de 'gelijkstellingen' aan een bedrijfsopleiding wordt bijna geen gebruik meer gemaakt. Hier gaat het om opleidingen in het hoger onderwijs, die qua tegemoetkoming worden gelijkgesteld met een schoolopleiding. Door de stijging van het gemiddelde gezinsinkomen blijven slechts enkelen onder de maximale inkomensgrens om voor een gelijkstelling in aanmerking te komen.

Beschutte werkplaatsen

De beschutte werkplaatsen zijn goed voor ongeveer 80 % van het totaalbudget van de sector Opleiding en Werk. In 2004 waren er 68 beschutte werkplaatsen erkend, met een programmatie van in totaal 13.870 voltijdse werkplaatsen.

De laatste jaren vormen verschillende beschutte werkplaatsen samenwerkingsverbanden op juridisch, financieel en organisatorisch vlak, zonder echt samen te smelten. Dat is het geval voor de Leuvense Beschutte Werkplaatsen (3), de Beschutte Werkplaatsen Limburg (8) en de Wase Werkplaatsen (4). BW InterWest (2) zal vanaf 1 januari 2005 van start gaan.

Vlamab

De vzw VLAMAB wordt op contractuele basis door het Vlaams Fonds gesubsidieerd om de beschutte werkplaatsen te ondersteunen bij de professionele integratie van personen met een handicap door managementondersteuning te bieden in de meest ruime zin, in het bijzonder de structureel verlieslatende werkplaatsen.

4.2 Toekomstperspectieven en studies

Rondetafelconferentie Evenredige Participatie op de Arbeidsmarkt

De Rondetafelconferentie Evenredige Participatie op de Arbeidsmarkt van 2 december 2003 werd afgesloten met een gemeenschappelijke platformtekst van de Vlaamse regering, de Vlaamse sociale partners, de gebruikersorganisaties en intermediaire organisaties. Kort samengevat verbonden de partners zich ertoe om de achterstand van kansengroepen op de arbeidsmarkt weg te werken. De doelstellingen:

- * een vermindering van de kloof in de werkzaamheidsgraad,
- * het wegwerken van de oververtegenwoordiging in de werkloosheid,
- * het creëren van mogelijkheden en stimulansen voor arbeidsgehandicapten om ongeacht hun statuut gelijke rechten te waarborgen om de stap naar de arbeidsmarkt te kunnen maken en een evenredige kans te hebben om te worden aangeworven bij de invulling van vacatures.

In uitvoering hiervan werd, onder auspiciën van de Sociaal-Economische Raad Vlaanderen (SERV), op 30 april 2004 een Actieplan 2004 uitgewerkt. In het kader van dat actieplan ontwikkelt het Vlaams Fonds onder meer een blauwdruk voor de erkenning en indicering van personen met een arbeidshandicap.

Ook het pilootproject Supported Employment bevordert de tewerkstelling van personen met een handicap in het Normaal Economisch Circuit. In het project worden twintig mensen uit een Beschutte Werkplaats begeleid bij hun tewerkstelling in het normaal economisch circuit. Het project heeft Europese subsidies aangevraagd (zie p. 71). De start van het experiment is voorzien op 30 juni 2005.

Onderzoeksresultaten studiecél

De studiecél produceert een document dat minstens één keer per jaar wordt bijgewerkt en waarin de recentste cijfers, beleidsontwikkelingen en onderzoeksresultaten op het vlak van arbeid worden opgenomen. De tekst is te vinden op www.vlafo.be onder de titel *Handicap en Arbeid*. Ook in het boek *Elf jaar uit het leven in België* is een bijdrage van de studiecél over arbeid en tewerkstelling opgenomen, net als in het jaarboek 2004 *De arbeidsmarkt in Vlaanderen*. De Vlaams Fonds-bijdrage vergelijkt de arbeidsdeelname van Vlaamse mensen met een handicap met de arbeidsdeelname in 14 andere lidstaten van de EU. Vlaanderen neemt een plaats in op het middenveld.

Labor

De studiecél heeft intensief meegewerkt aan de uitbouw van het Europees Kenniscentrum voor Opleiding en Tewerkstelling van Mensen met een Verstandelijke Beperking, ontwikkeld door de European Association of Service Providers for Persons with Disabilities. De website is te consulteren op www.start-labor.org.

Jonathan (NAH)
"Samen shoppen met mijn begeleider".

hoofdstuk

— 5 —

inspectie

De dienst Inspectie voert inspecties uit in de sectoren Zorg en Opleiding en Tewerkstelling, en bij de houders van een persoonlijke-assistentiebudget. Naast onder meer erkenningsinspecties en inspecties bij klachten ziet de dienst vooral toe op de kwaliteitszorg in de voorzieningen, aan de hand van het Kwaliteitsdecreet dat in 2003 van kracht werd. In 2004 ging daarnaast veel aandacht naar het uitbreidingsbeleid-2004 in de sector Zorg (zie p. 33). Alle aanvraagdossiers voor extra plaatsen of voor bouwvergunningen werden onderzocht en geadviseerd.

5.1 Verslagen gestroomlijnd

De inspectieverslagen in het kader van de kwaliteitsinspecties zijn openbaar en worden integraal naar de voorzieningen gestuurd. In 2004 werden de eerste stappen gezet om dat ook met de andere verslagen te kunnen doen. Een aantal van de bestaande modelverslagen werd gestroomlijnd en geoptimaliseerd: op sommige punten werden layout en formulering duidelijker gemaakt, en er werden nieuwe items toegevoegd, onder meer in verband met de jaarrekening die sinds 2004 voor alle types voorzieningen wordt gecontroleerd.

In 2004 stelde de dienst Inspectie de opvraagformulieren van de jaarrekening voor de sector Zorg voor het eerst keer via het internet ter beschikking en werden de ingevulde bestanden via mail opgevraagd. In 2005 zal dat ook voor de opleidings- en tewerkstellingsvoorzieningen gebeuren. De jaarrekeningen werden voor een aantal subsectoren verwerkt in een globale analyse om beleidsinformatie te genereren, bijvoorbeeld over de financiële gezondheid en de bestedingspatronen van de verschillende sectoren.

5.2 ISO-certificaat verlengd

Sinds juli 2002 is de inspectiedienst in het bezit van een ISO 9001/2000-certificaat. Zo goed als niemand binnen de overheids- of dienstensector heeft een dergelijk certificaat behaald en ook in de privé-dienstensector is het eerder zeldzaam. Het systeem wordt gebruikt als een instrument om de interne werking continu te verbeteren en garandeert de voorzieningen dat hun controle-instantie zelf volgens de beste standaarden werkt.

De dienst Inspectie wist het certificaat in 2004 zonder problemen te behouden. De externe audits door de firma Lloyds Registered resulteerden tweemaal in enkele kleine opmerkingen.

5.3 Kwaliteitszorg in de voorzieningen

Sinds 1 januari 2003 moeten voorzieningen een kwaliteitshandboek hebben en voldoen aan een aantal minimale kwaliteitseisen. Tot dan toe werden de instellingen vooral gecontroleerd op eerder formele kenmerken als de grootte van de gebouwen en de naleving van een aantal veiligheidsvoorschriften. Het Kwaliteitsdecreet brengt daarbovenop inhoudelijke kenmerken aan, zoals de mate van inspraak die personen met een handicap hebben in de werking van de voorziening, of de mate waarin de voorziening structurele inspanningen doet om de vakkennis van het personeel up-to-date te houden.

In 2004 is er een kwaliteitseis bijgekomen: alle kwaliteitshandboeken moesten worden uitgebreid met een procedure om misbruik en geweld tegenover gebruikers te detecteren en er passend op te reageren.

Werkwijze

Binnen een cyclus van vier jaar moet iedere door het Vlaams Fonds erkende voorziening het ene jaar een erkenningsaudit hebben gekregen (een globale audit met twee personen) en de drie andere jaren telkens een tussentijdse audit: een beperkte audit door één inspecteur. In 2004 kreeg een vierde van de voorzieningen een erkenningsaudit en alle andere voorzieningen een tussentijdse audit. Voor het eerst werden er ook auditbezoeken gebracht aan de Centra voor Ontwikkelingsstoornissen, die volgens een licht afwijkende regelgeving werken.

Om alle voorzieningen op dezelfde manier te behandelen, organiseert de dienst Inspectie minstens acht keer per jaar een overlegronde waarop de auditoren de knelpunten in de audits bespreken om er een gezamenlijk standpunt over in te nemen. Ze formuleren er ook een unaniem antwoord op vragen die de voorzieningen over het kwaliteitsbeleid stellen.

Resultaten

Alle voorzieningen uit de gehandicaptensector beschikken nu over een uitgewerkt en geïmplementeerd kwaliteitshandboek. Het aantal grote afwijkingen (ernstige tekortkomingen in het systeem) daalde van 26 (in opstartjaar 2003) tot 2, op een totaal van ongeveer 500 voorzieningen.

De meeste voorzieningen beginnen het handboek meer en meer te beschouwen als een beleidsinstrument voor continue verbetering, wat uiteindelijk ook de bedoeling is. Dat betekent een enorme stap voorwaarts in het kwaliteitsdenken binnen de voorzieningen.

Optimalisering

Het verslag van de kwaliteitsaudits omvatte tot nu toe alleen beoordelingen per thema, met telkens de verbeterpunten. Uit de tevredenheidsenquête die in 2003 bij de voorzieningen werd gehouden, bleek de behoefte aan een meer globale beoordeling die ook ruimte gaf voor positieve feedback, zodat de voorzieningen kunnen zien waar ze precies staan op het gebied van kwaliteitszorg. In de loop van 2004 heeft de dienst Inspectie het auditverslag met die globale beoordeling uitgebreid.

Voorts werd het kwaliteitsborgingssysteem verder verfijnd en waar mogelijk aangepast aan de eigenheid van verschillende soorten voorzieningen. Het heeft bijvoorbeeld weinig zin om aan ambulante voorzieningen dezelfde eisen te stellen als aan residentiële voorzieningen op het gebied van collectieve overlegorganen voor gebruikers. In 2005 krijgen de voorzieningen concrete richtlijnen over dit onderwerp.

Voor die afstemming doet het Vlaams Fonds een beroep op de sectorale overleggroep Kwaliteitszorg. De overleggroep kwam met een aantal verfijningen naar buiten die in sommige gevallen zullen worden overgenomen door de inspectiedienst. Voor andere wijzigingen, met name voor de ambulante revalidatiecentra, moet de regelgeving worden aangepast. Het Vlaams Fonds legt in de loop van 2005 een voorstel tot aanpassing voor aan de minister van Welzijn, Gezondheid en Gezin.

Eenheidsdecreet

Tot voor kort hadden de gezondheidssector en de welzijnssector een aparte regeling op het gebied van kwaliteitszorg. De Vlaamse overheid wenste het kwaliteitsbeleid in de twee sectoren beter op elkaar af te stemmen. Op 17 oktober 2003 werd daarom een overkoepelend decreet kwaliteitszorg goedgekeurd voor de volledige gezondheids- en welzijnssector. De sectorale overleggroep Kwaliteitszorg zal vanaf 2005 mee instaan voor de uitwerking van de uitvoeringsbesluiten op dat nieuwe decreet.

Arthur (centraal motorische handicap)
Arthur hangt aan de lippen van Juf Leen.

hoofdstuk

— 6 —

andere activiteiten

6.1 Communicatie

In 2004 heeft de communicatiedienst van het Vlaams Fonds het startschot gegeven voor een grootscheepse reorganisatie van de interne en externe communicatie. Er werd een communicatiestrategie uitgewerkt die specifieke communicatiedoelstellingen en communicatiekanalen voorziet voor elk van de Vlaams Fonds-doelgroepen (van de voorzieningen over de personen met een handicap tot beleidsmakers en de maatschappij in het algemeen). De bestaande communicatiekanalen van het Vlaams Fonds worden op die basis systematisch geherprofileerd en voor sommige doelgroepen worden nieuwe initiatieven opgezet.

Alle communicatie-inspanningen draaien rond vier kernbegrippen.

- * Het Vlaams Fonds is een gangmaker en wil zijn doelgroepen proactief sensibiliseren inzake bijvoorbeeld de inclusie van mensen met een handicap.
- * Het Vlaams Fonds is klantgericht en brengt informatie op maat van de klant: niet alleen om een goed imago te creëren maar ook om efficiënter in te spelen op de klantenbehoeften. Zo komt er een e-zine om de residentiële sector beter te bedienen.
- * Het Vlaams Fonds is een centrum van deskundigheid op het gebied van handicap en welzijn, en wil die kennis ook uitdragen.
- * Het Vlaams Fonds is een performante organisatie met een snelle en efficiënte dienstverlening.

In 2004 heeft het communicatieplan zijn eerste vruchten afgeworpen in verschillende concrete projecten. Sommige daarvan worden voltooid in 2005, andere zijn in 2004 al afgerond.

Dubbel zoveel bezoekers voor Handdruk

Traditioneel organiseert het Vlaams Fonds elk jaar een Europadag, waar organisaties hun dienstverlening voor personen met een handicap kunnen voorstellen en waar vernieuwende ontwikkelingen in de sector worden besproken. Was die dag in het begin een vrij academische aangelegenheid, dan is hij de laatste jaren meer de nadruk gaan leggen op de directe participatie van mensen met een handicap.

In 2004 is die participatie gevoelig opgedreven: het academische gedeelte werd volledig geschrapt en de klemtoon kwam te liggen op de ontmoeting tussen mensen met en zonder handicap. Blikvanger waren drie workshops rond het thema *Zorg in de toekomst* waar vooral mensen met een handicap aan deelnamen. Voorts gaven personen met een handicap demonstraties, concerten, dansvoorstellingen, kunsttentoonstellingen en andere creatieve optredens ten beste. Apotheose van de dag was een optreden van Idool 2003-ster Natalia.

Om de vernieuwing te beklemtonen, werd de Europadag herdoopt in Handdruk en werd de dag ondersteund door een uitgebreide campagne met affiches, folders en een algemeen wervende radiospot. De vernieuwing bleek een schot in de roos te zijn. Het aantal bezoekers verdubbelde tot 1200: de tweede verdubbeling op rij.

Oplage Handblad met 20 % gestegen

Handblad is het driemaandelijkse servicemagazine voor mensen met een handicap van het Vlaams Fonds. Om zijn doelgroep nog beter aan te spreken, werd het decembernummer van 2003 eenmalig verhoogd met 12.000 exemplaren die werden verstuurd naar Vlaams Fonds-cliënten die Handblad tot dan toe niet in de bus kregen. Zij kregen de mogelijkheid om een gratis abonnement te nemen.

De actie heeft zijn doel duidelijk niet gemist: bijna 20 % van de nieuwe lezers heeft de antwoordkaart teruggestuurd en Handblad heeft er 2.000 lezers bijgekregen: het totaal aantal abonnees bedroeg eind 2004 10.500. Een dergelijke massale respons is hoogst uitzonderlijk voor een servicetijdschrift.

Nieuwe CRM-database

Om zijn doelgroepen beter in kaart te brengen en de informatieverstrekking vlotter te laten verlopen, heeft het Vlaams Fonds een Customer Relationship Management-systeem in gebruik genomen dat de diverse vroegere databanken moet vervangen. Op die manier kan het Vlaams Fonds zijn proactieve informatietaak professioneler invullen.

Naast het CRM-systeem ontwikkelt de communicatiecel een inhoudelijke database die de binnenkomende informatievragen wil structureren en de bijbehorende antwoorden rond kernwoorden wil groeperen zodat vragen die vroeger al werden gesteld, sneller en efficiënter kunnen worden beantwoord. Doordat de vragen ook een inhoudelijke code meekrijgen, geven ze bovendien een beeld van vaak voorkomende informatievragen, wat op zijn beurt een aanzet kan zijn om over dat thema gerichte informatie- en sensibiliseringsacties te voeren.

Opgestarte vernieuwingen

Het Vlaams Fonds is in 2004 gestart met de ontwikkeling van een nieuwe huisstijl. In 2004 zijn het jaarverslag, enkele folders en de campagne voor Handdruk in de nieuwe huisstijl uitgevoerd. Eind 2005 zal de vernieuwing van de huisstijl worden afgerond.

Ook de website wordt grondig vernieuwd. De verschillende doelgroepen van het Vlaams Fonds (met als belangrijkste doelgroepen de personen met een handicap en de voorzieningen) krijgen elk een aparte toegang tot de site met hun eigen, specifieke informatie. In 2004 is de inhoudelijke basis voor die verandering uitgewerkt. In 2005 wordt de nieuwe website gelanceerd.

Naast de website wordt ook het Vlaams Fonds-intranet geherstructureerd. Voorts wordt de ontwikkeling overwogen van één of meer extranetten, bijvoorbeeld om de voorzieningen of specifieke doelgroepen zoals huisartsen in de toekomst beter te bedienen.

Tot slot is ook het veranderingsproces voor de interne communicatie opgestart. Onder meer het personeelsmagazine zal grondig worden geherprofileerd.

6.2 Klachtenbehandeling

De ombudsdienst van het Vlaams Fonds is het aanspreekpunt voor klachten over de diensten van het Vlaams Fonds en voor klachten over voorzieningen, op voorwaarde dat eerst de klachtenprocedure van de voorziening in kwestie werd doorlopen.

Bij klachten over voorzieningen speelt de dienst Inspectie meestal een belangrijke rol. Daarom is in de loop van 2004 besloten om die klachten in een zo vroeg mogelijk stadium samen met de inspectiedienst te behandelen.

Hervorming klachtenprocedure

In 2004 werd de volledige klachtenprocedure gestroomlijnd, met onder meer een aantal vaste termijnen waarbinnen de verschillende stappen moeten worden afgerond.

- * Binnen een week na ontvangst van de klacht stuurt het Vlaams Fonds een ontvangstmelding.
- * Normaal wordt de procedure binnen 45 dagen afgerond.
- * Als de procedure binnen de 45 dagen niet kan worden afgerond, stuurt de klachtencoördinator de klager een tussentijdse stand van zaken.

Als alles volgens plan verloopt, zal het Vlaams Fonds zijn registratiesysteem voor de klachtenbehandeling eind 2005 volledig geautomatiseerd hebben.

Inhoud

In 2004 zijn er in totaal 236 klachten geregistreerd, waarvan 37 informatievragen. Van de klachten werd 57 % ontvankelijk verklaard. Dat komt neer op 101 van de 176 klachten. 75 klachten waren onontvankelijk: 26 omdat de klager nog geen gebruik had gemaakt van de klachtenprocedure bij de voorziening, 29 omdat ze niet onder de bevoegdheid van het Vlaams Fonds vielen. In 61% van die gevallen heeft de ombudsdienst een voor alle partijen bevredigende oplossing uitgewerkt.

Inhoudelijk kunnen de klachten gegroepeerd worden rond drie grote thema's.

- * De wachttijden voor een plaats in voorzieningen (54 klachten). Het gaat hier uiteraard over een bekend probleem: er is een tekort aan plaatsen in bepaalde types voorzieningen, waardoor mensen soms in voorzieningen worden opgevangen die niet specifiek voor hun handicap geschikt zijn, of langer thuis moeten worden opgevangen dan wenselijk is. Het uitbreidingsbeleid (zie p. 33) moet op de middellange termijn een oplossing bieden voor dat tekort, maar zolang dat uitbreidingsbeleid niet is voltooid, zullen deze klachten aanhouden en kan het Vlaams Fonds er geen sluitende oplossing voor bieden.
- * De achterstand bij het verwerken van hulpmiddelendossiers (59 klachten). Door de enorme stijging van het aantal hulpmiddelendossiers (nog steeds een gevolg van het invoeren van de bijstandskorf) hebben de provinciale afdelingen bij de verwerking ervan een grote achterstand opgelopen. Daardoor moeten personen met een handicap langer wachten op een beslissing en dus ook op effectieve terugbetaling van hulpmiddelen. Intussen lijkt het erop dat de 'hulpmiddelenexplosie' onder controle is (zie p. 21).
- * Het persoonlijke-assistentiebudget (14 klachten). Enerzijds gaan mensen er niet mee akkoord dat ze geen PAB krijgen toegewezen. Ook hier weer kan het Vlaams Fonds geen concrete oplossing bieden: het budget voor het PAB is beperkt en de vraag is groter dan het aanbod (zie p. 18). Anderzijds hekelen veel PAB-aanvragers het gebrek aan communicatie over hun aanvraag. Veelal willen de klagers de termijn kennen waarbinnen ze wel zo'n budget zouden kunnen krijgen. Omdat dat afhankelijk is van de Vlaamse begroting en van de prioriteiten die de voogdijminister vastlegt, is dat voor het Vlaams Fonds moeilijk te voorspellen.

6.3 Bijzondere subsidies aan voorzieningen

Bijzondere subsidies aan voorzieningen zijn bedoeld om tijdelijk financiële steun te verlenen aan vernieuwende projecten die gericht zijn op de integratie van personen met een handicap. In 2004 werden 28 aanvraagdossiers ingediend, waarvan er 22 werden goedgekeurd voor een totaalbedrag van 385.000 euro.

In 2005 zullen de bijzondere subsidies niet worden uitgekeerd wegens de besparingsmaatregelen die de Vlaamse regering het Vlaams Fonds heeft opgelegd.

Loket voor mensen met een auditieve handicap (vzw Fevlado-Passage)

De samenleving is onvoldoende vertrouwd met communicatievormen en -middelen voor doven en slechthorenden, met de dovencultuur of met doofspecifieke kenmerken. Daarom ontwikkelde Fevlado-Passage een eerstelijnsloket om de behoeften en knelpunten terzake in beeld te brengen. De dienstverlening werd in verschillende vormen aangeboden: elektronische dienstverlening, telefonische dienstverlening, zitdagen in Gent en dienstverlening ter plaatse.

In totaal namen bijna 300 personen contact op met de dienst: doven en slechthorenden zelf maar ook andere diensten en organisaties of personen uit de leefomgeving van een dove of slechthorende. De helft van de vragen gingen om informatie, toelichting en advies. Ongeveer 23 % van de vragen gingen over de bijkomende rechten en noden van doven en slechthorenden, zoals sociale tarieven voor mensen met een auditieve handicap. De bevindingen van het project worden opgevolgd door de werkgroep binnen het Vlaams Fonds die maatregelen voorbereidt in het kader van de zogeheten 'resolutie doven'.

Autismespectrumstoornissen (Revalidatiecentrum Drongen)

Steeds meer mensen met autismespectrumstoornissen hebben zich de laatste jaren in het revalidatiecentrum van Drongen aangemeld, en steeds meer ouders en hulpverleners zijn bij de problematiek betrokken. Daarom zette het revalidatiecentrum het project *Protocollisering van diagnostiek en hulpverlening aan personen met ASS en hun omgeving* op. Als output stelde men in het bijzonder een diagnostisch protocol ASS en een behandelingsprotocol ASS in het vooruitzicht.

Deze vooropgestelde doelstellingen werden op het niveau van de instelling ook gehaald. Zo werd er een aparte sociale vaardigheidstraining uitgewerkt voor kinderen met ASS en mentale retardatie vanuit het behandelingsprotocol. Toch blijven er tal van werkpunten over die vooral verband houden met verdere verspreiding van de gegevens op een niveau dat dat van het centrum overstijgt. Om budgettaire redenen wordt het project momenteel niet voortgezet.

Palliatieve begeleiding (vzw MPI Heilig Hart en vzw De Lovie)

Het project van het MPI Heilig Hart bouwde verder op een visie die de instelling al in de loop van 2000 ontwikkelde en waarbij de term 'palliatieve zorg' wordt vervangen door de termen 'comfortzorg' en 'stervensbegeleiding'. In 2004 werkte het MPI zijn visie op palliatieve hulp en begeleiding op instellingsniveau verder uit.

De voornaamste output van het project is een schema met richtlijnen en aanbevelingen voor een team dat binnen de instelling met deze problematiek te maken krijgt. Daarnaast werd ook een relevante literatuurlijst opgesteld. Hoewel het een instellingsgebonden protocol betreft, kan het ook binnen andere instellingen worden gebruikt.

Bij De Lovie lag de focus specifiek op palliatieve ondersteuning van mensen met een verstandelijke beperking. Ook bij deze projecthouder bestond er bij het begin van het project al een visietekst op palliatieve zorg en een werkgroep terzake.

Anders dan bij MPI Heilig Hart lag de klemtoon sterk op externe communicatie en informatieoverdracht naar andere instanties en voorzieningen. Er werd een uitgewerkt vormingsaanbod op maat ontwikkeld (ook voor het eigen personeel), naast een affiche met begeleidende folder en een literatuurlijst. De projectcoördinator fungeerde als aanspreekpunt voor andere voorzieningen.

6.4 Inclusief beleid

Inclusief beleid is erop gericht om personen met een handicap deel te laten nemen aan het reguliere maatschappelijke leven. In ruimere zin streeft inclusief beleid naar maatschappelijke aanvaarding en volwaardig burgerschap voor personen met een handicap.

Klassieke inclusiethema's zijn mobiliteit en toegankelijkheid, waarbij het er vooral over gaat om personen met een handicap de technische mogelijkheden te bieden om aan het maatschappelijk leven te kunnen deelnemen. De laatste jaren is er echter een duidelijke verschuiving aan de gang naar 'moeilijker' thema's zoals onderwijs en design for all (zie p. 66). Daarbij wordt de omgekeerde redenering gevolgd: niet de persoon met een handicap moet zich (technisch) aanpassen aan de maatschappij, maar de maatschappij moet zich (mentaal) aanpassen aan personen met een handicap. In 2004 werd de focus duidelijk naar die thema's verlegd.

6.4.1 Inclusief onderwijs

Symposium

Samen met het departement Onderwijs organiseerde het Vlaams Fonds op 16 januari 2004 een symposium rond inclusief onderwijs. Ongeveer 200 belangstellenden namen eraan deel.

Het symposium resulteerde in het memorandum *Ruimte voor inclusief onderwijs. Hefbomen vanuit het samenspel van onderwijs en welzijn*. Het memorandum:

- * stelt inclusief onderwijs duidelijk als eerste optie voor alle leerlingen, dus ook voor leerlingen met functiebeperkingen,
- * pleit voor een correcte toepassing van het Gelijkekansendecreet waarbij men zich niet verschuilt achter de notie 'draagkracht' van een school,
- * oordeelt dat onderwijsbehoeften in functionele termen moeten worden omschreven en dus minder in termen van een 'type' handicap,
- * breekt een lans voor een leerlingverbonden, alternatieve financieringswijze van het onderwijs.

Het memorandum was een van de teksten die het departement Onderwijs gebruikte als basis voor haar bijdrage aan het Vlaamse regeerakkoord dat in juli 2004 werd ondertekend.

Platformtekst en visietekst

Het Vlaams Fonds werd in 2004 nauw betrokken bij een platformtekst van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) over onderwijsorganisatie-vormen voor leerlingen met specifieke onderwijs- en opvoedingsbehoeften. De platformtekst moet het uitgangspunt vormen voor een advies aan de minister van Onderwijs over de manier waarop de onderwijskansen voor leerlingen met een handicap nog kunnen worden versterkt.

In de loop van 2004 werd een visietekst uitgewerkt over de (her)positionering van de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB's) in het buitengewoon onderwijs. Onder meer de afstemming van de eigen CLB-inbreng in het (buitengewoon) onderwijs tegenover de inbreng van andere specialisten komt daarbij aan bod. De visietekst kreeg de werktitel *CLB en begeleiding in het buitengewoon onderwijs. Afstemming tussen interne en externe begeleiding* en wordt in 2005 gepubliceerd.

Projecten

Het Vlaams Fonds was nauw betrokken bij de volgende onderwijsprojecten.

- * Het Vlaams Fonds verlengde de bijzondere subsidie voor vzw Lens (Katholieke Hogeschool Leuven) die een betere afstemming wil bereiken van de bestaande middelen om gehandicapte studenten in het hoger onderwijs te ondersteunen.
- * Midden 2004 ging het onderwijsproject *Vlaams expertisecentrum voor handicap en hoger onderwijs* (VEHHO) van start. Het expertisecentrum wil de participatie van personen met functiebeperkingen in het hoger onderwijs faciliteren. Initiatiefnemers en dragers van het project zijn de Hogeschool West-Vlaanderen, de Vrije Universiteit Brussel en de Katholieke Universiteit Leuven.
Eind 2004 vroeg VEHHO alle Vlaamse hogescholen en universiteiten om een aanspreekpunt aan te duiden die het ondersteuningsaanbod voor studenten met functiebeperkingen moet coördineren en versterken.
- * Het Vlaams Fonds kende een bijzondere subsidie toe aan het Dominiek Savio Instituut van Gits, voor een inclusieproject voor kinderen met een neuromotorische handicap. Zowel het Vlaams Fonds als het departement Onderwijs volgen het project op.
- * Het Vlaams Fonds is nauw betrokken bij een project van de TAU-groep, een samenwerkingsverband van tien organisaties in de gehandicaptensector, over de invoering van een inclusie-effectenrapport in het onderwijs. Net als een milieueffectenrapport moet zo'n rapport voor elke maatregel en verandering vooraf aangeven wat de gevolgen zullen zijn voor de meest kwetsbare personen in onze samenleving. Een eerste bijeenkomst van de stuurgroep vond plaats op 4 november.

6.4.2 Andere inclusieprojecten

Busvervoer

Sinds 2001 krijgen mensen met een handicap een gratis netabonnement van de Vlaamse vervoersmaatschappij De Lijn. Het eerste jaar moesten ze dat abonnement nog persoonlijk aanvragen, wat bij de provinciale afdelingen van het Vlaams Fonds voor heel wat werkoverlast zorgde. Sinds 2002 gebeurt de toekenning automatisch. Het nieuwe systeem werkt zo goed als vlekkeloos.

Het Europese actieprogramma Cost 349 stelt maatregelen voor om de toegankelijkheid te bevorderen van coaches of autocars die op lange afstanden worden ingezet. Het Vlaams Fonds nam op 6 april deel aan de werkgroep Vehicle Design, samen met het Infopunt Toegankelijk Reizen van Toerisme Vlaanderen. Op de Cost-meeting in Uppsala (Zweden) van 9 tot 11 juni werd het Infopunt opgenomen als voorbeeld van goede praktijk.

Universal Design / Design for All

Universal Design (of Design for All, zoals de beweging in Europa ook wel wordt genoemd) gaat ervan uit dat de ideale standaardmens niet bestaat en dat iedereen in zijn levenscyclus wisselende capaciteiten en beperkingen heeft: personen met een handicap, maar ook mensen die bijvoorbeeld hun arm hebben gebroken. Ontwerpers moeten hun gebouwen en gebruiksvoorwerpen zo ontwerpen dat ze door zoveel mogelijk mensen kunnen worden gebruikt (in plaats van aparte oplossingen te zoeken voor mensen met en zonder handicap).

Het Vlaams Fonds is lid van het Belgisch netwerk Universal Design (www.bdfan.be). Op dinsdag 12 oktober 2004 organiseerde het netwerk een tweede studiedag, specifiek gericht op ontwerpers en productontwikkelaars. Vertegenwoordigers en experts uit verschillende maatschappelijke sectoren bespraken de mogelijkheden om de principes van Design for All te promoten en te implementeren.

De drie Vlaamse architectuurscholen die bij het netwerk betrokken zijn, stelden op de studiedag een onderzoeks- en onderwijsproject voor dat Design for All structureel in het ontwerponderwijs wil integreren. Ze ontwikkelden onder meer een Universal Design Education Toolkit voor lesgevers.

Toegankelijkheid publieke gebouwen

Op 28 mei 2004 vaardigde de Vlaamse regering een besluit uit betreffende de dossiersamenstelling van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning. Een aanvraagdossier voor (deels) publiek toegankelijke gebouwen moet sindsdien minstens een beschrijving bevatten van de al dan niet vergunningsplichtige voorzieningen om integrale toegankelijkheid te bereiken voor personen met verminderde beweeglijkheid.

Het ministerieel besluit volgt op een beleidsadvies van het Vlaams Steunpunt Toegankelijkheid dat mee door het Vlaams Fonds werd uitgewerkt. Het actualiseert de verouderde wetgeving op de toegankelijkheid van publieke gebouwen. Het volgt daarbij de principes van Universal Design/Design for All.

Vrijtijdsbesteding

Sinds 1998 erkent en subsidieert het Vlaams Fonds 20 organisaties die zorgen voor een aangepaste vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap. De erkenning liep tot en met 2004 maar kan worden verlengd. Om de werking van de organisaties te evalueren

en een aantal beleidsaanbevelingen voor de toekomst te formuleren, belastte het Vlaams Fonds de onderzoeksinstelling Lucas met een studie die in het voorjaar van 2004 werd opgeleverd.

Volgens de studie *Tijd voor inclusie? Aangepaste vrijetijdsbesteding voor personen met een handicap* slagen de twintig erkende en gesubsidieerde organisaties er met relatief beperkte middelen in om vele thuiswonende personen met een handicap een aangepast vrijetijdsaanbod te geven. Het moeilijkst blijft de ontsluiting van de reguliere vrijetijdscircuits. De erkende organisaties streven dat doel onder meer na via informatieverstrekking en trajectbegeleiding, maar in de praktijk betekent inclusie hier meestal dat mensen met een handicap in groep, en niet individueel, deelnemen aan activiteiten uit het reguliere vrijetijdscircuit.

De onderzoekers het logisch dat de aangepaste werking op termijn wordt ingebed in de sector Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Het is immers de bedoeling om te komen tot een volwaardige participatie in dat circuit. Dat voorstel is uiteraard voor discussie vatbaar: onder meer de betreffende instellingen zelf zijn er geen vragende partij voor. Binnen het Vlaams Fonds wordt de studie verder besproken.

Sociale huisvesting

De denktank Wonen-Welzijn, een overlegplatform binnen de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM), werkte twee brede discussienota's over ouderenzorg en gehandicaptenzorg uit. Die belichtten eventuele samenwerkingsvormen tussen de sectoren Sociale Huisvesting en Welzijn op het vlak van investeringen in de infrastructuur en bij de omgang met problematische huurders.

Het is de bedoeling van de denktank om vanuit de gehandicapten-zorg en met medewerking van de sector Sociale Huisvesting enkele experimentele woonprojecten op te zetten waarbij personen met een zorgtoewijzing voor een tehuis voor niet-werkenden in geïntegreerde woonprojecten zullen worden ondergebracht. Het Vlaams Fonds legt hierover in 2005 een ontwerp van regelgeving voor aan de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Toerisme

Op 18 maart 2004 leverde vzw Toegankelijkheidsbureau een onderzoeksrapport af rond een toegankelijkheidslabel voor de toeristische sector. Het label moet mensen met een handicap informeren over de mate van toegankelijkheid van een hotel, camping of vakantiepark en tegelijk de uitbaters stimuleren om hun infrastructuur aan te passen. Het Vlaams Fonds nam deel aan de stuurgroep.

- * Het rapport stelt voor om twee niveaus van toegankelijkheid te onderscheiden: accommodaties die toegankelijk zijn met hulp,
- * accommodaties waar iemand met een handicap zonder hulp terecht kan.

Het rapport concentreert zich in de eerste plaats op logiesverstrekkende verblijven, openluchtrecreatieve verblijven en centra voor Toerisme voor Allen. Voorlopig wordt het dagtoerisme buiten beschouwing gelaten.

De beleidsnota Toerisme voor 2004-2009 rekent het toegankelijkheidsbeleid tot de zes strategische doelstellingen van het beleid en heeft die engagementen al in concrete projecten vertaald. Verwacht wordt dat het toegankelijkheidslabel op relatief korte termijn in de toeristische sector zal worden ingevoerd.

6.5 Internationale activiteiten

Het Vlaams Fonds ontplooit als Vlaamse openbare instelling eveneens activiteiten op het internationale vlak, om kennis en ervaring uit te wisselen en te komen tot een harmonisering van het sociale integratiebeleid tussen de Europese lidstaten. Inzake de burgerrechten voor mensen met een handicap behoort het Vlaams Fonds bij de Europese voortrekkers.

6.5.1 Raad van Europa

De Raad van Europa is ruimer dan de Europese Unie (met 46 leden in plaats van 25, waaronder landen in centraal- en Oost-Europa) maar staat er niet volledig los van: alle landen die lid zijn geworden van de Europese Unie, waren eerst lid van de Raad van Europa.

De Raad wil onder meer de maatschappelijke en juridische praktijken in de lidstaten met elkaar in overeenstemming te brengen via aanbevelingen, resoluties en akkoorden. Dat gebeurt ook voor het gehandicaptenbeleid. Voor dat laatste aspect vertegenwoordigt het Vlaams Fonds Vlaanderen in de Raad van Europa.

Uitbreiding Partieel Akkoord

Akkoorden binnen de Raad van Europa hoeven niet voor alle lidstaten te gelden. Een beperkt aantal lidstaten kan ook onderling een 'partieel akkoord' afsluiten. Tot nu toe was dat voor het gehandicaptenbeleid het geval. Een vijftiental landen, waaronder de Benelux, had in 1959 een dergelijk akkoord afgesloten.

De kern van het partieel akkoord is het streven naar een volwaardig burgerschap en volledige participatie van personen met een handicap. Ze mogen niet worden behandeld als 'patiënten' maar als volwaardige burgers met dezelfde rechten als anderen. Daaruit worden onder meer de volgende punten afgeleid.

- * Er is een behoefte aan nieuwe manieren van dienstverlening die de autonomie van de gehandicapten ondersteunen. Daarvoor zal onder meer worden geïnvesteerd in intensief toegepast onderzoek.
- * De Raad streeft naar een inclusieve aanpak: gehandicaptenbeleid is geen zaak van één dienst, maar van alle overheidsdiensten. Mensen met een handicap moeten ook de mogelijkheid krijgen om gewoon onderwijs te volgen.
- * Tewerkstelling blijft de sleutel naar sociale participatie.
- * Er worden preventieve maatregelen genomen om de gevolgen van veroudering en de daarmee samenhangende afhankelijkheid te milderen.
- * Families moeten worden ondersteund zodat mensen met een handicap thuis kunnen blijven als ze dat willen.
- * De Raad besteedt speciaal aandacht aan de achterstelling van vrouwen met een handicap en engageert zich tot maatregelen op het gebied van preventie tegen geweld en misbruik.

In 2003 werd besloten om het partieel akkoord vanaf 2004 geleidelijk uit te breiden tot alle lidstaten van de Raad zodat die hun gehandicaptenbeleid op elkaar af kunnen stemmen. De volgende jaren worden de principes van het akkoord overal in nationale actieplannen en wetten gegoten.

Voor veel landen betekent dat een enorme stap vooruit in de bescherming van de gehandicaptenrechten en de concrete ondersteuning van mensen met een handicap. Bovendien vindt een convergentie naar boven plaats: landen die op sommige gebieden voorloper zijn maar op andere niet, worden ertoe aangezet om voor die zwakkere punten de 'best practices' van andere lidstaten over te nemen.

Vlaams Fonds voortrekker

Het Vlaams Fonds heeft een bijzonder actieve rol gespeeld bij de voorbereiding van het akkoord. Deskundigen van het Vlaams Fonds waren onder meer nauw betrokken bij de deelrapporten Community Living (met voorstellen om de integratie te bevorderen van de gehandicapte in de directe omgeving) en Citizens, not Patients (dat het kernbegrip van het Partieel Akkoord behandelt). Op de gebieden Tewerkstelling en Individuele Zorgvormen (met onder meer het persoonlijke-assistentiebudget) wordt Vlaanderen algemeen beschouwd als een voorloper.

Ook inzake de preventie van misbruik en geweld ligt Vlaanderen duidelijk voorop. Als eerste lid van de Raad heeft Vlaanderen al in 2002 een wet daarover goedgekeurd. Onder Vlaamse impuls zijn gelijklopende bepalingen nu ook opgenomen in het Partieel Akkoord. Er wordt onder meer in het vooruitzicht gesteld dat elke lidstaat een effectieve rapporterings- en registratietechniek zal ontwikkelen zodat misbruik en geweld in een vroeg stadium kunnen worden gedetecteerd en aangepakt.

Tot slot behoort Vlaanderen tot de kerngroep die de implementatie en uitbreiding van het akkoord concretiseert. Samen met zeven andere leden vormt het Vlaams Fonds de redactiegroep voor het actieplan dat in operationele termen beschrijft hoe elk van de lidstaten de doelstellingen en concrete projecten van het akkoord kan implementeren. Vlaams Fonds-experten hebben onder meer zitting in de werkgroepen Universal Design en Preventie van Chronische Aandoeningen.

6.5.2 Europese Unie

Binnen de Europese Unie is het Vlaams Fonds vooral actief in de High Level Group, een overlegorgaan van hoge ambtenaren die in hun respectieve lidstaat verantwoordelijk zijn voor het integratiebeleid. In 2004 ging de aandacht van de High Level Group voornamelijk uit naar:

- * de afwikkeling van het Europees Jaar voor Personen met een Handicap
- * de EG-resolutie van 20 december 1996 betreffende gelijke kansen voor personen met een handicap.

Europees Jaar

Het Europees Jaar voor Personen met een Handicap liep af in maart 2004. In totaal diende Vlaanderen 140 projecten in rond het thema Samen Grenzen Verleggen.

De bedoeling van het Europees Jaar was om de mensen bewust te maken van de hindernissen die personen met een handicap in onze maatschappij ondervinden. Een tweede doelstelling was om mensen met een handicap eerder met hun mogelijkheden dan met hun beperkingen in beeld te laten komen. Om die doelstellingen zo efficiënt mogelijk te bereiken, koos het Vlaams Fonds er bewust voor om veel kleinschalige projecten te subsidiëren. Dankzij die fijnmazige aanpak zijn mensen met een handicap bijzonder vaak in beeld gekomen op een positieve, niet-betuttelende manier.

Het effect van het Europees Jaar zal ook de komende jaren blijven voortduren. Bij de selectie van de projecten werd bij voorkeur gekozen voor niet-eenmalige projecten en activiteiten waarbij zoveel mogelijk andere instanties werden betrokken.

Gelijke kansen

De High Level Group heeft in 2004 een actieplan voorbereid ter uitvoering van de EG-resolutie gelijke kansen van 20 december 1996. De resolutie heeft een dwingend karakter: lidstaten die ze niet uitvoeren, kunnen worden gesanctioneerd.

Het actieplan verloopt in fasen van twee jaar. De eerste twee jaar focust het actieplan op tewerkstelling, en meer bepaald op een eenvormige rapportering en monitoring daarvan in alle lidstaten. Als dat systeem eenmaal in werking is getreden (uiterlijk in 2007) zullen de lidstaten onderling kunnen worden vergeleken in hun reële inspanningen om de tewerkstelling van kansengroepen, met name personen met een handicap, te bevorderen.

6.5.3 Europese cel

Er bestaat een rijk aanbod van subsidieprogramma's voor projecten binnen de Europese Unie. Het financieel belangrijkste programma voor de materie van het Vlaams Fonds is het Europees Sociaal Fonds (ESF). Andere programma's die binnen de context van het gehandicaptenbeleid interessant kunnen zijn, zijn onder meer Interreg, dat betrekking heeft op grensoverschrijdende en interregionale samenwerking, en Leonardo, een stageprogramma van de Europese Unie, zowel voor studenten als voor afgestudeerden.

Het ESF is het belangrijkste financiële middel waarmee de Europese Unie haar strategische werkgelegenheidsbeleid in actie omzet. Het programma werkt op basis van cofinanciering: projecten krijgen pas Europese subsidies als ze ook door een andere instantie worden gesubsidieerd, in dit geval het Vlaams Fonds.

De Europese cel van het Vlaams Fonds kent voornamelijk projectsubsidies toe aan diensten voor professionele integratie, die aanvullend een aanvraag voor Europese subsidies indienen. In 2004 gingen 17 nieuwe projecten voor drie jaar van start. Daarnaast werden aanvragen behandeld van diensten en voorzieningen die een deel van hun gewone subsidies wensen in te zetten als cofinanciering bij Europese projecten. Hier is onder meer ook ruimte voor de projecten Supported Employment (zie p. 47).

In 2004 heeft de Europese Cel een nauwere samenwerking uitgebouwd met het Vlaams ESF-agentschap, dat instaat voor het globale beheer van alle ESF-gelden in Vlaanderen. Door een personeelslid van het Vlaams Fonds de facto deeltijds op het agentschap te laten werken, is er een veel betere doorstroming van knowhow en kunnen betere afspraken gemaakt worden omtrent het indienen van dossiers en de inspecties.

6.5.4 Verenigde Naties

Begin 2004 kwam binnen de Verenigde Naties een ontwerp van conventie tot stand ter bescherming van de rechten van de personen met een handicap. Dat ontwerp diende als basis voor internationale onderhandelingen waaraan de lidstaten van de Europese Unie met één gezamenlijk standpunt deelnemen. De directie-generaal voor Multilaterale Zaken en voor de Mondialisering van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken verdedigt het Belgische standpunt binnen de EU en coördineert het met de andere lidstaten.

Het Vlaams Fonds nam deel aan de coördinatievergaderingen in april en mei om het Belgisch standpunt te bepalen. De belangrijkste opmerkingen van het Vlaams Fonds op de ontwerpconventie lopen gelijk met de opmerkingen die uit de andere Europese lidstaten naar voren kwamen. Algemeen vinden de EU-leden de conventie te detaillistisch en moet het absolute karakter van een aantal rechten worden genuanceerd. Zo verdedigt de EU het standpunt dat het niet altijd verantwoord is om 'full legal capacity' toe te kennen aan personen met een handicap. Sommige verstandelijke handicaps kunnen immers een ingreep in de rechtspositie van een persoon met een handicap rechtvaardigen. Voorts betreurt de EU het dat in de ontwerpconventie geen controlemechanismen of sancties zijn voorzien.

De bespreking binnen de VN wordt voortgezet. Alle informatie over de werkzaamheden van het Ad Hoc Committee on a Comprehensive and Integral International Convention on Protection and Promotion of the Rights and Dignity of Persons with Disabilities is te vinden op www.un.org/esa/socdev/enable/rights/

6.6 Integrale Jeugdhulp

De jeugdhulpverlening en de jeugdzorg (voor kinderen en jongeren tot 18 jaar) worden momenteel grondig herdacht. De bedoeling is om te komen tot een 'integrale jeugdhulpverlening': een hulpverlening die meer dan nu het geval is uitgaat van de noden van de cliënt en minder vertrekt vanuit het beschikbare zorgaanbod. Het vernieuwde systeem moet duidelijk ook laagdrempeliger zijn dan het huidige (en dus grotendeels vrij toegankelijk).

De integrale hulpverlening moet in de eerste plaats de tussenschotten tussen de verschillende sectoren, zoals bijvoorbeeld Kind en Gezin of het Vlaams Fonds, laten verdwijnen. Vandaag houden verschillende sectoren zich vaak met dezelfde cliënt bezig en hebben ze overlappende taken, terwijl voor andere taken dan weer niet duidelijk is welke sector ze moet uitvoeren. Integrale jeugdhulp moet die taakverdeling uitklaren en beter afstemmen.

De overgang naar het nieuwe systeem voor integrale jeugdhulp moet volledig afgerond zijn tegen 1 januari 2008. De voorbije jaren is het hele proces voorbereid door onder meer een aantal pilootprojecten. In 2005 is het proces effectief opgestart.

Kaderdecreet Integrale Jeugdhulp

Een interdepartementale werkgroep stelde in 2000 een Intersectoraal Strategisch Plan op dat aangeeft welke de missie en de basispijlers van de Integrale Jeugdhulp zijn. Er werd een werkstructuur opgezet om het beleidsvoorbereidende proces waar te maken, met onder meer een aantal pilootregio's om de concepten van integrale jeugdhulp in de praktijk uit te testen. Eind november 2003 werden de resultaten van de pilootregio's en thematische werkgroepen bij elkaar gelegd en vertaald in een ontwerp Kaderdecreet Integrale jeugdhulp, dat in 2004 van kracht werd.

Het Kaderdecreet vervangt de vorige decreten en besluiten Integrale Jeugdhulp die onder andere de pilootregio's mogelijk maakten, en die ophielden uitwerking te hebben op 30 juni 2004. De krachtlijnen van het Kaderdecreet zijn de volgende.

- * **Modulering:** de jeugdhulpverlening wordt aangeboden in afgelijnde eenheden van hulp.
- * **Onderscheid rechtstreeks toegankelijke en niet rechtstreeks toegankelijke hulpverlening:** het grootste deel van de hulpverlening moet rechtstreeks toegankelijk zijn. Voor de ingrijpende hulpverlening, die sterk ingrijpt op de leefsituatie van de cliënt, moet de cliënt via een toegangspoort passeren, waar mensen werken die niet verbonden zijn aan een hulpverlenende organisatie. De toegangspoort zorgt voor de indicatiestelling, waarbij wordt bepaald welk soort hulp de cliënt nodig heeft, en de toewijzing, die de indicatiestelling koppelt aan een welbepaald hulpaanbod.
- * **Het Netwerk Rechtstreeks Toegankelijke Hulpverlening:** alle jeugdhulpaanbieders die rechtstreeks toegankelijke modules aanbieden binnen een nader te bepalen werkingsgebied, werken samen in een Netwerk Rechtstreeks Toegankelijke Hulp.
- * **Het Netwerk Crisishulp:** ook de jeugdhulpaanbieders die in een bepaald werkingsgebied modules crisisjeugdhulp aanbieden, werken functioneel samen in een netwerk.
- * **Dwang als Modaliteit / Gerechtelijke Jeugdhulp:** tegen 31 december 2005 komt er een rapport aan het Vlaams Parlement over de manier waarop de Gerechtelijke Hulp kan worden ingepast in de Integrale Jeugdhulp.

Eind 2004 zijn de eerste beheersstructuren opgericht die in het Kaderdecreet worden voorzien.

- * De Vlaamse regering heeft de Regio's Integrale Jeugdhulp afgebakend met in elke Regio een Regionale Stuurgroep die bestaat uit hulpaanbieders, ouders en minderjarigen. De Regionale Stuurgroepen maken periodiek een Regioplan op.
- * Het Managementcomité is opgericht. Het is samengesteld uit de leidend ambtenaren van de bij Integrale Jeugdhulp betrokken administraties en waakt over de samenwerking en afstemming. Het keurt de Regionale Plannen goed en maakt, uitgaande van deze regionale plannen, een Vlaams Beleidsplan Integrale jeugdhulp op.

Het Kaderdecreet treedt nu gefaseerd verder in werking. Er wordt onder meer nog een adviesraad Integrale Jeugdhulp opgericht die bestaat uit minderjarigen, ouders en jeugdhulpaanbieders.

Op de huidige werking van het Vlaams Fonds heeft het Kaderdecreet momenteel nog niet veel impact. Verwacht wordt dat de huidige dienstverlening van het Vlaams Fonds op termijn grotendeels bij het niet rechtstreeks toegankelijke deel zal terechtkomen en dat wie er gebruik van wil maken dus via de Toegangspoort zal moeten passeren. Anders gezegd: op termijn zullen niet langer de provinciale evaluatiecommissies van het Vlaams Fonds beslissen over de toegang tot de Vlaams Fonds-jeugdhulp.

Decreet Kinderrechten

Het decreet Kinderrechten regelt de rechtspositie van de minderjarigen in hun relatie met jeugdhulpaanbieders en de toegangspoort betrokken bij de integrale jeugdhulp. In afwachting van de operationalisering van de toegangspoort geldt het decreet ook in het kader van de inschrijvingsprocedure bij het Vlaams Fonds.

Het decreet somt de rechten van de minderjarigen op en stelt dat de minderjarige die rechten in principe zelfstandig uitoefent. Voor de uitoefening van een aantal rechten, waaronder het recht om geïnformeerd in te stemmen met de jeugdhulp, wordt de zelfstandige uitoefening onderworpen aan de voorwaarde dat de minderjarige in staat is tot een redelijke beoordeling van zijn of haar belangen, rekening houdend met leeftijd en maturiteit. Van een minderjarige van twaalf jaar of ouder wordt vermoed dat hij of zij in staat is tot een redelijke beoordeling van zijn of haar belangen.

Meer informatie

Integrale Jeugdhulp heeft een eigen website, waar alle basisinformatie en basisdocumenten inzake Integrale Jeugdhulp terug te vinden zijn: <http://www.jeugdhulp.vlaanderen.be>

6.7 Wettelijke subrogatie

De juridische dienst verdedigt het Vlaams Fonds onder andere bij beroepsprocedures voor de arbeidsrechtbank (zie p. 11), is nauw betrokken bij de redactie van regelgeving met betrekking tot de gehandicaptensector en adviseert het Vlaams Fonds en zijn toezichtsoverheden over alle juridische kwesties binnen de sector.

Een van de belangrijkste evoluties van de regelgeving in de jongste jaren is de zogenaamde 'wettelijke subrogatieregeling', waarbij het Vlaams Fonds decretaal 'in de plaats gesteld wordt' van een persoon met een handicap om bij derden, meestal verzekeringsmaatschappijen, voorschotten terug te eisen die het Vlaams Fonds aan de persoon met een handicap heeft betaald.

In de praktijk blijkt die regeling heel wat misverstanden op te roepen, onder meer omdat de jurisprudentie nog niet erg uitgebreid is.

Residuaire dienstverlening

De dienstverlening van het Vlaams Fonds is residuair. Als een persoon met een handicap dienstverlening heeft gekregen van een andere instantie, kan het Vlaams Fonds weigeren om eenzelfde dienstverlening te geven. Er mogen geen gelijkaardige tussenkomsten van andere instanties en van het Vlaams Fonds worden gecumuleerd.

Tot 2002 gold die residuariteit in de praktijk alleen voor individuele materiële bijstand en dus niet voor bijvoorbeeld hulp bij tewerkstelling, ambulante begeleiding of de opname in een residentiële voorziening.

Het gevolg was dat de personen met een handicap vaak akkoord gingen met een vergoeding die geen rekening hield met alle gevolgen van hun handicap. De verzekeringsmaatschappij droeg daardoor maar deel van de werkelijke kosten die door het ongeval werden veroorzaakt. De samenleving, in dit geval het Vlaams Fonds, droeg de rest.

Wettelijke subrogatie

Sinds 2002 wordt het residuariteitsprincipe niet alleen voor individuele materiële bijstand toegepast, maar voor alle dienstverlening van het Vlaams Fonds, ook zorg. Dat heeft te maken met de invoering van de wettelijke subrogatie.

- * Wie een handicap heeft opgelopen door een ongeval, krijgt een tussenkomst van het Vlaams Fonds in afwachting van de verzekering waar hij of zij eventueel recht op heeft.
- * Aangezien het Vlaams Fonds met haar tussenkomst eigenlijk het verzekeringsgeld 'voorschiet', mag het automatisch voor de persoon met een handicap optreden om dat verzekeringsbedrag terug te krijgen.

Personen met een handicap, advocaten en verzekeringsmaatschappijen blijken niet goed met de wettelijke subrogatieregeling vertrouwd te zijn. Ze staan er soms weigerachtig tegenover om het Vlaams Fonds te informeren en te betrekken bij een dading, ook al is dat wettelijk verplicht.

Gevolgen voor de persoon met een handicap

In de praktijk betekent de wettelijke subrogatieregeling dat de persoon met een handicap ervoor moeten zorgen dat de verzekeringsmaatschappij alle (ook toekomstige) kosten van het ongeval en de daaruit voortvloeiende handicap op zich neemt. Het Vlaams Fonds kan pas tussenkomsten toekennen als de persoon zijn aanspraken heeft laten gelden tegenover de verzekeringsmaatschappij. Als hij of zij een akkoord sluit met de verzekering, moet het Vlaams Fonds daar ook bij worden betrokken. Gebeurt dat niet, dan heeft de verzekeringsmaatschappij zich niet 'bevrijd' van haar verplichtingen tegenover het Vlaams Fonds en loopt ze het risico dat ze tweemaal moet betalen: een vergoeding voor de persoon met een handicap én, later, de kosten van het Vlaams Fonds.

Maar ook de persoon met een handicap loopt een risico als hij of zij het Vlaams Fonds niet bij het akkoord betreft. De verzekeringsmaatschappij kan immers argumenteren dat ze een hij of zij een fout heeft begaan door haar er niet van op de hoogte te stellen dat het Vlaams Fonds al een voorschot heeft uitbetaald, en de extra kosten op hem of haar terugvorderen.

Of dat in de praktijk ook zal gebeuren, is momenteel niet altijd duidelijk. Over de interpretatie van de wettelijke subrogatieregeling zijn heel wat rechtszaken hangende, en het zijn de uitspraken in die rechtszaken die duidelijkheid moeten scheppen over de precieze reikwijdte van de regel.

6.8 Steunpunt Expertisenetwerken

De vzw Steunpunt Expertisenetwerken (SEN) is erkend en gesubsidieerd door het Vlaams Fonds en wordt bestuurd door vertegenwoordigers van gebruikersverenigingen en koepels van voorzieningen. De vzw werd opgericht in 2002 en richt zich vooral tot professionelen in voorzieningen en diensten.

De taak van het Steunpunt is de kennisontwikkeling en kennisdoorstroming te ondersteunen rond de volgende drie doelgroepen:

- * personen met niet-aangeboren hersenletsel (NAH),
- * personen een verstandelijke handicap en ernstig probleemgedrag,
- * personen met autisme.

Deze groepen zijn opgenomen in de meerjarenplannen van het Vlaams Fonds, als 'prioritaire doelgroepen'. Dat zijn groepen die voor een aantal aspecten aan een 'inhaaloperatie' toe zijn, bijvoorbeeld omdat de problematiek te weinig bekend en omschreven is, of omdat de personen uit die doelgroepen moeilijk geschikte opvang vinden door gebrek aan informatie en expertise. Om alvast de inspanningen rond kennis en expertise voor deze groepen een permanent karakter te geven, werd het SEN opgericht.

In 2004 heeft het steunpunt zijn beginnende werking verder uitgebouwd. In alle provincies zijn nu voor de meeste specifieke doelgroepen samenwerkingsverbanden uitgewerkt. Intervisie is overal opstartend, speciaal gericht naar provinciale coördinatoren, stuurgroepleden en het provinciaal aanbod. Voorts heeft het steunpunt in verschillende provincies een aantal lezingen, trefdagen, studiedagen en vormingsreeksen georganiseerd die vooral waren bedoeld voor basisedewerkers.

Voor 2005 plant het SEN de verdere uitbouw van de provinciale netwerkvorming, de volledige operationalisering van de website en de bijbehorende sociale kaart hierbij, de verankering en vertegenwoordiging in en met de bestaande netwerken, en het geven van de aanzet tot en de begeleiding van de inventarisatie en de ontwikkeling van basisinstrumenten.

Yannick (verstandelijke handicap)
Een trouwe medewerkster op de basisschool.

hoofdstuk

middelen en mensen

7.1 Medewerkers

Het Vlaams Fonds heeft een kader van 297 statutaire functies. Die personeelsformatie is grotendeels ingevuld: in totaal zijn er 273 vastbenoemde personeelsleden in dienst, naast 106 contractuele personeelsleden.

Van de contractuele personeelsleden vervullen er 25 opdrachten die bij het opstellen van de personeelsformatie nog niet tot de taken van het Vlaams Fonds behoorden, zoals de persoonlijke-assistentiebudgetten, het wetenschappelijk onderzoek en de expertise en kennisontsluiting inzake hulpmiddelen. In het nieuwe personeelsplan is dan ook voorgesteld en goedgekeurd dat deze betrekkingen statutair zouden worden ingevuld.

Daarnaast zijn er contractuele personeelsleden in langlopende tewerkstellingsprojecten, zoals de VDAB-conventies, en ter vervanging van personeelsleden met langdurige verloven, bijvoorbeeld omdat die loopbaanonderbreking hebben genomen of in de uitstapregeling zijn opgenomen (zie hieronder). Andere contractuelen zijn specifiek aangetrokken om tijdelijke achterstand weg te werken. In 2004 had het Vlaams Fonds ook 9 startbaners in dienst.

Niet al het personeel van het Vlaams Fonds werkt fulltime. In totaal is het personeelsbestand goed voor 333,2 fulltime equivalenten (FTE): 234,1 vastbenoemden en 99,1 contractanten.

Uitstapregeling en wervingsstop

Het personeelsbeleid van het Vlaams Fonds werd in 2004 (en deels de jaren ervoor) bemoeilijkt door een uitstapregeling en een wervingsstop, die opgelegd werd door de Vlaamse Overheid.

De uitstapregeling voor 56-plussers werd in 2003 benut door 23 van de 27 medewerkers die er gebruik van konden maken. Eind 2004 stonden nog 16 van hen op de loonlijst van het Vlaams Fonds, wat betekent dat het Vlaams Fonds 70 % van hun loon moet uitbetalen (en er per persoon dus maar 30 % van het budget voor een voltijdse baan kan worden gebruikt om een vervanger aan te werven). Bovendien kunnen sommige, soms cruciale statutaire functies niet worden ingevuld omdat de personeelskredieten nog gebruikt worden voor de bezoldiging van de uitstappers. Dit stelde vooral problemen in de provinciale afdelingen waar de achterstand die zich daar voordoet nog moeilijker in te lopen valt.

Eind 2004 kondigde de Vlaamse regering een wervingsstop af voor de volledige Vlaamse overheid. Oorspronkelijk gold een absolute wervingsstop: er mochten geen nieuwe vastbenoemden bijkomen en vertrekkers mochten niet worden vervangen. Intussen is besloten tot een financiële wervingsstop: het personeelsbudget is met 1,86% verlaagd. De wervingsstop blijft gelden tot eind 2005.

Personeelsbeweging

In 2004 zijn er in totaal 24 nieuwe personeelsleden in dienst gekomen, waarvan 17 contractanten. Het gros daarvan is aangeworven om zowel de uitstapregeling als de wervingsstop op te vangen. Ze werden prioritair ingezet voor de rechtstreekse dienstverlening in de provinciale afdelingen. De personeelsbewegingen bij de vastbenoemde personeelsleden zijn minder fors: 13 vastbenoemden gingen uit dienst (waarvan 9 met pensioen), 8 kwamen erbij (waarvan 1 voormalige contractant).

TABEL 7.1: PERSONEELSVULLING OP 31 DECEMBER 2004: MANNELIJKE EN VROUWELIJKE MEDEWERKERS, IN ABSOLUTE AANTALLEN EN FULLTIME EQUIVALENTEN (FTE), GEGROEPEERD PER NIVEAU.

	M	M FTE	V	V FTE	Totaal
Statutair A	46	40,5	36	32,4	82
Statutair B	12	12	13	12,2	25
Statutair C	44	36	81	67,3	125
Statutair D	11	8,3	30	25,4	41
Totaal Statutair	113	96,8	160	137,3	273
Contractueel A	13	11,5	8	7,1	21
Contractueel B	2	2	3	3	5
Contractueel C	9	7,5	55	52	64
Contractueel D	3	3	12	12	15
Contractueel E	0	0	1	1	1
Totaal contractueel	28	24	78	75,1	106

Doelgroepen

Bij het Vlaams Fonds werkt één vrouw op directieniveau, wat in de Vlaamse ambtenarij (en elders) nog altijd uitzonderlijk is. Er werken meer vrouwen dan mannen bij het Vlaams Fonds, maar voornamelijk op C- en D-niveau. Op A-niveau zijn de vrouwelijke medewerkers toch nog ondervertegenwoordigd. Op B-niveau ligt de verhouding man-vrouw ongeveer gelijk.

Personen met een handicap maken naar schatting ongeveer 5,3 % van het personeelsbestand uit, wat beter is dan andere overheidsdiensten. Het officiële percentage personen met een handicap is waarschijnlijk een lichte onderschatting: of iemand al dan niet een handicap heeft, is vanwege de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer niet altijd officieel bekend.

Personen van allochtone afkomst krijgen sinds 2003 extra kansen via het stelsel van de startbanen. In totaal heeft het Vlaams Fonds 13 personen van allochtone afkomst in dienst. Ook dat is in vergelijking met andere overheidsdiensten een goede score. De bepaling die tot voor een aantal jaren gold dat statutaire werknemers de Belgische nationaliteit moesten hebben, werd binnen de EU-reglementering en het vrij verkeer van mensen en diensten versoepeld. Inwoners van buiten de EU kunnen echter nog altijd uitsluitend contractueel worden aangeworven.

Automatisatie personeelsbeheer

In 2004 heeft het Vlaams Fonds nieuwe loonberekeningssoftware en een nieuw tijdsregistratiesysteem in gebruik genomen. In 2005 komt er bovendien een automatisch systeem voor de toegangscontrole tot het hoofdgebouw te Brussel, wat onder meer de veiligheid zal verhogen: bij brand zal onmiddellijk kunnen worden uitgemaakt wie al dan niet in het gebouw was op het ogenblik dat de brand uitbrak.

De systemen voor loonberekening en tijdsregistratie zijn onderling en met de boekhouding gekoppeld. Daardoor kan de loonberekening efficiënter gebeuren en is het mogelijk geworden om de gegevensverwerking te centraliseren. Terwijl vroeger verschillende diensten met verschillende aspecten van één dossier bezig waren, wordt een dossier nu van begin tot eind door één beheerder opgevolgd. Alle Vlaams Fonds-medewerkers hebben nu één duidelijk aanspreekpunt waar ze terecht kunnen met vragen over hun loonberekening. De bespreking van het boekhoudkundig luik van dit onderdeel vindt u op pagina 92.

Onthaalprocedure

Het Vlaams Fonds stelde in 2002 zijn onthaalprocedure op punt via een verbeterproject. Personeelsleden worden de eerste dag opgevangen door:

- * de personeelsdienst, die hun alle nodige informatie geeft rond hun rechten en plichten, de organisatie en haar werking,
- * een peter of meter die het 'inburgeringsproces' vlot laat verlopen.

Voorts organiseert het Vlaams Fonds een- tot tweemaal per jaar een onthaaldag of infodag voor nieuwe medewerkers. Dat zijn vooral sensibiliseringsdagen waar de nieuwe medewerkers nader kennismaken met het ruime spectrum van de werking van het Fonds binnen de Vlaamse overheid en de plaats van hun dienst binnen dat geheel. Ook krijgen ze een opleiding klantvriendelijk telefoneren. Elke medewerker van het Vlaams Fonds volgde die opleiding omdat klantvriendelijkheid een attitude is waar de organisatie zeer veel belang aan hecht en waarin ze al veel investeerde. De laatste onthaaldagen brachten meer dan 60 nieuwe personeelsleden bij elkaar.

Vorming

Voor vormingsinitiatieven werkt het Vlaams Fonds nauw samen met het Movi-netwerk (dat verschillende Vlaamse overheidsinstellingen groepeerd) en HR-net (dat niet alleen VOI's maar ook het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap onder haar leden telt). In 2004 is die samenwerking verder uitgebouwd: binnen het Movi-netwerk werd onder meer een gezamenlijk modulair stageprogramma ontwikkeld voor ambtenaren van niveau B en C.

Om naast de courante vakgerichte vormingssessies ook de persoonlijke ontwikkeling van de medewerkers te stimuleren, plaatst het Vlaams Fonds elk jaar een thema op de voorgrond. In 2004 ging de aandacht uit naar Samen Leren, waarbij leidinggevenden werden gestimuleerd om hun medewerkers actief te betrekken bij het denkproces over de juiste vormingsinitiatieven voor hun specifieke dienst. Heel wat diensten gingen op die uitnodiging in: in totaal werden 22 projecten georganiseerd waaraan 295 medewerkers deelnamen. Verschillende diensten brachten een bezoek aan een voorziening. Andere diensten organiseerden onder meer cursussen creatief denken, lezersgericht brieven schrijven, veranderingsmanagement, feedback geven en krijgen, en ergonomie. Vaak ook werd een brainstorming georganiseerd rond de werking en organisatie van de dienst.

Sociale dienst

De sociale dienst van het Vlaams Fonds heeft een bijzonder uitgebreide dienstverlening waar ook goed gebruik van wordt gemaakt. Elk jaar is er een personeelsfeest en een seniorenuitstap, en er bestaat een uitgebreide subsidiëring van en toegang tot jeugdwerking (schooltoezicht, speelpleinwerking, schoolreizen, jeugdvakanties en inschrijvingen hoger onderwijs), deels in samenwerking met het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (centrale kinderopvang).

In 2004 is de Vlaams Fonds-jeugdwerking uitgebreid tot de 'extended family' van personeelsleden: natuurlijke, adoptie- en erkende kinderen van de medewerker, partner of ex-partner op voorwaarde dat ze effectief deel uitmaken van het gezin van het personeelslid en ingeschreven zijn op zijn of haar adres. Die uitgebreide bijstand is een constante voor alle dienstverlening van de sociale dienst. Ze komt tegemoet aan de maatschappelijke tendens dat er minder huwelijken worden afgesloten en er meer nieuw samengestelde gezinnen bestaan. Door de term 'gezin' zo ruim mogelijk te interpreteren, worden die gezinnen niet gediscrimineerd.

In 2004 heeft de sociale dienst ook zijn huisstijl grondig opgefrist en zijn dienstverlening beter in de kijker gezet. Er werd een nieuw logo ontwikkeld op basis van een wedstrijd onder de medewerkers en de intranetsite van de sociale dienst werd fors uitgebreid. Alle aanvraagformulieren en dienstverlening van de sociale dienst zijn nu op de site te vinden.

7.2 Logistiek

Aankoopbeleid en stockbeheer

In 2004 heeft het Vlaams Fonds een belangrijke stap gezet om zijn aankoopbeleid en stockbeheer te reorganiseren en verregaand te automatiseren. Daarnaast zijn verschillende werken in eigen beheer uitgevoerd, wat een duidelijke mindering uitgaafte betekent.

Het aankoopbeleid werd volledig herbekeken

Een computermodule selecteert vanaf 2005 bij elke aankoop per product verschillende leveranciers die worden bevestigd op het vlak van prijssetting, milieuaspecten en algemene klantgerichtheid. Op basis daarvan wordt een gewogen offertevergelijking gemaakt. De module is bovendien gelinkt met het boekhoudprogramma van het Vlaams Fonds, zodat aankopen automatisch in de boekhouding worden opgenomen.

In navolging van het aankoopbeleid zal met dezelfde module ook het stockbeheer geautomatiseerd worden. In afwachting houdt elke afdeling zijn aanvragen bij op een excel-rekenblad, dat vervolgens door de dienst Logistiek wordt gecentraliseerd en verwerkt. Ook die geüniformeerde methode is sneller dan de klassieke, waarbij aanvragen aan de dienst Logistiek werden doorgemailed, -getelefoneerd of op papier bezorgd. Verwacht wordt dat het stockbeheer in 2006 volledig geautomatiseerd zal verlopen.

Door de verregaande automatisering is het aankoopbeleid een stuk efficiënter geworden. Op termijn zal dat ook het geval zijn voor het stockbeheer van het Vlaams Fonds. Bovendien leveren de gekoppelde programma's ook een schat aan informatie op over het gebruik van kantoomaterialen en andere goederen. Die informatie kan worden gebruikt om bijvoorbeeld milieuactieprogramma's uit te werken waarbij diensten die meer papier gebruiken dan gemiddeld, bij voorrang aan bod komen.

Patrimonium

In de provinciale afdelingen Antwerpen en Oost-Vlaanderen zijn fietsenstallingen geplaatst om de medewerkers aan te moedigen met de fiets naar het werk te komen. Voorts werd het laatste archief van de provinciale afdeling Antwerpen van Deurne overgebracht naar de centrale archiefruimte in Merchtem.

In juni 2004 werd het oude gebouw van de provinciale afdeling Antwerpen verkocht. De opbrengst van die verkoop financierde onder meer de verbouwingen aan de provinciale afdeling West-Vlaanderen. Dat gebouw is toegankelijk gemaakt voor rolstoelgebruikers en heeft een aangepast toilet gekregen. Via een heldere schakering in de vloer worden slechtzienden begeleid naar het onthaal en naar de vergaderzaal.

Met deze laatste verbouwingen zijn alle provinciale afdelingen nu goed toegankelijk voor rolstoelgebruikers en mensen met een visuele handicap.

Werkomgeving

In een 'zittende' administratie zoals het Vlaams Fonds is ergonomie en het werk met beeldschermen een belangrijk aandachtspunt. Zowel de preventieadviseur als de arbeidsgeneesheer controleren jaarlijks alle werkplaatsen om eventuele problemen te signaleren. Elk jaar koopt het Vlaams Fonds bijkomende ergonomisch verantwoorde stoelen, documentenhouders, koptelefoons, 17 inch-schermen, enzovoort.

In 2004 heeft het Vlaams Fonds de voorbereidingen getroffen om alle gebouwen rookvrij te maken. Vanaf 1 januari 2005 is dat effectief het geval. Het Vlaams Fonds is daarmee bij de eersten om de wet op een rookvrije werkplek, die vanaf 1 januari 2006 in voege treedt, toe te passen.

Recyclage

Het Vlaams Fonds heeft in 2004 een intern milieuzorgsysteem opgericht dat op korte termijn zal worden uitgebouwd tot een milieuzorgsysteem niveau 2. Alle wettelijk verplichte milieuvergunningen zijn intussen aangevraagd en verkregen.

In 2004 heeft het milieubeleid zich toegespitst op de recyclage van afval. Met succes: in alle afdelingen wordt het afval goed gesorteerd in wit papier, restpapier, glas, PMD en restafval. Het wit papier wordt verkocht aan een recyclagebedrijf.

Voorts is de dienst Informatica gestart met de recyclage van inktpatronen die in alle bureaus worden opgehaald en hervuld. Om iedereen aan te zetten om de hervulbare pen- nen te gebruiken, kregen alle medewerkers er in januari 2004 twee cadeau. Op termijn is het de bedoeling dat de dienst Logistiek alleen nog hervulbare balpennen en vullingen in stock heeft.

7.3 ICT

In 2004 werd de laatste hand gelegd aan de nieuwe ICT-architectuur die de basis vormt voor alle Vlaams Fonds bedrijfsapplicaties. De nieuwe ICT-architectuur draait op de platformafhankelijke en flexibele programmeertaal Java. Bij wijzigingen aan de programma's (bijvoorbeeld als gevolg van wetswijzigingen of veranderingen in de bedrijfsprocessen) genereert Java minder onderhoudskosten en een snellere time-to-market dan de programmeertaal die het Vlaams Fonds tot nu toe gebruikte. Met de nieuwe architectuur is dus de basis gelegd om snel te kunnen inspelen op het veranderende overheidslandschap en op e-government.

Feniks en Griffioen operationeel

Begin 2004 werd een primaire versie van het Feniks-systeem operationeel waarmee voortaan alle dossiers zullen worden beheerd van de mensen met een handicap die bij het Vlaams Fonds ingeschreven zijn. Feniks is gebaseerd op de nieuwe ICT-architectuur en vervangt de vroegere programma's die met de dossierbehandeling te maken hadden. De overstap verloopt in verschillende fasen: vanaf 2004 worden alle nieuw binnenkomende dossiers met Feniks behandeld, later worden ook de oudere dossiers gemigreerd. Als alles volgens planning verloopt, zal Feniks eind 2005 op kruissnelheid zijn en zal het evenveel (en meer) functionaliteiten hebben als de vroegere toepassingen.

Feniks betekent een stap vooruit in de dossierbehandeling, maar vooral ook in de beleids- en managementondersteuning. Op basis van de Feniks-databanken kunnen de Vlaams Fonds-medewerkers een veel gedetailleerder zicht krijgen op de inschrijvingen bij het Vlaams Fonds en de zorgvragen voor Individuele Materiële Bijstand. Eind 2004 werd een rapporteringssysteem in gebruik genomen dat die gedetailleerde informatie aanlevert.

Aansluitend op het Feniks-project werd de toepassing Griffioen opgestart en in productie gebracht. Griffioen is een programma waarmee multidisciplinaire teams hun multidisciplinaire verslagen en PAB-inschalingsverslagen elektronisch kunnen opmaken en aan het Vlaams Fonds bezorgen. Na een eerste, beperkte webtoepassing voor het inschrijven van gehandicapten en voor het registreren van nieuwe vragen, is dit de eerste volwaardige externe toepassing van e-government bij het Vlaams Fonds. De toepassing stelde vooral veel eisen aan de beveiliging van de dossiers, onder meer met digitale certificaten en de bijbehorende encryptietechnieken.

In april 2005 zijn alle multidisciplinaire teams definitief overgestapt op Griffioen. Dankzij deze toepassing is meteen ook een belangrijke papierstroom stopgezet.

Andere toepassingen op stapel

De volgende jaren zullen steeds meer Vlaams Fonds-toepassingen op de nieuwe ICT-architectuur draaien.

- * Er is een nieuwe module ontwikkeld om de PAB-uitbetalingen en de voorschotten en afrekeningen in de residentiële en semi-residentiële sector sneller en efficiënter te berekenen.
- * De ondersteunende webapplicaties zijn voorbereid voor de zorgvraagregistratie zoals ze in de nabije toekomst zal worden toegepast (zie p. 31). Er werd ook een primair systeem ontwikkeld om de opnames en ontslagen binnen de voorzieningen te registreren, en voorbereidingen werden getroffen om beide gegevensbanken met elkaar te koppelen.

IP-telephony

Het Vlaams Fonds is een voorloper op het gebied van telefoontoepassingen op basis van de internettechnologie, de zogenaamde IP-telephony. In 2004 kregen alle provinciale afdelingen een nieuw telecommunicatiesysteem dat via het bestaande datanetwerk werkt. Na een moeizame start met heel wat kinderziekten, is het systeem nu voldoende stabiel gebleken. In 2005 zal ook het hoofdbestuur van het Vlaams Fonds op IP-telephony overschakelen.

Johan (syndroom van Down)
Ontlading na de overwinning.

hoofdstuk

— 8 —

vlaams fonds financieel

Vershillende van de vernieuwingen die hiervoor zijn besproken, hebben implicaties voor de boekhouding van het Vlaams Fonds. Dat is met name het geval voor de nieuwe modules voor het aankoopbeleid en stockbeheer (p. 84) en voor het nieuwe personeels-beheersysteem (zie p. 92). Ook de nieuwe betaalinterface van Feniks (p. 86) heeft belangrijke boekhoudkundige gevolgen. De dienst Boekhouding speelt een belangrijke rol bij de ontwikkeling van die systemen, bij de voorafgaande parametrisering en bij de tests (zie het onderdeel Werking van de dienst boekhouding hieronder).

Op 7 mei 2004 werd het Comptabiliteitsdecreet goedgekeurd dat de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies en de controle door het Rekenhof regelt voor de volledige Vlaamse overheid zoals die er na de operatie Beter Bestuurlijk Beleid uitziet. De uitvoeringsbesluiten van het decreet zijn er nog niet, waardoor voorlopig nog de oude regels gelden die vastgelegd zijn in het besluit van de Vlaamse regering van 21 mei 1997.

Het Vlaams Fonds voert reeds lang een bedrijfseconomische boekhouding versus budgettaire boekhouding, met analytische componenten en een kostprijsanalytische luik dat nog verder wordt uitgebouwd. Met de invoering van het Comptabiliteitsdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten legt de Vlaamse overheid de aandacht meer op de bedrijfseconomische boekhouding. Vanaf 2007 zal de indiendatum van de jaarrekening worden vervroegd van 15 maart naar 1 maart.

8.1 Werking van de dienst boekhouding

De dienst boekhouding heeft zich in 2004 geconcentreerd op de afwerking van de IMMO-module die de boekhoudkundige inventaris van de eigen investeringen van het Vlaams Fonds automatiseert. Ook werd de ECO-module gebruiksklaar gemaakt waarmee het Vlaams Fonds zijn aankoopbeleid en stockbeheer kan automatiseren. Maar vooral de implementatie van het boekhoudkundig luik aanvullend op het nieuwe personeelsbeheerssysteem heeft van de boekhouding heel wat tijd en inspanning gevegd. Ook de nieuwe betaalinterface in Fenix voor uitbetaling van de statutaire materies heeft veel tijd opgeslorpt.

ECO-module

In de loop van 2004 werd de ECO-module voor het aankoopbeleid verder geparametreerd en gebruiksklaar gemaakt door de boekhouding, zodat de logistieke dienst de tool begin 2005 vlot kon opstarten. De module bevat een uitgebreid artikelbestand, geordend in een logische structuur (3 niveaus: families, producten, artikels). Bij de bestelling van een artikel genereert het boekhoudprogramma automatisch voorgeprogrammeerde boekingen, volgens correcte boekhoudkundige coördinaten (begrotingsartikel, kostensoort, ...) zodat manuele fouten worden beperkt en het nemen van 'verbintenissen' en de begrotingsopvolging nog beter worden ondersteund.

In de loop van 2005 zal de module 'on-the-job' nog verder worden aangevuld met onder meer bijkomende leveranciersgegevens. Ook zal worden onderzocht of de module kan worden gekoppeld aan de IMMO-module, waarbij de boekhoudkundige inventaris automatisch wordt bijgewerkt bij de aankoop van een inventarisgoed. Uiteindelijk kan op termijn ook het stockbeheer vanuit de ECO-module worden aangereikt. In 2005 wordt de ECO-module uitgebouwd voor de dienst informatica, in navolging van de logistieke dienst.

IMMO-module

Met de IMMO-module, gekoppeld aan het boekhoudprogramma, worden de opmaak, de bewegingen in inventaris (aankopen, verkopen, buitengebruikstellingen, ...) en de afschrijvingen geïnformatiseerd beheerd. Sinds 2004 loopt deze tool zonder problemen, wat een serieuze tijdsbesparing oplevert tegenover de vroegere manuele werkwijze. De verwerking in 'real time' wordt voorlopig uitgesteld in afwachting van de mogelijke koppeling met de ECO-module.

Personeelsbeheerssysteem

Begin 2004 werd het nieuwe personeelsbeheerssysteem in gebruik genomen. Het daaraan gekoppelde boekhoudkundig luik heeft de boekhoudkundige dienst in eigen beheer ontwikkeld. Voortaan worden de personeelsuitgaven per personeelslid ingeboekt in het boekhoudpakket. Het systeem genereert veel preciezere informatie over de loonkost van elk personeelslid waardoor eventuele fouten gemakkelijker opspoorbaar zijn. Ook werd aan elk personeelslid een informatiezone gekoppeld die belangrijke informatie bevat, onder meer voor de verdere uitbouw van de kostprijsanalytische boekhouding van het Vlaams Fonds. De personeelskosten kunnen gemakkelijker per dienst en activiteit worden onderverdeeld, waardoor de werkelijke kost van elke Vlaams Fonds-activiteit transparanter wordt dan tevoren het geval was.

Het personeelsbeheersysteem kon wegens technische omstandigheden pas in het derde kwartaal van 2004 de eerste bestanden afleveren. De parametring en de informaticatechnische afwerking van het boekhoudkundig luik konden dan ook pas tijdens het derde kwartaal worden afgerond. Om de personeelsgegevens boekhoudkundig correct te kunnen verwerken, moeten de aangeleverde - technisch eerder beperkte - bestanden immers grondig worden getransformeerd conform door de boekhouding uitgetekende boekingschema's.

Intussen werd alle achterstand met betrekking tot 2004 weggewerkt. Zoals altijd met de opstart van nieuwe systemen, moeten nog een aantal zaken worden bijgestuurd en verder afgewerkt. Niettemin blijken de eerste controles meer dan voldoende.

Betaalinterface Feniks

De boekhouding heeft actief meegewerkt aan het analyseren, implementeren en praktisch begeleiden van een nieuwe betaalinterface voor de uitbetaling van de PAB-voorschotten en -afrekeningen, naast de verdere afwikkeling inzake de voorschotten voor de residentiële sector (nieuwe Voorschotten- & Afrekeningenmodule gebouwd in Feniks die werd opgestart in 2003). Intussen kunnen ook deze 'afrekeningen' met de nieuwe interface worden verwerkt. Weliswaar zorgen compensaties nog voor problemen.

De (betaal)interface in Feniks werd in de loop van 2004 nog niet voor alle materies in gebruik genomen. De ondersteuning geleverd door de boekhouding bij de opstart/ implementatie van de nieuwe betaalinterface blijft een tijdrovende taak voor de dienst, die secuur moet worden uitgevoerd (testen, boekhoudkundige parametring/ sturing, praktische implementatie, derdenbeheer). Dat proces zal, gezien de omvang en de overige taken van de boekhouding, in de loop van 2005 worden afgerond.

Coda

Vanaf 2004 wordt gewerkt met een aantal nieuwigheden in het boekhoudpakket, zoals 'gecodeerde dagafschriften' (Coda) waarbij de bankuittreksels automatisch worden ingeboekt via voorgeprogrammeerde boekingen.

2005

De grote uitdagingen voor 2005 zijn de afwerking van de hoger besproken items en de verdere uitbouw van de kostprijsanalytische boekhouding van het Vlaams Fonds.

8.2 Begroting

Een begroting is een jaarlijkse schatting van de ontvangsten en uitgaven voor het volgende jaar. In de bijhorende beleidsbrief geeft de bevoegde minister een overzicht van de manier waarop de begroting wordt uitgevoerd tijdens het lopende begrotingsjaar, en (dus) van het beleid dat hij of zij tijdens het volgende begrotingsjaar wil voeren.

8.2.1 Algemeen

De begroting van het Vlaams Fonds wordt in de vorm van twee tabellen ter goedkeuring aan het Vlaams Parlement voorgelegd. Ze moet kaderen in de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap: de schatting van de ontvangsten van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest voor het volgende jaar. Daarnaast wordt ze samen met alle andere ontwerpen ingediend in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap, waarin de geschatte uitgaven van het volgende jaar opgenomen zijn. De begroting van het Vlaams Fonds maakt er deel uit van de administratieve begroting.

Door een begroting in te dienen, krijgt het Vlaams Fonds de goedkeuring om bepaalde uitgaven te verrichten binnen de marge die voor elk begrotingsartikel is voorzien. Het Vlaams Fonds kent vier grote categorieën:

- * de statutaire opdrachten,
- * de personeelsuitgaven,
- * de werkingsuitgaven
- * de eigen investeringen.

Daartegenover staan de eigen ontvangsten van het Vlaams Fonds en de dotaties die het van de Vlaamse regering uit de algemene uitgavenbegroting doorgestort krijgt.

Op die manier heeft het Vlaams Fonds altijd een begroting in evenwicht. Binnen een dienstjaar kunnen op welbepaalde momenten aanpassingen gebeuren aan de voordien ingediende cijfers: bij de begrotingscontrole en op het moment van begrotingsherzieningen. Telkens kan het Vlaams Fonds dan de inkomsten herberekenen of nieuwe uitgaven plannen maar moet het ook de wijzigingen uitvoeren die opgelegd worden door de voogdijminister. Als hierdoor de dotaties wijzigen, moet de Vlaamse regering daar voorafgaandelijk akkoord mee gaan.

De begroting is voorts onderverdeeld in twee belangrijke onderdelen: de middelen voor constant beleid en nieuwe beleidskredieten. In het constant beleid worden alle reglementeringen uitgevoerd en becijferd die door een besluit van de Vlaamse regering of een decreet werden opgelegd. Voor het nieuw beleid worden bijkomende middelen ingeschreven. Die omvatten de accenten die de voogdijminister in een bepaald jaar wenst gerealiseerd te zien.

8.2.2 Onderverdeling

Sinds 1993 is de begroting van het Vlaams Fonds bijna verdubbeld: van omgerekend ongeveer 518 miljoen euro naar bijna 1.130 miljoen euro. De reële groei, dat wil zeggen de aangroei zonder de inflatieaanpassingen, bedroeg over deze periode bijna 10 procent per jaar.

In totaal geeft het Vlaams Fonds 2,27 % van zijn budget uit aan werkingsmiddelen en personeelsomkadering. De rest van het budget gaat naar statutaire uitgaven.

Voor de inschrijvingsprocedure en aanverwante uitgaven wordt 6,8 miljoen euro voorbehouden.

Het overgrote deel van de subsidiëring, 746 miljoen euro, gaat naar de residentiële zorgvoorzieningen. Het budget voor de ambulante voorzieningen bedraagt 42,5 miljoen euro.

De sector tewerkstelling is goed voor 208,5 miljoen euro, waar het overgrote deel doorgestort wordt naar de beschutte werkplaatsen maar ook toegekend op individueel niveau in het kader van de CAO26-regeling en de Vlaamse Inschakelingspremie. Nog op individueel vlak komen daarna de Individuele Materiële Bijstand en de PAB-subsidies, goed voor een totaal van 48,4 miljoen euro. De rest van de subsidiëring wordt verdeeld over opleiding, revalidatiecentra en diverse semi-gereguleerde toelagen, waaronder de centrale registratie van zorgvragen, de projecten gezinsondersteuning en vrije tijd en Europese projecten.

Tegenover de uitgaven staan de eigen ontvangsten van het Vlaams Fonds, die voor het merendeel bestaan uit terugvorderingen op gedane uitgavenpatronen. Vanaf dit jaar worden ze stilaan aangevuld met de ontvangsten uit de wettelijke subrogatieregeling (momenteel nog vrij summier effect), waardoor een deel van de kostprijs kan worden teruggevorderd van verantwoordelijke derde personen (zie p. 74). Die eigen ontvangsten worden aangevuld met de verschillende dotaties uit de Vlaamse Gemeenschap.

Bij de eerste begrotingscontrole werd 60 % van de aanvullende investerings- en werkingsmiddelen 2004 ingevolge het doorstorten van een gedeelte van de winst van de Nationale Loterij bij de dotaties ingeschreven. Begrotingstechnisch werd ook de overdracht van het gedeelte van het vorige dienstjaar geregeld. Dat gedeelte was op het einde van 2003 voorzien maar de effectieve betaling op het terrein was pas een jaar later tastbaar. Tegen het jaareinde werd ten slotte het resterende gedeelte van 40 % van dat geld ingeschreven.

8.2.3 Nieuw beleid en extra begrotingsmiddelen

Uitbreidingsbeleid

De laatste jaren ging het meeste geld voor het nieuw beleid voornamelijk naar het uitbreidingsbeleid in de zorgsector (zie p. 33). In 2003 werd op jaarbasis 21,9 miljoen euro extra voorzien aan werkingsmiddelen voor de programmatie van 700 plaatsen in de (semi-)residentiële en ambulante voorzieningen en 175 PAB-budgetten. Bovendien werden voor 20 miljoen euro investeringsmachtigingen voorzien om de nodige infrastructuurwerken uit te voeren voor die verhoogde opvang.

In 2004 is die inspanning voortgezet. Boven op de extra budgetten van 2003 is bijkomend 22,5 miljoen euro uitgetrokken. Ongeveer 14,8 miljoen euro daarvan gaat naar de residentiële en ambulante sector en 4,9 miljoen euro naar extra PAB-budgetten. 920.000 euro is bestemd voor omkadering en de gelijkstelling van personeelsbarema's in de residentiële en ambulante sector.

Aangezien de extra plaatsen niet onmiddellijk gerealiseerd worden, wordt het uitgetrokken geld ook niet onmiddellijk effectief uitbetaald. Dat was ook niet het geval in 2003. In de begroting-2004 is daarom het resterend batig saldo terug te vinden van de begrotingsuitvoering 2003 (na doorschuif van belaste sommen naar het dienstjaar 2004), samen met een eerste schijf van de 22,5 miljoen euro nieuw beleid: 7,5 miljoen euro.

Inhaalbeweging uitbetalingen

Bij de eerste begrotingscontrole zijn de kredieten herschikt om het mogelijk te maken dat het bestuur Collectieve Prestaties zijn administratieve dossiers maximaal kan verwerken en de eerder opgelopen achterstand kan goedmaken. Dat is met andere woorden al een gedeelte van de 'inhaalbeweging' in de uitbetaling van de achterstallige eindafrekeningen aan de voorzieningen (zie p. 35).

Bij de tweede begrotingscontrole werden de statutaire subsidies voor de residentiële sector nogmaals verhoogd, ditmaal omdat de effectief uitbetaalde eindafrekeningen voor 2001 hoger uitvielen dan de prognoses die op basis van de dagprijzen uit 1999 en 2000 waren gemaakt. Voorts werd ook geld uitgetrokken om het hoge uitgavenniveau voor de Individuele Materiële Bijstand te kunnen realiseren. In afwachting van de goedkeuring van de betreffende aanvullende dotaties heeft het Vlaams Fonds eind september een specifiek begrotingsvoorstel uitgewerkt (goedgekeurd door de minister van Begroting) om de zware druk op de IMB-uitbetalingen tussentijds te kunnen opvangen.

TABEL 8.1: DE BEGROTING-2004 VAN HET VLAAMS FONDS

	2003	DIENSTJAAR 2004			
(x 1.000 euro)	Uiteindelijke Begroting	Definitieve Begroting	Eerste Begrotings- controle (1)	Tweede Begrotings- controle(2)	Bijblad
UITGAVEN					
Personeelsuitgaven	15.511	16.816	16.760	16.698	16.698
Werkingsuitgaven	8.300	8.440	8.600	8.858	8.854
Statutaire					
• subsidies	956.602	1.014.364	1.034.709	1.076.382	1.076.382
• investeringen	23.205	17.000	20.620	23.223	23.223
Investeringsuitgaven	1.873	1.994	1.886	1.535	1.539
Diverse uitgaven	305	169	74	495	495
TOTALE UITGAVEN	1.005.796	1.058.783	1.082.649	1.127.191	1.127.191
INKOMSTEN					
Personeelsinkomsten	410	369	369	369	369
Werkingsinkomsten	1.622	1.750	1.750	325	325
Statutaire terugvorderingen	35.860	35.451	35.451	35.451	35.451
Investeringsinkomsten	949	944	944	308	308
Overdracht J-1	13.413	0	0	1.645	1.645
Diversen & reserves	440	439	439	749	749
EIGEN INKOMSTEN	52.694	38.953	38.953	38.847	38.847
DOTATIES					
Werkingsdotatie	922.816	998.707	1.018.707	1.055.329	1.055.329
Ordonnanceringsdotatie	13.246	17.000	17.000	16.500	16.500
Nationale Loterij	6.498	0	3.903	10.401	10.401
VIA-middelen	3.591	3.791	3.754	3.754	3.754
Financieel Beheer	0	0	0	831	831
Indexprovisies	6.951	332	332	1.528	1.528
TOTALE DOTATIES	953.102	1.019.830	1.043.696	1.088.343	1.088.343

(1) Begrotingscontrole uitgevoerd door de ontslagnemende Vlaamse regering (Somers)

(2) Begrotingscontrole uitgevoerd door de nieuwe ploeg (Leterme)

8.3 Uitvoering van de begroting

Sinds 1998 moeten alle Vlaamse openbare instellingen (VOI's) een uniform budgettair en economisch boekhoudplan en een uniforme rapportering en jaarrekening hebben. Wat het begrotingsplan betreft, volgen de VOI's vanaf het boekjaar 1999 voor hun budgettaire uitgaven- en ontvangstenrekeningen de ESR-classificatie (Europees Systeem van Rekeningen). De belangrijkste wijziging tegenover de jaren tevoren situeert zich op het vlak van de tegemoetkomingen aan de instellingen voor minder-validen. In de ESR-classificatie worden die beschouwd als sociale uitkeringen in natura (ESR-code 34.32: 'Inkomensoverdrachten aan de gezinnen - Uitkeringen in natura'), aangezien ze het aandeel ten laste van de gezinnen verlichten. De overige (rechtstreekse) tegemoetkomingen ten gunste van de minder-validen vallen onder de ESR-code 34.31: 'Inkomensoverdrachten - Geldelijke uitkeringen'.

In het rekeningstelsel van de begrotingsboekhouding van het Vlaams Fonds hebben de statutaire materies een eigen functionele indeling (weliswaar met een link naar de ESR'95-code). Vooral voor de voogdijoverheid en het Vlaams Fonds zelf heeft deze functionele indeling meer inhoud dan de louter statistische waarde van de ESR'95-classificatie.

De jaarrekening-2004 werd door de Raad van Bestuur op 15 maart 2005 vastgesteld en goedgekeurd.

TABEL 8.2: OVERZICHT VAN DE GERAAMDE EN GEREALISEERDE ONTVANGSTEN IN 2004

	Aanpassingsblad 2004		Realisaties 2004		Uitvoering % BB 2004
		%		%	%
Dotaties (toelagen VI.gemeenschap)	1.088.343.000,00	96,6	1.091.686.629,50	96,7	100,31
				100,0	
• Basisdotatie	1.054.957.000,00		1.054.957.000,00	96,6	100,00
• Investeringsdotatie	16.500.000,00		16.500.000,00	1,5	100,00
• Indexprovisie	1.528.000,00		2.270.000,00	0,2	148,56
• Vlaams Social Profit akkoord	3.754.000,00		3.754.190,00	0,3	100,01
• Aanv. dotatie (weershouden nieuw beleid)	6.870.000,00		6.870.000,00	0,6	100,00
• Dotatie subsidies Nationale Loterij	3.903.000,00		6.504.611,97	0,6	166,66
• Opbrengsten uit beleggingen (a)	831.000,00		830.827,53	0,1	99,98
Andere inkomensoverdrachten van de	1.742.332,00	0,2	1.583.001,61	0,1	90,86
Vlaamse gem. + het buitenland					
• Tegemoetkomingen van de VDAB (b)	1.742.332,00		1.583.001,61	100,0	90,86
Diverse ontvangsten	34.540.191,00	3,1	34.241.547,58	3,0	99,14
Overgedragen saldi voorgaande jaren	2.565.011,00	0,2	1.785.133,66	0,2	69,60
• Overgedragen budgettair overschot	2.257.011,00		1.645.409,29		72,90
• Opname reserve aankopen gebouwen	308.000,00(c)		139.724,37(d)		0,00
TOTAAL	1.127.190.534,00	100,0	1.129.296.312,35	100,0	100,19

(a) vanaf 2004 worden de CFO-intresten beschouwd als werkingstoelagen van de Vlaamse gemeenschap (op vraag van de Minister van begroting)

(b) Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)

(c) saldo op 1/1/2004 geraamd als beweging

(d) gerealiseerde beweging in de loop van 2004

8.3.1 Ontvangsten

Begrote en gerealiseerde ontvangsten. Eind 2004 bedraagt het totaal van de geboekte ontvangsten van het Vlaams Fonds 1.129,3 miljoen euro. In het aanpassingsblad tot de begroting 2004 werden de begrote ontvangsten (1.127,2 miljoen euro) voor 100,2 % gerealiseerd. Inclusief de overdracht uit voorgaande jaren (1,645 miljoen euro) werd dus een meerontvangst van 2,1 miljoen euro genoteerd. Die meerontvangsten betreffen voornamelijk:

- * 3,3 miljoen euro werkingstoelagen van de Vlaamse Gemeenschap (dotaties): de kredietverhoging van de indexprovisie (0,7 miljoen euro) en de toekenning van de resterende 40 % Loterijmiddelen-2004 (2,6 miljoen euro) konden niet meer worden verwerkt in het vierde Bijblad 2004 gezien de laattijdige informatiedoorstroming terzake (begin januari 2005),
- * terugvorderingen bij de afrekening van statutair uitbetaalde voorschotten, met name voor het persoonlijke-assistentiebudget (1,3 miljoen euro), de residentiële sector (0,6 miljoen euro) en diverse gereguleerde en niet-gereguleerde toelagen (0,3 miljoen euro).

Anderzijds werden op sommige posten ook minderontvangsten geboekt, voornamelijk voor de terugvorderingen beschutte tewerkstelling (-2,2 miljoen euro). Het aantal werkelijk te subsidiëren uren lag uiteindelijk hoger dan het aantal uren waarvoor destijds voorschotten waren uitbetaald, wat resulteert in lagere terugvorderingen dan verwacht. Andere minderontvangsten zijn onder meer:

- * -0,2 miljoen euro voor centra voor Ontwikkelingsstoornissen,
- * -0,2 miljoen euro voor tegemoetkoming VDAB,
- * -0,2 miljoen euro voor de verkoop van gebouwen aangezien alleen het gebouw van de provinciale afdeling Antwerpen is verkocht en dat van Gent nog niet,
- * -0,1 miljoen euro voor terugvorderingen van investeringsbijdragen van instellingen,
- * -54.000 euro voor de aflossing van waarborgen en borgtochten (diversen afhankelijk van de realisaties op de tegenpost aan de uitgavenzijde).

Tabel 8.2 geeft een overzicht van de geraamde en gerealiseerde ontvangsten. Elk van de vermelde begrotingsposten bespreken we hierna afzonderlijk.

Werkingstoelagen van de Vlaamse gemeenschap

In 2004 heeft het Vlaams Fonds 1,1 miljoen euro ontvangen aan dotaties van de Vlaamse gemeenschap, waaronder 3,8 miljoen euro in het kader van het Vlaams Social Profit Akkoord (VIA-werkdruk en anomalieën). Verder werd een subsidie van 6,5 miljoen euro ontvangen uit de winstverdeling van de Nationale Loterij. Als gevolg van het Lambermontakkoord worden de subsidies van de Nationale Loterij immers sinds 2002 via de Vlaamse overheid aan de instellingen uit de sociale en culturele sector toegekend. Het betreft zowel subsidies voor werkingstoelagen als investeringstoelagen.

De toelagen van de Vlaamse gemeenschap maken samen 96,7 % uit van het totaal van de ontvangsten en vormen daarmee de voornaamste inkomstenbron van het Vlaams Fonds.

Andere inkomensoverdrachten van de Vlaamse overheid

De VDAB stelde 1,6 miljoen euro ter beschikking voor het personeel dat met een Gesco-statuuat tewerkgesteld is in de voorzieningen die door de dienst Zorg worden gesubsidiëerd.

Opbrengsten uit beleggingen

In 2004 werden slechts 0,8 miljoen euro opbrengsten uit beleggingen toegewezen door het Centraal Financieringsorgaan van de Vlaamse gemeenschap (CFO). Het gaat om de intresten voor 2003 die traditioneel pas in het derde kwartaal van het daaropvolgende jaar officieel worden bekendgemaakt en geboekt.

Diverse ontvangsten

Globaal werd 34,2 miljoen euro aan ontvangsten geboekt op diverse begrotingsposten. Dat is 3,0 % van het totaal van de ontvangsten. Het betreft hoofdzakelijk terugvorderingen van statutaire uitgaven (33,4 miljoen euro), waaronder:

- * 24,4 miljoen euro die werd teruggevorderd voor de residentiële sector. Het betreft terugvorderingen inzake herberekeningen van voorschotten 2003 en 2004 (9,9 miljoen euro) als gevolg van een definitieve dagprijs en 'negatieve afrekeningen' (5,3 miljoen euro). Voor de RSZ-recuperaties (in toepassing van de reglementering loonrecyclage) werd 8,8 miljoen euro gerealiseerd,
- * de terugvorderingen in de sector Tewerkstelling door de negatieve afrekeningen van de voorschotten voor lonen en sociale lasten die aan de beschutte werkplaatsen werden toegekend in het derde en het vierde kwartaal van 2003 en het eerste kwartaal van 2004. Hier werd globaal 5,8 miljoen euro teruggevorderd. Traditioneel geven vooral de afrekeningen voor het derde kwartaal van het voorgaande jaar (de vakantieperiode) aanleiding tot hoge recuperaties. De realisaties op deze ontvangstenpost liggen echter lager dan verwacht: het aantal werkelijk te subsidiëren uren ligt uiteindelijk hoger dan het aantal uren op basis waarvan de voorschotten destijds werden uitbetaald, wat resulteert in lagere terugvorderingen. Voorts werden de - weliswaar vooral positieve - afrekeningen van het tweede kwartaal 2004 doorgeschoven naar de begroting-2005. De geraamde ontvangsten in de begroting 2004 werden dus niet volledig gerealiseerd,
- * 1,9 miljoen euro die werd teruggevorderd voor Sociale Omkadering. Het betreft grotendeels negatieve afrekeningen van in 2002 uitgekeerde PAB-voorschotten (1,7 miljoen euro), aangezien de ingediende onkostenstaten lager liggen dan de destijds uitgekeerde voorschotten. Inzake regularisaties van uitgekeerde tegemoetkomingen in het kader van de IMB-reglementering werd 174.000 euro teruggevorderd,
- * 807.000 euro die in ontvangsten werd geboekt inzake de gereguleerde en niet-gereguleerde toelagen, vooral door de negatieve afrekeningen van DAC-voorschotten en van de in 2003 uitgekeerde tegemoetkomingen voor de ESF-projecten Professionele Integratie,
- * 284.000 euro die werd teruggevorderd voor de ambulante sector. Het betreft, naast de afrekeningen van de voorschotten toegekend in 2003, de resterende afrekeningen met betrekking tot de in 2002 uitgekeerde voorschotten. Wegens onvoldoende uitgavenkredieten eind 2003, werd een gedeelte van de afrekeningen 2002 immers doorgeschoven naar de begroting-2004,

- * de realisatie van 217.000 euro op de begrotingspost terugvorderingen inzake opleiding. Het betreft de negatieve afrekeningen van voorschotten voor lonen en sociale lasten uitgekeerd aan de Centra voor Beroepsopleiding (CBO's) voor het derde en vierde kwartaal van 2003 en de eerste twee kwartalen van 2004,
- * 14.000 euro in de sector Revalidatie als gevolg van de afrekeningen van in 2003 uitgekeerde DAC-voorschotten.

Overgedragen saldi voorgaande jaren

De op 1 januari 2004 overgedragen middelen uit voorgaande jaren bedroegen 1,645 miljoen euro. Het betreft alleen het uit 2003 overgedragen budgettair overschot. Op 31 december 2003 werden de reserves voor de aankoop van nieuwe gebouwen volledig opgenomen. In de loop van 2004 werden de reserves verhoogd met 308.000 euro door de verkoop van het gebouw van de provinciale afdeling in Antwerpen. De opname uit deze reserve (140.000 euro) werd ingeboekt op 31 december 2004.

Vergelijking met de ontvangsten in 2003

Tabel 8.3 geeft een duidelijk overzicht van de verschillen tussen 2003 en 2004 voor elk van de bovengenoemde posten.

Globaal stegen de ontvangsten in 2004 met 131,7 miljoen euro in vergelijking met de ontvangsten van het begrotingsjaar 2003. Die stijging van de ontvangsten met 13,2 % is voornamelijk het gevolg van de hogere werkingsdotatie (+ 134,8 miljoen euro). Exclusief de overgedragen saldi vertoonden de ontvangsten in 2004 tegenover 2003 zelfs een toename van 143,9 miljoen euro.

Enkele opmerkelijke verschillen ten opzichte van de ontvangsten in 2003 zijn de volgende.

- * De ontvangsten uit de dotaties en andere aanvullende toelagen van de Vlaamse gemeenschap (953,1 miljoen euro) stegen met 14,5 % tegenover 2003. Zoals gezegd is deze stijging vooral het gevolg van de hogere werkingsdotatie.
- * Een daling van 15,6 % voor de andere inkomensoverdrachten van de Vlaamse gemeenschap (tegemoetkomingen van de VDAB).
- * Een daling op de post 'opbrengsten uit beleggingen' (-42,4 % tegenover 2003).
- * Een stijging van 14,6 % voor de post 'diverse ontvangsten', voornamelijk door de hogere terugvorderingen voor de residentiële sector.

TABEL 8.3: VERGELIJKING VAN DE INKOMSTEN IN 2003 EN 2004

	2003	2004	Wijziging (+/-)
Dotaties (Werkingsstoelagen Vlaamse gemeenschap)	953.102.180,94	1.091.686.629,50	14,54%
Andere inkomensoverdrachten van de Vlaamse gemeenschap	1.874.549,55	1.583.001,61	-15,55%
Beleggingen *	1.443.402,68		
Diverse ontvangsten	27.337.684,24	34.241.547,58	25,25%
TOTAAL (excl. saldi voorgaande jaren)	983.757.817,41	1.127.511.178,69	14,61%
Overgedragen saldi voorgaande jaren	13.852.585,75	1.785.133,66	-87,11%
• Overgedragen budgettair overschot	13.852.585,75	1.645.409,29	-88,12%
• Opname reserve aankopen gebouwen **	0,00	139.724,37	
TOTAAL (incl. saldi voorgaande jaren)	997.610.403,16	1.129.296.312,35	13,20%

* vanaf 2004 worden de CFO-intresten beschouwd als werkingsstoelagen van de Vlaamse gemeenschap (op vraag van de Minister van begroting)

** vanaf 2000 wordt enkel de beweging opgenomen

8.3.2 Uitgaven

Net als in 2003 vaardigde de minister van Financiën en Begroting ook in 2004 een begrotingsrichtlijn uit om de 'uitgavendrift' van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse openbare instellingen, waaronder het Vlaams Fonds, af te remmen. Krachtens die begrotingsrichtlijn werd op de niet vrijgestelde uitgavenposten 3 % ingehouden in de begroting-2004. Niet alle sectoren waren onderworpen aan de richtlijn: posten als personeelsuitgaven en contractueel repetitieve uitgaven werden vrijgesteld, net als statutaire posten waar de subsidiëring overwegend betrekking heeft op loonkosten. Op 29 november 2004 is de begrotingsrichtlijn onder bepaalde voorwaarden opgeheven.

Begrote en gerealiseerde uitgaven

In 2004 gaf het Vlaams Fonds 1.119,5 miljoen euro uit. Dat is 99,3 % van de uitgaven geraamd op 1.127,2 miljoen euro in het bijblad-2004, wat neerkomt op een niet-realiseringspercentage van ongeveer 7,7 miljoen euro. Die minderuitgaven bevatten echter voor ongeveer 432.000 euro boekhoudkundige bewegingen (onder andere voor de aanzuivering van oninvorderbare saldi).

Wat de statutaire uitgaven betreft, bedragen de minderuitgaven 2,93 miljoen euro. De minderuitgaven op de statutaire uitgavenposten betreffen vooral de volgende items.

- * Kosten ten behoeve van het integratieproces: -584.000 euro. De uitbetaling van multidisciplinaire verslagen was tijdelijk niet mogelijk door de opstart van een nieuwe betaal-interface (wat vooral effect had op nieuwe dossiers).
- * Beschutte tewerkstelling: -962.000 euro aangezien de afrekeningen met betrekking tot het tweede kwartaal werden doorgeschoven naar de begroting- 2005. Dat resterende krediet werd evenwel ingezet ten behoeve van de sector Open Tewerkstelling (CA026/VIP).
- * Persoonlijke-assistentiebudget (PAB): -1,4 miljoen euro, vooral omdat een groot deel van de nieuwe PAB-budgetten pas in december 2004 toegekend werden.

Daarnaast situeren de minderuitgaven zich op de functionele uitgavenposten:

- * personeelskosten (-414.000 euro). In navolging van een 'oude' begrotingsrichtlijn werden de wedden en de regularisaties van december 2004 alleen bedrijfseconomisch verwerkt voor een bedrag van ongeveer 2 miljoen euro,
- * werkingsuitgaven (-918.000 euro), onder meer als gevolg van nog niet geleverde of gefactureerde bestellingen van goederen en diensten of uitgestelde engagements. Die hangende verplichtingen werden bedrijfseconomisch of in de orderekeningen verwerkt. De werkingsuitgaven werden in 2004 onderworpen aan de begrotingsrichtlijn (richtlijn opgeheven op 29 november 2004).

Voorts werden ook op de volgende posten minderuitgaven genoteerd:

- * Investeringsstoelagen: -1,4 miljoen euro voor gewone investeringstoelagen en -1,0 miljoen euro door subsidies-2004 van de Nationale Loterij die nog niet waren uitgekeerd. Dat bedrag zal als belast saldo worden heringeschreven in de begroting-2005; een gedeelte ervan is bestemd voor werkingssubsidies van 'voorzieningen',
- * Aankoop en uitrusting van de eigen gebouwen: -0,3 miljoen euro.

Tabel 8.4 geeft een beknopt overzicht van de begrote en gerealiseerde uitgaven. De zogenaamde statutaire uitgaven bedragen 97,7 % van de gerealiseerde uitgaven. De realisaties voor de residentiële sector en de sector Tewerkstelling vertegenwoordigen respectievelijk 68,2 % en 19 %, of het gros van het statutaire uitgavenpakket. Slechts 2,3 % werd aan werking gependendeerd: de functionele uitgaven (inclusief de personeelskosten) van het Vlaams Fonds zelf.

TABEL 8.4: OVERZICHT VAN DE BEGROTE EN GEREALISEERDE UITGAVEN IN 2004

	Aanpassingsblad 2004		Realisaties 2004		Uitvoering %
		%		%	BB 2004
Statutaire uitgaven	1.099.224.037,00	97,5	1.093.788.410,57	97,7	99,51
				100,0	
Kosten ten behoeve van het integratieproces	6.718.482,00		6.134.747,39	0,6	91,31
• Revalidatie	2.664.157,00		2.649.606,39	0,2	99,45
• Opleiding	10.208.091,00		9.885.091,49	0,9	96,84
• Tewerkstelling	(208.465.514,00)		(208.427.230,89)	(19,0)	(99,98)
- Tewerkstelling CGP	172.058.529,00		171.101.448,22	15,6	99,44
- Tewerkstelling IGP	36.406.985,00		37.325.782,67	3,4	102,52
• Sociale Omkadering	(48.414.833,00)		(47.221.744,06)	(4,3)	(97,54)
- Individuele Materiële Bijstand (IMB)	28.619.709,00		28.829.308,49	2,6	100,73
- Persoonlijk Assistentiebudget (PAB)	19.795.124,00		18.392.435,57	1,7	92,91
• Residentiële sector	746.156.116,00		746.152.164,56	68,2	100,00
• Ambulante sector	42.573.864,00		42.112.288,92	3,9	98,92
• Diverse gereguleerde en niet gereguleerde toelagen	10.730.345,00		10.415.921,63	1,0	97,07
• Investerings	23.223.000,00		20.769.328,24	1,9	89,43
• Inkomensoverdrachten aan de VDAB	69.635,00		20.287,00	0,0	29,13
Functionele uitgaven	27.966.497,00	2,5	25.720.731,26	2,3	91,97
				100,0	
• Personeelsuitgaven	16.697.867,00		16.283.553,25	63,3	97,52
• Uitgaven werkingskosten en diversen	11.115.630,00		9.437.178,01	36,7	84,90
• Aankoop gebouwen	153.000,00		0,00	0,0	0,00
TOTAAL	1.127.190.534,00	100,0	1.119.509.141,83	100,0	99,32

Vergelijking met de uitgaven in 2003

Tabel 8.5 geeft de vergelijking weer van de uitgaven (opgesplitst naar statutaire of functionele aard) in 2003 en 2004.

Niettegenstaande de hierboven geschetste minderuitgaven, stegen de realisaties in 2004 met 12,4 % tegenover 2003. In het afgelopen boekjaar werd dus 123,5 miljoen euro meer uitgegeven.

In absolute cijfers uitgedrukt stegen de statutaire uitgaven eind 2004 met 117,3 miljoen euro vergeleken met de realisaties op 31 december 2003, voornamelijk onder invloed van de hogere uitgaven voor de residentiële sector (+ 91,1 miljoen euro, waaronder 21,1 miljoen euro voor het voorschottensaldo van december 2003). Ook voor Individuele Materiële Bijstand (+ 10,2 miljoen euro), het persoonlijke-assistentiebudget (+ 6,0 miljoen euro), de ambulante sector (+ 5,8 miljoen euro) en open tewerkstelling (+ 5,3 miljoen euro) wordt een significante toename van de uitgaven genoteerd.

De functionele uitgaven (exclusief aankoop gebouwen) stegen met 5,9 % vergeleken met vorig jaar. Er werd 1,4 miljoen euro meer uitgegeven dan in 2003, onder meer onder invloed van de hogere personeelsuitgaven (vervangings van de uitstappers) en de verdere uitrustingswerken van de gebouwen.

De opgaande lijn van de uitgaven werd, voor sommige sectoren althans, ook positief beïnvloed door de snellere materiële uitbetalingmogelijkheden van het Vlaams Fonds.

TABEL 8.5: VERGELIJKING VAN DE UITGAVEN IN 2003 EN 2004

	2003	2004	Wijziging (+/-)
Statutaire uitgaven	971.675.756,55	1.093.788.410,57	12,57%
Functionele uitgaven	24.289.237,32	25.720.731,26	5,89%
• aankoop gebouwen	(0,00)	(0,00)	(0,0)
• andere werkingskosten	(24.289.237,32)	(25.720.731,26)	(5,89)
TOTAAL	995.964.993,87	1.119.509.141,83	12,40%

123.544.147,96

8.3.3 Resultaat

Met uitzondering van de overgedragen saldi die werden ingebracht op 1 januari 2004, namelijk 1,645 miljoen euro, geven de budgettaire verrichtingen van 2004 een positief budgettair resultaat van 8,142 miljoen euro. Het werkelijke economisch resultaat (mali) voor de verrichtingen-2004 komt uit op 32,8 miljoen euro, voornamelijk onder invloed van de op 31 december 2004 ingeboekte provisies, de afboekingen van 'toe te rekenen lasten/opbrengsten op 31 december 2003' die al het voorbije jaar in het economisch resultaat werden verrekend, en de traditionele bewegingen met betrekking tot het vastliggend.

De op 1 januari 2004 overgedragen middelen uit voorgaande boekjaren bedragen dus 1,645 miljoen euro. Gecumuleerd met het positief budgettair resultaat voor de verrichtingen van 2004 (8,142 miljoen euro), wordt op 31 december 2004 een globaal over te dragen overschot van 9,787 miljoen euro genoteerd.

Tegenover het beschikbaar saldo van 9,787 miljoen euro moeten echter de hangende verplichtingen op 31 december 2004 gesteld worden. Die werden 'genet' geraamd op 104,2 miljoen euro (exclusief de vastleggingen inzake investeringstoelagen, de verbintenissen voor de IMB-korven en de dubieuze debiteuren). Een groot gedeelte van deze hangende verplichtingen zullen binnen het bijblad-2005 worden ingebracht. Deze stukken konden om praktische redenen budgettair niet meer binnen de begroting-2004 worden verwerkt, maar werden wel bedrijfseconomisch in de jaarrekening-2004 opgenomen. Op 31 december 2004 werden ook de hangende rechten-ontvangsten geïventariseerd en bedrijfseconomisch verwerkt.

Vanaf 2004 worden de hangende verplichtingen en uitstaande verbintenissen voor de residentiële sector net als voor de andere materies op 31 december 2004 volledig in provisies geboekt, voor zover ze 'vrij zeker' zijn en 'ongeacht reeds ontvangen'. Het globaal 'genet' effect van de stijging van de provisies in lasten en opbrengsten over alle materies heen resulteert in een globaal negatief effect van 40,8 miljoen euro op het bedrijfseconomisch resultaat van 2004.

Na overdracht van het negatief economisch resultaat op 1 januari 2004, bedraagt eind 2004 het gecumuleerd negatief economisch resultaat -94,162 miljoen euro (verlies) en wordt het boekjaar 2004 afgesloten met een negatief patrimonium van -86,663 miljoen euro. De tegenwaarde van de vastliggende waarden bedraagt hierbij 7,331 miljoen euro.

Tot slot: de cashflow verbetert maar blijft negatief na de extra dotatie die de Vlaamse gemeenschap in 2004 toekende.

8.4 Thesaurie

De bankrekeningen van de Vlaamse openbare instellingen worden sinds 1993 centraal beheerd door het Centraal Financieringsorgaan (CFO). In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse regering van 24 juli 1998 werd de centrale kassiersfunctie voor de Vlaamse openbare instellingen vanaf 1 januari 1999 toegewezen aan de KBC. Zoals alle Vlaamse openbare instellingen houdt het Vlaams Fonds dus alle financiële rekeningen bij de KBC sedert 1 januari 1999.

Eind december moet het Centraal Financieringsorgaan (CFO) nog 8,6 miljoen euro van de werkingsdotatie doorstorten aan het Vlaams Fonds, net als een deel van de Loterijwinsten-2004 (3,4 miljoen euro), een deel van Loterijwinsten-2003 (1,3 miljoen euro) en de volledige indexprovisie (2,3 miljoen euro). Voorts moeten ook de CFO-intresten-2003 (831.000 euro) nog worden gestort. De financiële rekeningen van het Vlaams Fonds vertonen op 31 december 2004 dan ook een negatief saldo van 13,3 miljoen euro.

Rekening houdend met de nog te storten dotaties en met de afloop-2004 (crediteuren, debiteuren), zou er op 31 december 2004 uiteindelijk nog slechts 9,668 miljoen euro (na aftrek van de dubieuze debiteuren) op de financiële rekeningen staan.

EVOLUTIE INZAKE KOSTEN VOOR ONDERZOEKEN (BOEKJAAR 2003/2004) (IN EUR)

onderzoeken	2003	2004
Multidisciplinaire onderzoeken		
• gewone MDV (oude reglementering)	5.820,13	1.226,45
• gewone MDV (nieuwe reglementering)	2.953.459,97	2.764.613,89
MDV inschaling PAB	79.344,03	3.183,23
Onderzoeken i.o.v. PEC	1.272,22	159,36
ALGEMEEN TOTAAL ONDERZOEKEN	3.039.896,35	2.769.182,93
Verplaatsings- en verblijfkosten	97,29	202,93
ALGEMEEN TOTAAL (INCL. VERPL. EN VERBLIJF)	3.039.993,64	2.769.385,86

DETAILS VAN DE UITGAVEN INZAKE SCHOOLOPLEIDING EN BEROEPSOPLEIDING BOEKJAAR 2004 (IN EUR)

	rechtstreekse uitgave		schoolopleiding (a)		beroepsopleiding		ALGEMEEN	
							TOTAAL	TOTAAL
SCHOOLPL. EN BEROEPSPL. (EXCL. SOC. OMK.)	311.217,45	8.164,88	0,00	0,00	5.965,24	9.523.198,54	9.537.328,66	9.848.546,11
- Uitkeringen en aanvullend loon	0,00	4.464,88	0,00	0,00	5.721,66	1.098.140,36	1.108.326,90	1.108.326,90
- Opleidingskosten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8.217.666,79	8.217.666,79	8.217.666,79
- Reiskosten	311.217,45	0,00	0,00	0,00	243,58	41.091,89	41.335,47	352.552,92
- Verbiljkosten	0,00	3.700,00	0,00	0,00	0,00	13.399,87	17.099,87	17.099,87
- Sociale lasten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	152.899,63	152.899,63	152.899,63
- Aanpassing arbeidspost	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SUBTOTALE SOCIALE OMKADERING	20.903,28	462,10	0,00	0,00	0,00	15.180,00	15.642,10	36.545,38
- Schooleld en/of opleidingskosten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15.180,00	15.180,00	15.180,00
- Leerboeken en didactisch materieel	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Spec. verplaatsings- en verbiljkosten	20.903,28	462,10	0,00	0,00	0,00	0,00	462,10	21.365,38
- Divers materiaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Vergoedingen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Kosten in het buitenland	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ALGEMENE TOTALEN VAN DE RECHTSTREEKSE UITGAVEN	332.120,73	8.626,98	0,00	0,00	5.965,24	9.538.378,54	9.552.970,76	9.885.091,49
ONRECHTSTREEKSE VERSTREKKINGEN								
Toelagen aan centra voor beroepsopleiding	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toelagen voor onderhoud	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investerings-toelagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ALGEMENE TOTALEN	332.120,73	8.626,98	0,00	0,00	5.965,24	9.538.378,54	9.552.970,76	9.885.091,49

(a) + (b) = (c)

SAMENVATTING VAN HET BEDRAG DER TEGEMOETKOMINGEN INZAKE SOCIALE HULP, VOORZIEN

IN DE BESLISSING HOUDENDE VASTSTELLING VAN HET INTEGRATIEPROCES - BOEKJAAR 2004 (IN EUR)

1. KOSTEN VOOR ONDERZOEKEN	0,00
Verplaatsings- en verblijfkosten	0,00
2. BEROEPSORIËTERING	0,00
Verplaatsings- en verblijfkosten	0,00
Divers sociale hulp	0,00
3. SCHOOLOPLEIDING	20.903,28
Schoolgeld	0,00
Didactisch materiaal, leerboeken	0,00
Kosten in het buitenland	0,00
Divers materieel	0,00
Reis- en verblijfkosten	20.903,28
4. BEROEPSOPLEIDING	15.642,10
Kosten van opleiding	15.180,00
Schoolgeld	0,00
Didactisch materiaal en leerboeken (afloop)	0,00
Verblijf- en verplaatsingskosten	462,10
Divers materiaal	0,00
Kosten in het buitenland (opleiding)	0,00
Vergoedingen	0,00
5. TEWERKSTELLING	277.450,14
Verplaatsingskosten om naar werk te zoeken	0,00
Verplaatsingskosten naar het werk	
• Niet beschutte werkgelegenheid	236.425,32
• Beschutte werkgelegenheid	41.024,82
6. INDIVIDUELE MATERIËLE BIJSTAND (BVR 31.07.92 + BVR 13.07.01)	28.829.308,49
Aanpassing woning	8.832.006,25
Mobiliteit	5.108.485,22
Communicatie	3.162.799,14
Speciale bedden	1.585.555,21
Anti-decubitis	887.437,07
Lifters	1.925.130,59
Toilet-wc stoelen	86.017,32
Douchestoelen	235.636,60
Incontinentiemateriaal	2.584.565,60
Hard- en software	1.889.285,80
Relaxzetel	1.227.398,45
Pedagogische begeleiding	101.432,44
Aangepaste stoel/tafel	255.770,09
hulpmiddelen dagelijks leven	440.562,36
Dovertolken	2.008,16
BBC	499.018,13
Andere (inclusief beloning)	6.200,06
7. PAB	18.392.435,57
Personeelskosten	17.468.054,76
Werkingskosten	906.358,17
Rechtstreekse betalingen aan zorgconsulenten	135,04
Gerechtigde interesten	17.887,60
8. ANDERE VORMEN VAN SOCIALE HULP	219.632,56
Afloop oude reglementering	0,00
Beloningen	0,00
Reiskosten in het raam van beroepsprocedure	0,00
Ten laste nemen van assignatiekosten	0,00
Recuperaties van toestellen	0,00
Uitkering budgethoudersverenigingen	219.632,56
Gadgets	0,00
ALGEMEEN TOTAAL SOCIALE HULP	47.755.372,14

DETAIL VAN DE UITGAVEN INZAKE DE SECTOR 'ZORG' - BOEKJAAR 2004 (IN EUR)

	WERKING ZORG	INVESTERINGSTOELAGEN	TOTALEN
Residentiële sector			
Internaten	195.970.343,68	1.280.057,67	197.250.401,35
Semi-internaten	64.691.964,52	206.140,48	64.898.105,00
Observatiecentrum	16.009.335,78	72.537,90	16.081.873,68
Tehuis niet werkende	262.126.503,79	6.215.926,57	268.342.430,36
Nursing	93.596.518,53	171.431,59	93.767.950,12
Tehuis werkende	27.693.891,59	1.082.473,83	28.776.365,42
Kort verblijf	4.369.118,22	67.991,66	4.437.109,88
Plaatsing Gezin	8.012.268,86	0,00	8.012.268,86
Dagcentra	70.169.292,13	1.325.902,24	71.495.194,37
Buitenland	1.396.798,46	0,00	1.396.798,46
Anderstalige gebieden	0,00	0,00	0,00
Residentiële Sector - Diverse toelagen	2.116.129,00	0,00	2.116.129,00
TOTAAL RESIDENTIËLE SECTOR	746.152.164,56	10.422.461,94	756.574.626,50
Ambulante sector			
Thuisbegeleiding	10.681.136,79	6.200,00	10.687.336,79
Begeleid wonen	15.712.706,28	0,00	15.712.706,28
Zelfstandig wonen	7.816.528,46	0,00	7.816.528,46
Beschermd wonen	7.543.450,43	0,00	7.543.450,43
Ander (CAB)	236.666,25	0,00	236.666,25
Ambulante Sector - Diverse toelagen	121.800,71	0,00	121.800,71
TOTAAL AMBULANTE SECTOR	42.112.288,92	6.200,00	42.118.488,92
ALGEMEEN TOTAAL ZORG	788.264.453,48	10.428.661,94	798.693.115,42

TOELAGEN - UITBETAALDE TOELAGEN - ALLE INSTELLINGEN SAMEN - EVOLUTIE 2002 - 2004 (IN EUR)

AARD DER UITGAVEN	2002	2003	2004
1. Onderhoudstoelagen			
Centra revalidatie	2.555.438,87	2.634.839,18	2.649.606,39
Centra beroepsoriëntering	0,00	0,00	0,00
Centra beroepsopleiding	0,00	0,00	0,00
BW	3.499,69	675,86	647,81
SUBTOTAAL	2.558.938,56	2.635.515,04	2.650.254,20
2. Werkingstoelagen 'zorg'			
Residentiële sector	649.780.011,97	655.004.181,35	746.152.164,56
Ambulante sector	32.054.565,53	36.328.107,39	42.112.288,92
SUBTOTAAL	681.834.577,50	691.332.288,74	788.264.453,48
3. Investeringsstoelagen			
Centra revalidatie (incl. nationale loterij)	595.993,51	501.321,89	811.745,87
Centra beroepsoriëntering (incl. nationale loterij)	22.761,86	109.627,59	4.680,02
Centra beroepsopleiding	11.112,57	1.852,11	0,00
BW (incl. nationale loterij)	488.655,85	903.923,97	2.244.394,75
SUBTOTAAL	1.118.523,79	1.516.725,56	3.060.820,64
4. Investeringsstoelagen 'zorg'			
Residentiële sector (incl. inrichtende machten + nat. loterij)	9.553.476,21	14.423.064,67	17.686.187,60
Ambulante sector (incl. nationale loterij)	0,00	1.240,00	22.320,00
SUBTOTAAL	9.553.476,21	14.424.304,67	17.708.507,60
GLOBAAL BEDRAG DER TOELAGEN	695.065.516,06	709.908.834,01	811.684.035,92

OVERZICHT VAN DE STATUTAIRE UITGAVEN - VERGELIJKING 2003-2004 (IN EUR)

BOEKJAAR 2003				
	rechtstreekse uitgaven ten voordele van personen met een handicap	toelagen aan inst. (onderhouds-, werkings- en investeringstoelagen)	TOTALEN	%
Kosten voor onderzoeken	3.039.993,64	0,00	3.039.993,64	0,28
Onderzoeken COS	2.037.485,57	0,00	2.037.485,57	0,19
Beroepsoriëntering	1.348.940,14	109.627,59	1.458.567,73	0,13
Expertverslagen	9.878,79	0,00	9.878,79	0,00
Functionele revalidatie	0,00	3.136.161,07	3.136.161,07	0,29
Schoolopleiding	283.786,58	0,00	283.786,58	0,03
Beroepsopleiding	9.342.499,61	1.852,11	9.344.351,72	0,85
Tewerkstelling	204.434.336,99	904.599,83	205.338.936,82	18,77
Sociale omkadering	30.953.179,13	0,00	30.953.179,13	2,83
IMB (BVR 31.07.92 + BVR 13.07.01)	18.591.312,37	0,00	18.591.312,37	1,70
PAB	12.361.866,76	0,00	12.361.866,76	1,13
Assignatiekosten	193,47	0,00	193,47	0,00
Tegemoetk. aan de zorg instellingen.				
• ambulante sector (inclusief CAB)	0,00	36.329.347,39	36.329.347,39	3,32
• residentiële sector (incl. inrichtende machten)	0,00	669.427.246,02	669.427.246,02	61,20
Gereguleerde en niet gereguleerde toelagen	10.287.774,09	0,00	10.287.774,09	0,94
Totaal	261.738.068,01	709.908.834,01	971.646.902,02	88,83
%	26,94	73,06	100,00	
Inkomstenoverdracht aan de V.D.A.B.	0,00	0,00	29.048,00	
ALGEMEEN TOTAAL (assignatiekosten inbegrepen)	261.738.068,01	709.908.834,01	971.675.950,02	

BOEKJAAR 2004				
	rechtstreekse uitgaven ten voordele van personen met een handicap	toelagen aan inst. (onderhouds-, werkings- en investeringstoelagen incl. nat. loterij)	TOTALEN	%
Kosten voor onderzoeken	2.769.385,86	0,00	2.769.385,86	0,25
Onderzoeken COS	1.996.227,28	0,00	1.996.227,28	0,18
Beroepsoriëntering	1.348.801,92	4.680,02	1.353.481,94	0,12
Expertverslagen	20.332,33	0,00	20.332,33	0,00
Functionele revalidatie	0,00	3.461.352,26	3.461.352,26	0,32
Schoolopleiding	332.120,73	0,00	332.120,73	0,03
Beroepsopleiding	9.552.970,76	0,00	9.552.970,76	0,87
Tewerkstelling	208.426.583,08	2.245.042,56	210.671.625,64	19,26
Sociale omkadering:	47.221.744,06	0,00	47.221.744,06	4,32
IMB (BVR 31.07.92 + BVR 13.07.01)	28.829.308,49	0,00	28.829.308,49	2,64
PAB	18.392.435,57	0,00	18.392.435,57	1,68
Assignatiekosten	0,00	0,00	0,00	0,00
Tegemoetk. aan de zorg instellingen.				
• ambulante sector (inclusief CAB)	0,00	42.134.608,92	42.134.608,92	3,85
• residentiële sector (incl. inrichtende machten)	0,00	763.838.352,16	763.838.352,16	69,84
Gereguleerde en niet gereguleerde toelagen	10.415.921,63	0,00	10.415.921,63	0,95
Totaal	282.084.087,65	811.684.035,92	1.093.768.123,57	100,00
%	25,79	74,21	100,00	
Inkomstenoverdracht aan de V.D.A.B.	0,00	0,00	20.287,00	
ALGEMEEN TOTAAL (assignatiekosten inbegrepen)	282.084.087,65	811.684.035,92	1.093.788.410,57	

OVERZICHT 2004 INZAKE DE TEGEMOETKOMINGEN AAN PERSONEN MET EEN HANDICAP, INSTELLINGEN EN BEDRIJVEN, PER VOORZIENING (IN EUR)

	aan gezinnen geldelijke uitk.	aan gezinnen uitk. in natura	aan instellingen	aan bedrijven	TOTAAL	%
(ESR - CODE = EC)	(EC 34.31)	(EC 34.32)	(EC 33 + EC 52.1)	(EC 32)		
KOSTEN VOOR ONDERZOEKEN						
Multidisciplinaire onderzoeken	0,00	2.769.023,57	0,00	0,00		
Bijkomende onderzoeken i.o.v. PEC	0,00	159,36	0,00	0,00		
Reis- en verblijfskosten	97,29	0,00	0,00	0,00		
Onderzoeken COS	0,00	1.996.227,28	0,00	0,00		
	202,93	4.765.410,21	0,00	0,00	4.765.613,14	0,44
BEROEPSORIENTERING						
Beroepsoriënteringsonderzoeken	0,00	1.348.801,92	0,00	0,00		
Expertverslagen	0,00	20.332,33	0,00	0,00		
Onderhoudstoelagen	0,00	0,00	0,00	0,00		
Investeringsstoelagen (incl. nat. loterij)	0,00	0,00	4.680,02	0,00		
Reis- en verblijfskosten	0,00	0,00	0,00	0,00		
	0,00	1.369.134,25	4.680,02	0,00	1.373.814,27	0,13
FUNCTIONELE REVALIDATIE						
Onderhoudstoelagen	0,00	2.649.606,39	0,00	0,00		
Investeringsstoelagen (incl. nat. loterij)	0,00	0,00	811.745,87	0,00		
	0,00	2.649.606,39	811.745,87	0,00	3.461.352,26	0,32
SCHOOLOPLEIDING						
Leerboeken en didactisch materiaal	0,00	0,00	0,00	0,00		
Overige leveringen en kosten	0,00	0,00	0,00	0,00		
Speciale verplaatsings- en verblijfskosten	20.903,28	0,00	0,00	0,00		
Kosten in het buitenland	0,00	0,00	0,00	0,00		
Verplaatsingskosten	311.217,45	0,00	0,00	0,00		
	332.120,73	0,00	0,00	0,00	332.120,73	0,03
BEROEPSOPLEIDING						
Aanvullend loon, sociale lasten + premies	10.186,54	0,00	0,00	0,00		
Leerboeken en didactisch materiaal	0,00	0,00	0,00	0,00		
Overige leveringen en kosten	0,00	0,00	0,00	0,00		
Bijzondere verplaatsings- en verblijfskosten	462,10	0,00	0,00	0,00		
Verplaatsings- en verblijfskosten	3.943,58	0,00	0,00	0,00		
Aanpassing arbeidspost	0,00	0,00	0,00	0,00		
Onderhoudstoelagen	0,00	0,00	0,00	0,00		
Investeringsstoelagen	0,00	0,00	0,00	0,00		
Kosten van beroepsopleiding	0,00	9.538.378,54	0,00	0,00		
	14.592,22	9.538.378,54	0,00	0,00	9.552.970,76	0,87
TEGEMOETK. AAN DE ZORG INSTELLINGEN						
Ambulante voorzieningen:						
• tegemoetkomingen	0,00	41.875.622,67	236.666,25	0,00		
• investeringstoelagen	0,00	0,00	22.320,00	0,00		
Residentiële sector:						
• tegemoetkomingen	0,00	746.152.164,56	0,00	0,00		
• investeringstoelagen						
(incl. inrichtende machten + nat. loterij)	0,00	0,00	17.686.187,60	0,00		
	0,00	788.027.787,23	17.945.173,85	0,00	805.972.961,08	73,69

OVERZICHT 2004 INZAKE DE TEGEMOETKOMINGEN AAN PERSONEN MET EEN HANDICAP, INSTELLINGEN EN BEDRIJVEN, PER VOORZIENING (IN EUR)

(ESR - CODE = EC)	aan gezinnen geldelijke uitk. (EC 34.31)	aan gezinnen uitk. in natura (EC 34.32)	aan instellingen (EC 33 + EC 52.1)	aan bedrijven (EC 32)	TOTAAL	%
TEWERKSTELLING						
a. Beschutte tewerkstelling						
• Onderhoudstoelagen	0,00	647,81	0,00	0,00		
• Tegemoetkoming loon en sociale lasten	0,00	127.748.699,00	0,00	0,00		
• Tegemoetkoming kaderpersoneel	0,00	19.870.650,89	0,00	0,00		
• Tegemoetkoming Arbeidsgeneeskunde	0,00	0,00	0,00	0,00		
• Aanpassing van de arbeidspost	0,00	3.246,77	0,00	0,00		
• Investeringsstoelagen (incl. nat. loterij)	0,00	0,00	2.244.394,75	0,00		
• Reis- en verblijfkosten	41.024,82	0,00	0,00	0,00		
• VIA-Anomaliën	0,00	745.805,82	0,00	0,00		
• Dac-loonkost	0,00	172.702,99	0,00	0,00		
• Subsidie zwakke werknemers	0,00	20.476.703,98	0,00	0,00		
	41.024,82	169.018.457,26	2.244.394,75	0,00	171.303.876,83	15,66
b. Open tewerkstelling						
• CAO 26	0,00	0,00	0,00	25.259.692,81		
• Vlaamse inschakelingspremie	0,00	0,00	0,00	10.906.296,46		
• Aanpassing arbeidspost	136.617,24	0,00	0,00	307.616,86		
• Arbeidsgereedschap + werkkledij	479.133,98	0,00	0,00	0,00		
• Reis- en verblijfkosten	236.425,32	0,00	0,00	0,00		
	852.176,54	0,00	0,00	36.473.606,13	37.325.782,67	3,41
c. Arbeidstrajectbegeleiding						
	0,00	2.041.966,14	0,00	0,00		
	0,00	2.041.966,14	0,00	0,00	2.041.966,14	0,19
SOCIALE OMKADERING						
• IMB	28.829.308,49	0,00	0,00	0,00		
• PAB	18.392.435,57	0,00	0,00	0,00		
	47.221.744,06	0,00	0,00	0,00	47.221.744,06	4,32
GEREGLEMENTEERDE EN NIET-GEREGLEMENTEERDE						
TOELAGEN						
	0,00	1.802.657,58	8.613.264,05	0,00		
	0,00	1.802.657,58	8.613.264,05	0,00	10.415.921,63	0,95
TOTAAL	48.461.861,30	979.213.397,60	29.619.258,54	36.473.606,13	1.093.768.123,57	100,00
%	4,43	89,52	2,71	3,33	100,00	
Inkomstenoverdrachten aan de V.D.A.B.					20.287,00	
ALGEMEEN TOTAAL					1.093.788.410,57	

DECREET dd. 27 juni 1990

BENAMING	wetgeving	budgettaire Art.	prestaties	ART. 52.1°			ART. 52.2°			ART. 52.3°		
				sociale hulp	sub-totaal individuele	%	onderhoud werking zorg	investerings-toelagen (incl. nat. loterij) 852.1	sub-totaal collectieve	%	ALGEMEEN TOTAAL	%
I. KOSTEN VOOR ONDERZOEKEN			4.765.613,14	0,00	4.765.613,14	1,69	0,00	0,00	0,00	0,00	4.765.613,14	0,44
a) Gewone onderzoeken	BVR 24.07.1991 - BVR 13.07.2001 - BVR 19.07.2002	832.01	2.769.385,86	0,00	2.769.385,86	0,98	0,00	0,00	0,00	0,00	2.769.385,86	0,25
b) Onderzoeken COS	BVR 16.06.1998 - BVR 15.07.2002	832.03	1.996.227,28	0,00	1.996.227,28	0,71	0,00	0,00	0,00	0,00	1.996.227,28	0,18
II. BEROEPSORIENTERING			1.369.134,25	0,00	1.369.134,25	0,49	4.680,02	4.680,02	0,00	4.680,02	1.373.814,27	0,13
a) Gewone beroepsoriëntering	BVR 13.04.1999 - BVR 30.03.2001 - BVR 10.07.2001	832.02	1.348.801,92	0,00	1.348.801,92	0,48	4.680,02	4.680,02	0,00	4.680,02	1.353.481,94	0,12
b) Expertverslagen	KB 24.06.1998 - BVR 13.07.2001	832.04	20.332,33	0,00	20.332,33	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	20.332,33	0,00
III. OPLEIDING			9.848.546,11	36.545,38	9.885.091,49	3,50	0,00	0,00	0,00	0,00	9.885.091,49	0,90
a) Schoolopleiding	BVR 20.07.1994	832.21	311.217,45	20.903,28	332.120,73	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	332.120,73	0,03
b) Beroepsopleiding	BVR 22.04.1997 - BVR 30.03.2001 - BVR 10.07.2001	832.22	9.537.328,66	15.642,10	9.552.970,76	3,39	0,00	0,00	0,00	0,00	9.552.970,76	0,87
IV. TEWERNSTELLING			208.149.132,94	277.450,14	208.426.583,08	73,89	647,81	2.244.394,75	2.245.042,56	2.244.394,75	210.671.625,64	19,26
a) Open	BVR 05.04.1995 - BVR 18.12.1998	832.32	37.089.357,35	236.425,32	37.325.782,67	13,23	0,00	0,00	0,00	0,00	37.325.782,67	3,41
b) Beschuïte	BVR 19.12.1996 - BVR 13.07.2001	832.31	169.017.809,45	41.024,82	169.058.834,27	59,93	647,81	2.244.394,75	2.245.042,56	2.244.394,75	171.303.876,83	15,66
c) Arbeidsraceutbegeleiding	BVR 18.12.1998 - BVR 30.03.2001 - BVR 10.07.2001	832.34	2.041.966,14	0,00	2.041.966,14	0,72	0,00	0,00	0,00	0,00	2.041.966,14	0,19
V. TEGEWIJK. AAN DE ZORG INST.			0,00	0,00	0,00	0,00	788.264.453,48	17.708.507,60	805.972.961,08	805.972.961,08	805.972.961,08	73,69
a) Residentiële sector (incl. inlicht. machten)	KB 30.03.1973 - BVR 19.07.2002	832.5	0,00	0,00	0,00	0,00	746.152.164,56	17.686.187,60	763.838.352,16	763.838.352,16	763.838.352,16	69,84
b) Ambulante sector (incl. CAB)	BVR 17.12.1996 - BVR 13.07.2001											
	BVR 31.07.1990 - BVR 18.12.1998											
	BVR 20.07.1994 - BVR 03.05.2002											
	BVR 19.07.2002 - BVR 10.10.2003	832.6	0,00	0,00	0,00	0,00	42.112.288,92	22.320,00	42.134.608,92	42.134.608,92	42.134.608,92	3,95
VI. GERELEMENTEERDE EN NIET-GERELEMENTEERDE TOELAGEN												
	BVR 08.06.1999 - BVR 19.01.1999											
	BVR 18.12.1998 - BVR 26.04.1995											
	BVR 10.11.1998 - BVR 06.10.1998											
	BVR 04.05.1999 - BVR 17.07.2000											
	BVR 08.12.2000 - BVR 10.07.2001											
	BVR 03.05.2002 - BVR 08.11.2002											
	BVR 13.12.2002 - BVR 10.07.2003	832.7	10.196.289,07	219.632,56	10.415.921,63	3,69	0,00	0,00	0,00	0,00	10.415.921,63	0,95
VII. SOCIALE ONMKADERING			0,00	47.221.744,06	47.221.744,06	16,74	0,00	0,00	0,00	0,00	47.221.744,06	4,32
a) Individuele materiële bijstand	BVR 31.07.1992 - BVR 20.07.1994											
	BVR 13.07.2001 - BVR 19.07.2002	832.41	28.829.308,49	28.829.308,49	28.829.308,49	10,22	0,00	0,00	0,00	0,00	28.829.308,49	2,64
b) PAB	BVR 15.12.2000 - BVR 19.07.2002	832.42	18.392.435,57	18.392.435,57	18.392.435,57	6,52	0,00	0,00	0,00	0,00	18.392.435,57	1,68
VIII. CENTRA VOOR FUNCTIONELE REVALIDATIE			0,00	0,00	0,00	0,00	2.649.606,39	811.745,87	3.461.352,26	3.461.352,26	3.461.352,26	0,32
	BVR 19.01.2001	832.1										
TOTAAL	832.0 tot 832.7 + 852.1		2234.328.715,51	47.755.372,14	2282.084.087,65	100,00	790.914.707,68	20.769.328,24	811.684.035,92	811.684.035,92	1.093.768.123,57	100,00
%			21,42	4,37	25,79	100,00	72,31	1,90	74,21	74,21	100,00	
IX. INKOMSTENOVERDRACHTEN AAN DE V.D.A.B.			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	BVR 21.12.1988	843.4										
ALGEMEEN TOTAAL			234.328.715,51	47.755.372,14	282.084.087,65	100,00	790.914.707,68	20.769.328,24	811.684.035,92	811.684.035,92	1.093.768.410,57	100,00

Monique (verstandelijke handicap)
"Even op adem komen en dan verder dansen."

hoofdstuk

— 9 —

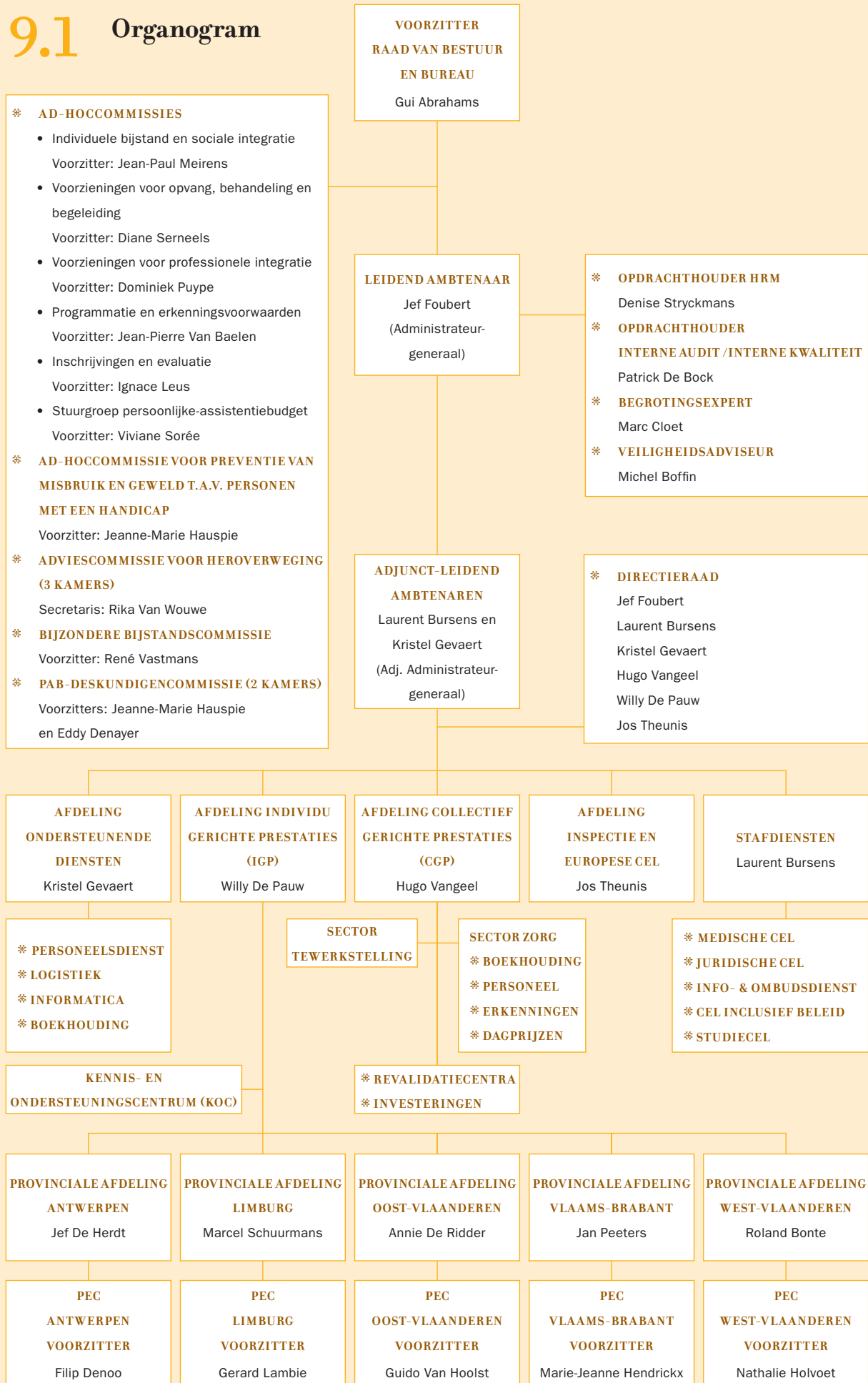

bestuursorganen en structuren

Het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een handicap is een Vlaamse openbare instelling met een eigen rechtspersoonlijkheid, opgericht bij decreet van 27 juni 1990. Het toezicht staat onder de Vlaamse regering. De voordij werd waargenomen door mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, die na de verkiezingen van 2004 vervangen werd door mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Het toezicht wordt uitgeoefend door twee gemeenschapscommissarissen die benoemd zijn door de Vlaamse regering. Zij zetelen met raadgevende stem in de Raad van Bestuur en in het Bureau.

9.1 Organogram

9.2 Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur is het belangrijkste bestuursorgaan van het Vlaams Fonds. Hij telt, naast de twee gemeenschapscommissarissen, 21 leden.

De leden van de Raad zijn vertegenwoordigers van gehandicaptenverenigingen, voorzieningen en sociale partners. De Raad telt één voorzitter, twee ondervoorzitters en:

* twaalf leden die gekozen zijn uit vertegenwoordigers van de voorzieningen, gehandicaptenverenigingen

* zes leden uit de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen.

De voorzitter, de twee ondervoorzitters en de leden van de Raad van Bestuur worden benoemd voor een hernieuwbare periode van zes jaar. De huidige Raad van Bestuur werd benoemd bij besluit van de Vlaamse regering van 18 december 2002.

De Raad van Bestuur heeft onder meer bevoegdheid over principiële aangelegenheden en de algemene beleidsproblemen inzake de taken en de activiteiten van het Fonds, het personeelsbeleid, het beleid inzake de financiële en budgettaire aangelegenheden en het toestaan van delegaties en het omschrijven van de limieten ervan.

Toestand op 31 december 2004

Voorzitter

Gui Abrahams

Ondervoorzitters

Jean-Paul Meirens

Leen Pollentier

Leden

Hendrik Delaruelle

Eddy Denayer

Jeroen De Weerd

René De Wever

Peter Donceel

Eddy Elisabeth

Jeanne-Marie Hauspie

Bies Henderickx

Ignace Leus

Dominiek Puype

Jan Jan Sabbe

Marc Selleslach

Diane Serneels

Jean-Pierre Van Baelen

Katleen Van Havere

Christel Vanroelen

Karin Van Roy

Marleen Vermeiren

Gemeenschapscommissarissen

Guido Deblaere

Herman Rombauts

Administratie

Administrateur-generaal

Jef Foubert

Adjunct-administrateur-generaal

Laurent Bursens

Kristel Gevaert

Afdelingshoofden

Hugo Vangeel

Jos Theunis

Willy De Pauw

Secretaris

Luc Dewilde

9.3 Bureau

Het Bureau is samengesteld uit de voorzitter, de twee ondervoorzitters van de Raad van Bestuur en 4 leden van de Raad die door de regering worden aangewezen. Het bereidt de vergaderingen van de Raad van Bestuur voor en houdt toezicht op het dagelijks beheer van het Fonds.

Het huidige Bureau werd bij Ministerieel besluit van 4 februari 2003 benoemd vanaf 1 februari 2003.

Toestand op 31 december 2004

Voorzitter

Gui Abrahams

Ondervoorzitters

Jean-Paul Meirens

Leen Pollentier

Leden

Jeroen De Weerd

Jeanne-Marie Hauspie

Ignace Leus

Diane Serneels

Gemeenschapscommissarissen

Guido Deblaere

Herman Rombauts

Administratie

Administrateur-generaal

Jef Foubert

Adjunct-administrateur-generaal

Laurent Bursens

Kristel Gevaert

Afdelingshoofden

Hugo Vangeel

Jos Theunis

Willy De Pauw

Secretaris

Luc Dewilde

9.4 Ad-hoccommissies

De Vlaamse regering kan Adviescommissies oprichten die de Raad van Bestuur bijstaan. De adviescommissies bij het Vlaams Fonds zijn vervangen door 5 thematische ad-hoccommissies.

9.4.1 Individuele Bijstand en Sociale Integratie

De commissie Individuele Bijstand en Sociale Integratie buigt zich over de maatregelen om de maatschappelijke integratie van personen met een handicap te bevorderen. Ze stelt maatregelen voor in alle maatschappelijke gebieden en beleidsdomeinen waardoor personen met een handicap volwaardig kunnen participeren in de samenleving of op de arbeidsmarkt. Ze brengt onder meer advies uit over reglementering, allerhande tussenkomsten en hulpmiddelen, onderzoek, informatieverwerking en -verspreiding en de samenwerking met de overheidsdiensten en -instellingen bevoegd inzake onderwijs en tewerkstelling.

Samenstelling (toestand op 31 december 2004)

Voorzitter

Jean-Paul Meirens

Leden

Luc Desmet	Adriaan Herrijgers
Roger Boelenders	Roland Pouillie
Peter Debbaut	Viviane Soree
Helga Stevens	Jan Van der Biest
Leo Verdonck	Ingrid Borré
Lieve Vijverman	Veerle Govers

Secretaris

Bart Michielsens

9.4.2 Voorzieningen voor Opvang, Behandeling en Begeleiding

De commissie Voorzieningen voor Opvang, Behandeling en Begeleiding buigt zich over de residentiële, semi-residentiële en ambulante voorzieningen.

Samenstelling (toestand op 31 december 2004)

Voorzitter

Diane Serneels

Leden

Jeroen De Weerd	Jaak Geurts
Xavier Haseldonckx	Bies Henderickx
Marc Huyshondt	Renaat Jonckheere
Bea Maes	Pierre Schreuders
Marc Selleslach	Koenraad Vanderbeken
Jan Verellen	Lode Verte

Secretaris

Herman De Lange

9.4.3 Voorzieningen voor Professionele Integratie

De commissie Voorzieningen voor Professionele Integratie buigt zich over de voorzieningen voor de voorlichting bij beroepskeuze of studie, de scholing, de beroepsopleiding of omscholing en de tewerkstelling van meerderjarige personen met een handicap.

Samenstelling (toestand op 31 december 2004)

Voorzitter

Dominiek Puype

Leden

Kristel De Loose

Eddy Elisabeth

Lut Gailly

Roger Lermiaux

Marie-Josée Meeus

Yves Moriën

Marcel Plessers

Koen Van De Cruys

Christel Vanroelen

Guido Vermeulen

John Vandelanotte

Jo Uytterhoeven

Secretaris

Gerrit Pearce

9.4.4 Programmatie en Erkenningsvoorwaarden

De commissie Programmatie en Erkenningsvoorwaarden buigt zich over de programmatie en erkenningsvoorwaarden voor de voorzieningen.

Samenstelling (toestand op 31 december 2004)

Voorzitter

Jean-Pierre Van Baelen

Leden

Wilfried Den Tandt

Jef Van Valckenborgh

Luc Bijnens

Xavier Haseldonckx

Hilde Verstricht

Andrée Fossé

Leen Heylen

Caroline Schelstraete

Christel Vanroelen

Jaak Adriaens

Willy Piedfort

Werner Van Mierlo

Secretaris

Tine Roels

9.4.5 Inschrijvingen en Evaluatie

De commissie Inschrijvingen en Evaluatie buigt zich over de manier waarop een aanvraag tot inschrijving moet worden ingediend en de regels voor de samenstelling en werking van de provinciale evaluatiecommissies.

Samenstelling (toestand op 31 december 2004)

Voorzitter

Ignace Leus

Leden

Maaïke Geryl	Xavier Haseldonckx
Herman Krockaert	Bea Maes
Herbert Moenaert	Wendy Ranschaert
Willy Ryssaert	Viviane Sorée
Jan Van Der Biest	Christel Vanroelen
Ingrid Van Ruyskensveld	Hilde Verstricht

Secretaris

Anne Ruysseveldt

9.4.6 Stuurgroep persoonlijke-assistentiebudget

Samenstelling (toestand op 31 december 2004)

Voorzitter

Viviane Sorée

Leden

Bart Bruyneel	Jeroen De Weerd
Maria Geboers	Rosa Geeraerts
Jos Huys	Renaat Jonckheere
Ignace Leus	Dirk Mombaerts
Jokke Rombauts	Joke Van Ammel
Lief Vanbael	Peter Vanhoutte
Liesbeth Vanpeperstraete	Willy Verbeek
Hilde Vergote	Lieve Vijverman

Secretaris

Stephanie Poot

9.4.7 Preventie van misbruik en geweld t.a.v. personen met een handicap

De commissie Preventie van misbruik en geweld t.a.v. personen met een handicap heeft in het bijzonder aandacht voor de personen met een handicap die gebruikmaken van een voorziening, die een opleiding volgen in een centrum voor beroepsopleiding of die een beroep doen op een dienst voor gespecialiseerde voorlichting bij beroepskeuze.

Samenstelling (toestand op 31 december 2004)

Voorzitter

Jeanne-Marie Hauspie

Leden

Ludo De Cort

Trees De Vuyst

Monique Dumon-Frigne

Marleen Laureys

Rita Mampaey

Annelies Poppe

Bea Verbeeck

Frans Vermeiren

Lieve Vijverman

Uli Wolfs

Secretaris

An Vanermen

Coördinator

Hilde Slembrouck

9.5 Provinciale evaluatiecommissies

De provinciale evaluatiecommissies worden samengesteld voor een periode van zes jaar. Op 1 april 1999 wijzigde hun samenstelling.

De provinciale evaluatiecommissies onderzoeken de aanvragen tot inschrijving en tot het verkrijgen van bijstand tot sociale integratie.

Samenstelling (toestand op 31 december 2004)

9.5.1 Antwerpen

Voorzitter

Filip Denoo

Plaatsvervangend voorzitter

Ingrid Declerck

Leden

Leen Bourgois

Nicole Cabuy

Marleen De Clercq

Mark De Preter

Jan Frederickx

Frank Janssens

Nees Van Herreweghe

Plaatsvervangende leden

Kristel Blondeau

Marleen Delemarre

Eric De Puyseleyn

Raymond Goovaerts

Sylvianne Henderickx

Karel Keersmaekers

Koen Seghers

Noëlla Possemiers

Secretaris-vertegenwoordiger van de leidend ambtenaar

Jef De Herdt

9.5.2 Brabant

Voorzitter

Marie-Jeanne Hendrickx

Plaatsvervangend voorzitter

Marianne De Boodt

Leden

Michel Boute

Christiane Coenen

Anne-Mie Deleyn

Andree Lejeune

Filip Slosse

Liesbeth Vandenberghe

Eva Van Den Goor

Plaatsvervangende leden

Jean-Pierre Dziergwa

Rosa Geeraerts

Anne Haesaerts

Hilde Meulemans

Karel Teck

Ann Van Den Abbeele

Joeri Van Den Brande

Mark Van Eyck

Secretaris-vertegenwoordiger van de leidend ambtenaar

Jan Peeters

9.5.3 Limburg

Voorzitter

Gérard Lambié

Plaatsvervangend voorzitter

Rik Mues

Leden

Jacqueline Baeck

Wouter Coeck

Suzanne Cosemans

Jan Knoops

Joanna Maesen

Rita Roosen

Johan Rouffa

Jan Van Rompay

Plaatsvervangende leden

Benny Biets

Anne Busselen

Anita Ceunen

Philippe De Coutere

Christel De Vries

Johan Hermans

Willy Lammens

Liliane Weustenraed

Secretaris-vertegenwoordiger van de leidend ambtenaar

Marcel Schuurmans

9.5.4 Oost-Vlaanderen

Voorzitter

Guido Van Hoolst

Plaatsvervangend voorzitter

Walter Cantraine

Leden

Lieva Dauw

Rudy Eeckhout

Nathalie Raes

Hilde Slembrouck

Jozef Van Valckenborgh

Elke Willaert

Dirk Quagebeur

Plaatsvervangende leden

Jean-Marie De Bosscher

Gerda De Grootte

Filip Heymans

Johanna Paternoster

Patrick Vandeweerd

Rika Van Mullem

Mia Van Rentergem

Secretaris-vertegenwoordiger van de leidend ambtenaar

Annie De Ridder

9.5.5 West-Vlaanderen

Voorzitter

Nathalie Holvoet

Plaatsvervangend voorzitter

Linda Soenen

Leden

Toon Callewaert

Anneke Decoster

Luc Ollieuz

Anne Ruyssveldt

Céline Van Pottelberghe

Marleen Vanwezer

Linda Vereecke

Plaatsvervangende leden

Katrien Coppens

Karen Decock

Jan Haud'Huyze

Gino Klaassen

Nancy Lootens

Nick Soen

Lut Stubbe

Marc Van Leynseele

Christiaan Wille

Secretaris-vertegenwoordiger van de leidend ambtenaar

Roland Bonte

9.6 Adviescommissie voor heroverweging

De adviescommissie voor heroverweging (3 kamers) geeft advies over individuele dossiers waarvoor de betrokkene een heroverweging aanvraagt.

Samenstelling (toestand op 31 december 2004)

9.6.1 Kamer 1

Leden

Anne-Mie Buelens

Ina De Ridder

Jan Devacht

Gerda Geenen

Roland Pouillie

Jan Stevens

Secretaris

Rika Van Wouwe

9.6.2 Kamer 2

Leden

Ingrid Borré

Hilde Heyvaert

Christian Lippens

Grietje Morren

Jan Seynaeve

Rik Van Buggenhout

Evert Wuyts

Secretaris

Rika Van Wouwe

9.6.3 Kamer 3

Leden

Patrick Blomme

Frans Carsau

Marnix Crevits

Vera De Groof

Marijke Duportail

Rudi Kennes

Linda Van Grootel

Paul Verhaeghe

Secretaris

Rika Van Wouwe

9.6.4 Plaatsvervangers voor de 3 kamers

Jacques Adriaens

Marijke Bosteels

Chris De Bal

Sandra Derieuw

Vera De Groof

Helena De Raeymaecker

Gabriël Devos

Nadine Frison

Frans Holsters

Katleen Joos

Paul Kempeneers

Willy Piedfort

Rita Tytgat

Anna Vanermen

Tom Vanleeuwe

Robert Van Steenwinkel

9.7 Bijzondere bijstandscmissie

De bijzondere bijstandscmissie oordeelt bij wijze van individuele bijzondere maatregel over de tenlasteneming van hulpmiddelen die niet opgenomen zijn in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse regering van 31 juli 1992.

Samenstelling (toestand op 31 december 2004)

Voorzitter

René Vastmans

Plaatsvervangend voorzitter

Danielle Colsoul

Leden

Patrick Galloo

Andrée Lejeune

Anne Sleeckx

Roland Pouillie

Willy De Pauw

Plaatsvervangende leden

Marijke Bosteels

Herve Eeckman

Liesbet Vandenberghe

Yves Verschaeren

Secretaris

Evert Wuyts

9.8 PAB-deskundigencommissie

De onafhankelijke en multidisciplinaire PAB-deskundigencommissie behandelt PAB-aanvragen. Er is minimaal één ervaringsdeskundige en één ambtenaar van het Vlaams Fonds in vertegenwoordigd.

De voogdijminister van het Vlaams Fonds benoemt de deskundigencommissie telkens voor één kalenderjaar.

Samenstelling (toestand op 31 december 2004).

9.8.1 Kamer 1

Voorzitter

Jeanne-Marie Hauspie

Leden

Ann De Guchtenaere

Ruth Van Assche

Caroline Van Landeghem

Marie-Hélène Warrens

Secretaris

Sahil El Kaddouri

9.8.2 Kamer 2

Voorzitter

Eddy Denayer

Leden

Herman Janssens

Jan Stevens

Evert Wuyts

Secretaris

Kristel Verhaert

9.8.3 Plaatsvervangers voor beide kamers

Marijke Bosteels

Willy De Pauw

Danny Reviërs

Anne Ruysseveldt

Ann Van Den Abbeele

Hilde Van den Brande

9.9 Directieraad

De Directieraad bestaat uit de leidend ambtenaar, de adjunct-leidend ambtenaren en de afdelingshoofden. Hij beraadslaagt over de beleidsvoorstellen en problemen inzake beleidsuitvoering en over bevoegdheidsgeschillen binnen de instelling. Hij is ook bevoegd voor personeelsaangelegenheden, zoals bevorderingen, tuchtmaatregelen enzovoort.

Samenstelling (toestand op 31 december 2004)

Leidend ambtenaar

Jef Foubert (Administrateur-generaal)

Adjunct-leidend ambtenaren

Laurent Bursens en Kristel Gevaert (Adjunct-Administrateur-generaal)

Afdelingshoofden

Willy De Pauw

Jos Theunis

Hugo Vangeel

9.10 KOC-toezichtscomité

Het toezichtscomité waakt over de uitvoering van de opdrachten van het KOC. De leden worden benoemd door de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gezin.

In de loop van 2004 werd het toezichtscomité gewijzigd in haar samenstelling. Paul Antipoff, Stefaan Peeters en Inge Ranschaert zijn geen lid meer van het Toezichtscomité.

Nieuwe leden: Marc Janssen en Tony Verelst (als ervaringsdeskundige gebruikers), Christiaan Baelus (als expert). De leden van het toezichtscomité zijn:

Voorzitter

Jan Engelen

Ambtenaren van het Vlaams Fonds

Willy De Pauw

Bart Michielsen

Ambtenaren van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

Christel Van Langenhove

Erwin Leus

Ervaringsdeskundige gebruikers

Marc Janssens

Tony Verelst

Experts

Victor Claes

Christiaan Baelus

Adressen Vlaams Fonds

Website Vlaams Fonds

www.vlafo.be

Informatiedienst Vlaams Fonds

Sterrenkundelaan 30 • 1210 Brussel,

T: 02 225 85 97 • F: 02 225 84 05 • E: informatie@vlafo.be

PAB

T: 0800 97 907 (gratis) • E: pab@vlafo.be

Provinciale Afdelingen Vlaams Fonds

Provinciale Afdeling Antwerpen • Potvlietlaan 5 • 2600 Berchem

T: 03 270 34 40 • F: 03 270 34 41 • E: antwerpen@vlafo.be

Provinciale Afdeling Vl.-Brabant • Brouwersstraat 3 • 3000 Leuven

T: 016 31 12 11 • F: 016 31 12 29 • E: leuven@vlafo.be

Provinciale Afdeling Limburg • Ilgatlaan 7 • 3500 Hasselt

T: 011 27 43 54 • F: 011 28 51 09 • E: hasselt@vlafo.be

Provinciale Afdeling Oost-Vlaanderen • Kortrijksesteenweg 788 • 9000 Gent

T: 09 269 23 11 • F: 09 269 23 39 • E: Gent@vlafo.be

Provinciale Afdeling West-Vlaanderen • Magdalenastraat 20 • 8200 Brugge

T: 050 39 09 21 • F: 050 39 36 80 • E: brugge@vlafo.be

Kennis- en Ondersteuningscentrum

Sterrenkundelaan 30 • 1210 Brussel

T: 02 225 86 61 • F: 02 225 84 05 • E: koc@vlafo.be • website: www.koc.be

Colofon

verantwoordelijke uitgever

Jef Foubert • Sterrenkundelaan 30 • 1210 Brussel

redactie

Jansen & Janssen • www.jaja.be

concept en vormgeving

de blauwe peer • Gent • 05016

fotografie

Christophe Vander Eecken

druk

Deckers Druk

Uitgave: mei 2005

VLAAMS FONDS
VOOR SOCIALE INTEGRATIE VAN
PERSONEN MET EEN HANDICAP
